

Boże Narodzenie to wielka proklamacja życia

Boże Narodzenie to spełnienie nadziei człowieka i ludzkości, to wielka proklamacja życia, gdzie Bóg staje się człowiekiem, Pan wszystkiego zamyka się w ograniczoności ludzkiego życia i ciała – mówi „Codziennej” ks. prof. Paweł Bortkiewicz.

s.8

Wtorek-Czwartek
24-26/12/2019

cena **2,50** zł
(w tym 8% VAT)

#299 (2516)
NAKLAD 56 224
INDEKS 100625
WYDANIE 1

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

**Politycy
składają
życzenia
„Codziennej”**

s.6

KUMULACJA

14 000 000 zł

REKLAMA

Narodzi się znowu. Ucieszy wierzących, przerazi złó, da nadzieję grzesznikom.

Serdeczne życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia składa Tomasz Sakiewicz
wraz z całą redakcją „Gazety Polskiej Codziennie”

fot. Wikipedia

POLSKA

s.4

Coraz więcej wątpliwości ws. marszałka Senatu

Trzy tysiące złotych, tysiąc pięćset, pięćset dolarów – to kwoty, które Tomasz Grodzki miał otrzymać od różnych ludzi za leczenie ich bliskich, gdy pełnił funkcję ordynatora szpitala w Szczecinie-Zdunowie. Marszałek zaprzecza doniesieniom, twierdząc, że jest to atak polityczny.

SPOŁECZEŃSTWO

s.16

Od pierniczków do srebrzystych bombek

Nie ma choinki bez kolorowych, błyszczących bombek. Choć w ostatnim okresie chętnie wracamy do ozdób tradycyjnych – pierniczków, cukierków w kolorowych sreberkach, słomianych aniołków, orzechów i czerwonych jabłek, to bombek, nazywanych też bańkami, nie może zabraknąć.

GOSPODARKA

s.11

Nie będzie deficytu w przyszłym roku

Premier Mateusz Morawiecki poinformował w poniedziałek, że Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy budżetowej na 2020 r. bez deficytu. Projekt budżetu rząd przyjął już we wrześniu, ale z uwagi na zasadę dyskontynuacji musiał parlamentowi kolejnej kadencji przedstawić nowy dokument.

KULTURA

s.14

Jan Pospieszalski: Aby każdy koncert był modlitwą

Istotą Bożego Narodzenia nie jest sentymalna atmosfera ani klimat „magicznych świąt”, jak często słyszymy w reklamach, lecz troska o wewnętrzne, głębokie, duchowe przeżycie tej prawdy, że Jezus Chrystus przychodzi do nas jako pokorne, bezbronne dziecko. Przychodzi, by dać nam nowe Życie, i pragnie zostać z nami.

SZCZĘSNOWICZ \ Rządowi życzę bezwzględ-
nego działania pro publico bono i pamiętania, że
nic nie jest dane na zawsze. Opozycji, by pamię-
tała, że kto sieje wiatr, zbiera burzę. A wszystkim
Polakom po prostu: wesołych świąt!

s.3

KARNKOWSKI \ Oby życzenia kierowane do nas
przez ludzi z pierwszych stron gazet były czymś
więcej niż tylko grzecznością i hipokryzją. Oby Cud,
jakim jest Boże Narodzenie, przełożył się na cuda
małe, choćby na tych kilka chwil.

s.17

9 772083 711029

5 2>

@24_12 kod 20837119_02_52 issn

ZAMÓW PRENUMERATĘ: prenumerata.gpcodziennie.pl

NAJ
NIE
BIERZE SIĘ
ZNIKAĆ

Zimą wybierz paliwo NAJwyższych lotów

Paliwo Arktyczny Dynamic sprawia,
że nie musisz martwić się rozruchem
silnika aż do **-32 °C**.

Ciesz się dynamiczną i efektywną jazdą
nawet w najtrudniejszych warunkach.

ARKTYCZNY
Dynamic

Generalny Sponsor Polskiego Narciarstwa

Michel Quoist
(1921–1997) francuski duchowny katolicki, pisarz

\\ O Panie, Ty mnie kochasz do tego stopnia, że narażając swoją chwałę, przyszedłeś do nas jako człowiek „całkowicie bezsilny”, ale „wszechpotężny Miłością”. \\

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

WTOREK-CZWARTEK 24-26 GRUDNIA 2019

OPINIE

3

Marcin Wolski

Wieczera

Nie myślę o prezentach,
nie chcę nic od świata,
ciągle przecież nawiedza mnie
muza skrzydlata,
smakuję barwy, dźwięki
i w gronie rodziny
przystępuję jak dawniej
do wspólnej wigilii.
Lecz mam jedno marzenie,
by przy wspólnym stole
zobaczyć mej rodziny
pełne sześć pokoleń,
przełamać się opłatkiem,
uściskać gromadnie,
zanim ponad wszystkimi
Święta Noc zapadnie.

POGODA

Wtorek	24.12	Zachmurzenie umiarkowane, deszcz
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Adam, Adela, Adelajda, Eryk, Eryka, Ewa, Ewelina, Godzisława, Grzegorz, Grzymisława, Hermiana, Hermina, Irma, Irmina, Józef, Paula, Tarsylla, Zenobia, Zenobiusz
07:44	15:26	

Gdańsk	Lublin
7°C	6°C
5°C	4°C
Katowice	Kraków
6°C	6°C
4°C	4°C
Łódź	Poznań
6°C	6°C
4°C	4°C
Warszawa	Wrocław
6°C	7°C
4°C	5°C

Wtorek	25.12	Zachmurzenie umiarkowane, deszcz
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Anastazja, Eugenia, Maria, Natan, Piotr, Siemysław
07:44	15:26	

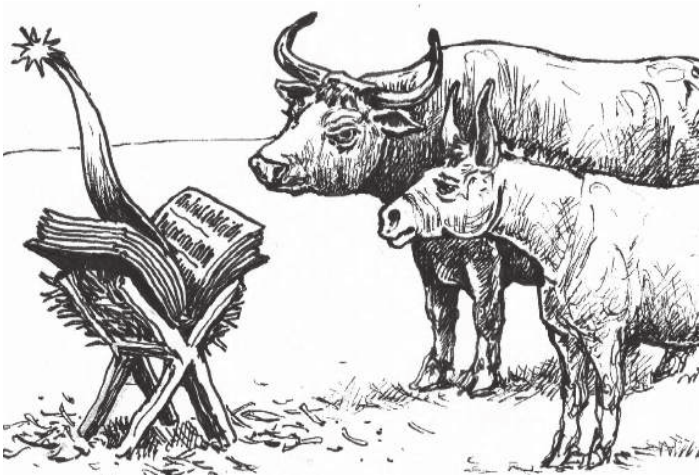
Gdańsk	Lublin
5°C	5°C
4°C	3°C
Katowice	Kraków
5°C	5°C
3°C	3°C
Łódź	Poznań
4°C	5°C
3°C	3°C
Warszawa	Wrocław
6°C	6°C
3°C	4°C

IGOR SZCZESNOWICZ

Oby nam się!

Dzisiaj Wigilia Bożego Narodzenia, więc bez życzeń się nie obejdzie. A zatem – naszemu rządowi życzę samych trafnych decyzji, bezwzględnego działania pro publico bono, bez oglądania się na dobro swoich kieszeni, broń Boże. Wielu udanych inwestycji i pamiętania, że nic nie jest dane raz na zawsze. Wyciągania trafnych wniosków z popełnionych błędów i konsekwencji w działaniu również. Z kolei naszej opozycji życzę, aby wreszcie zaczęła mówić ludzkim głosem, żeby pamiętała, że kto sieje wiatr, zbiera burzę, i że Prawda zawsze zwycięży. Skoro mowa o zwycięstwach – kibicom udanych Euro 2020 i igrzysk olimpijskich w Tokio. A wszystkim Polakom życzę sprawiedliwości w życiu publicznym i osobistym, uśmiechu na co dzień i coraz mniej okazji do przejmowania się trudami życia. Wesołych Świąt!

Rafał Zawistowski

JAN GALAROWICZ

Gdy przychodzi do nas Bóg z czułością...

Zagonieni i obojętni wobec siebie. Sformalizowane stosunki w pracy. Wrogość w polityce. Pozorne więzi i pseudobliskość w sferze wirtualnej. Oddaleni od samych siebie, od innych osób i od Boga. Zagubiony w codzienności sens. Czar Wigilii i świąt Bożego Narodzenia polega na tym, że zostajemy w tym czasie obdarowani w czytelny sposób sensem, miłością, bliskością i czułością przez Tego, który jest najważniejszy. Zagubiony na co dzień Bóg zbliża się do nas w postaci Dzieciątka, a my z czułością zbliżamy się do Nowonarodzonego. Czujemy, że wszystko już ma sens. Przy wigilijnym stole rodzą się bliskość wobec siebie i emocjonalne ciepło. Topnieje lód wrogości, nienawiści i pogardy. Jednym z cudów tych dni jest morze przebaczenia. Te grudniowe dni odświeżają nam również prawdę o naszej tożsamości i specyfice narodowej. Adekwatną odpowiedzią na dar jest wdzięczność i radość, co znajduje wyraz w przepięknych polskich kolędach. W całej naszej ojczyźnie – w kościołach i w rodzinach – będą wkrótce wyśpiewywane z głębi serc i te słowa: „Dzisiaj w Betlejem wesoła nowina...”, „Aniołowie się radują, pod niebiosą wyśpiewują...” oraz „Gloria!”.

Bogusław Dopart

A my do Betlejem...

Wigilia zostanie dziś wielu naszych rodaków nad ciepłymi morzami – chyba na uboczu żywych chrześcijańskich wspólnot, które na zachodniej czy wschodniej półkuli świętują Narodzenie Chrystusa. Zarazem wielu obokrajowców – albo osób ze świeżo nabytym polskim obywatelstwem – przygląda się z nostalgią naszemu świętowaniu lub też przyłącza się do naszego łamania się opłatkiem i zasiadania całą wielopokoleniową rodziną do postnej wieczerzy przy stole zaścielonym śnieżnobiałym obrusem. Kościół przypomina nam, żeby przed ucztą wigilijną odczytywać dobrą nowinę o cudzie Narodzenia Pańskiego. Tymczasem komercyjny kicz „wczasów i jarmarków” wypiera wielowiekową kulturę Bożego Narodzenia – także u nas. Nasze elity kulturalne, nasze media coraz mniej dbają o tradycję kolędy, pastorałki, szopki. Przypomnijmy więc: ze wsi staropolskiej do Betlejem było pastorałkowym Maćkom i Stachom bardzo blisko, ot, jak do pobliskiego sanktuarium. Szopka, już w XIV w. u nas obecna, co najmniej od czasów sarmackich nabierała znamion narodowych, inscenizowała polską historię. Aniołowie uczyli się kolęd u polskich poetów, Karpińskiego czy Lenartowicza...

Ryszard Kapuściński

Wyjątkowy dzień

Już za kilka godzin będziemy wypatrywali pierwszej gwiazdki na niebie, która zgodnie z tradycją da początek wieczerzy wigilijnej. Wigilia Bożego Narodzenia to wyjątkowy i najbardziej rodzinny dzień w roku, a stałym elementem wieczerzy oprócz przełamywania się opłatkiem i składania sobie życzeń jest zostawienie dodatkowego miejsca przy wspólnym stole. Tłumaczymy dzieciom, że jest ono przeznaczone dla nieoczekiwanego gościa, wędrowca, który może zapukać do naszych drzwi. Jednak prawie nikt na poważnie nie bierze pod uwagę, aby wpuścić do domu obcego człowieka. W większości zabiegani, zmęczeni, odłożymy na chwilę smartfony i z uśmiechem będziemy jedli kolejne potrawy, żeby tradycji stało się zadość. A może, patrząc na to puste miejsce przy wigilijnym stole, pomyślimy o setkach milionów chrześcijan, którzy są ofiarami prześladowań religijnych. Może patrząc na naszych bliskich, zastanówmy się: czy robimy wszystko, żeby wspólnie spędzony czas maksymalnie wykorzystać na szczere rozmowy? Czy dostatecznie dużo czasu poświęcamy tym wszystkim, z którymi wspólnie idziemy przez życie? Pomyślimy o tym i nie zmarnujemy tej wyjątkowej chwili na sprawy nieistotne.

3 OPINIE

4-6 POLSKA

8 KOŚCIÓŁ

9 ŚWIAT

10-13

GOSPODARKA

14-15

KULTURA

16 SPOŁECZEŃSTWO

17 PUBLICYSTKA

18-19

PROGRAM TV

20 SPORT

Jacek Liziniewicz

Dzisiaj najspokojniejszy wieczór w roku. Zdecydowana większość z nas zasiądzie do wigilijnej wieczerzy i podzieli się opłatkiem. Według badań aż 71 proc. Polaków w tym roku spędzi ten dzień z rodziną. 99 proc. badanych deklaruje, że w tych dniach składa sobie życzenia, a aż 98 proc. dzieli się opłatkiem. Podobny odsetek decyduje się na choinkę w domu. To bardzo dobry wynik, gdy weźmie się pod uwagę, że jedynie 23 proc. badanych określa Boże Narodzenie jako święto religijne. Większość używa raczej wyrażenia „rodzinne” (56 proc.).

Jak zauważają analitycy, o ile Wigilia to czas poświęcany głównie rodzinie, o tyle pierwszy dzień świąt przeznaczamy dla szerszego kręgu znajomych i rodziny, ale nie tylko. Co ciekawe, rośnie odsetek ludzi, którzy zapraszają do stołów wigilijnych znajomych. Dzisiaj jest to 9 proc., podczas gdy jeszcze kilka lat temu było to 4 proc.

W pierwszy i drugi dzień świąt wielu z nas odwiedza przyjaciół i organizuje wspólne wyjścia. Nawet 50 proc.

CZAS ŚWIĄT \ Jak Polacy spędzają Boże Narodzenie i okres przedsylwestrowy

Rodzina ponad wszystko

Według badań BIG InfoMonitor 71 proc. Polaków spędzi święta w domu, w gronie rodzinnym. Z roku na rok rośnie jednak liczba osób wyjeżdżających poza miejsce zamieszkania i tych, którzy decydują się na wyjazd świąteczno-noworoczny.

O ile Wigilia to czas poświęcany głównie rodzinie, o tyle pierwszy dzień świąt przeznaczamy także dla szerszego kręgu znajomych. Organizowane są wspólne wyjścia na miasto | fot. Pixabay/d

Polaków w tych dniach prze-mieszcza się po kraju w od-wiedziny do rodziny. Poli-

cja apeluje o to, aby uważać na drogach. Co ciekawe, zde-cydowana większość z nas

Wigilię spędza zupełnie bez alkoholu, a jeszcze do nie-dawna było inaczej.

Nowym trendem są wyjazdy świąteczno-noworoczne. Polacy coraz częściej decydują się na wyjazd np. w góry na cały okres świąteczny. Dziś deklaruje tak co 50. respondent. W tym roku liczba rezerwacji w hotelach jest o 10 proc. wyższa niż w ubiegłym. W tym roku kalendarz wyjątkowo sprzyja, biorąc kilka dni urlopu, jesteśmy w stanie zagwarantować sobie dwa tygodnie wolnego.

Na te właśnie dni hotele prześcigają się w ofertach. Prawie zawsze znajduje się w nich tradycyjna kolacja wigilijna. Najpopularniejszą destynacją są góry. Z roku na rok większym zainteresowaniem cieszą się też wyjazdy zagraniczne. W 2018 r. liczba rezerwacji za granicą była wyższa niż w 2017 r. o 86 proc.

Zmiana charakteru świąt odbija się na pracownikach. Według oficjalnych danych w Wigilię będzie pracowało ok. 2 proc. etatowców. Oczywiście w Wigilię najbardziej zapracowany jest Święty Mikołaj. Tego dnia dorozić sobie decyduje się niemało osób. Wizyta zawodowego mikołaja w miastach to konieczność wysupłania nawet 200 zł.

Coraz więcej wątpliwości ws. marszałka Senatu

GRODZKIGATE \ 3000 zł, 1500 zł, 500 dolarów – to kwoty, które Tomasz Grodzki miał otrzymywać od różnych ludzi za leczenie ich bliskich, gdy pełnił funkcję dyrektora szpitala w Szczecinie-Zdunowie. Sam zainteresowany oraz jego partyjni koledzy zaprzeczają doniesieniom mediów, twierdząc, że to atak polityczny.

Rośnie fala wątpliwości co do cnót marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego. Dziennikarz Radia Szczecin i „Gazety Polskiej Codziennie” Tomasz Duklanowski ujawnił już kilka historii osób, które przekonują, że Grodzki jako dyrektor szpitala w Szczecinie-Zdunowie przyjmował pieniądze od rodzin chorych przed przeprowadzeniem operacji.

Sam zainteresowany rzadko odnosi się do tych informacji, twierdząc, że nie zna ludzi, którzy go oskarżają, a cała sytuacja według niego to atak polityczny. Chętnie

natomiast zabiera głos chociażby w kwestii reformy sądownictwa. – Wiem, że system sądownictwa wymaga reform, ale chyba nie takich, które są wprowadzane przez ostatnie cztery lata. Dlatego zapewniam państwa, że nad ustawami sądowymi Senat będzie pracował najstawniej, jak to jest możliwe – zapewniał marszałek Senatu w orędziu wygłoszonym w niedzielę. Internauci wytknęli mu m.in. to, że nie wspominał o zarzutach kierowanych w jego stronę.

Sprawę marszałka Senatu skomentował na antenie TVP

Info zastępca rzecznika PiS Radosław Fogiel. – Zauważmy różnicę między działaniem PiS a opozycji – mówił Fogiel. Według niego postawa opozycji broniącej Grodzkiego jest postępowaniem według wzorców ujawnionych na taśmach Sławomira Neumanna. – To jest obrona w wersji neumannowskiej. Sławomir Neumann mówił przecież na nagraniach: „Póki jesteś w Platformie, będę cię bronił jak niepodległości” – przypomniał Fogiel.

O komentarz do orędzia wygłoszonego w niedzielę przez marszałka Senatu „Codzienna” poprosiła politologa prof. Rafała Chwedoruka. – Uważam, że orędzie absolutnie nie jest polem do załatwiania prywatnych spraw. Jeśli chodzi o wybór strategii komunikacyjnej, to paradoksalnie przy obecnych podziałach niewiele zmieniłoby to, gdyby wybrał inną. Istotna część opinii publicznej będzie przekonana, że coś jest nie tak, natomiast ci, którzy są po drugiej stronie, będą odczytywali te ostatnie doniesienia jako atak polityczny – mówi prof. Chwedoruk. Sam uważa, że w tej sprawie trzeba poczekać na ustalenia prokuratury.

Jan Przemyski

Pomóżmy sierotom z Syrii

KOŚCIÓŁ \ Abp Marek Jędraszewski wystosował do wszystkich wiernych z archidiecezji krakowskiej specjalne życzenia, prosząc w nich o zbiórkę na rzecz sierot, które znajdują się pod opieką abp. Jeana-Abdo Arbacha, ordynariusza Homs w Syrii.

„Tajemnicę świąt Bożego Narodzenia w szczególności sposób przybliżył nam św. Paweł Apostoł, który w Liście do Rzymian pisał: »Przygarnijcie siebie nawzajem, bo i Chrystus przygarnął was – ku chwale Boga« (Rz 15, 7)” – pisze abp Jędraszewski.

„Trzy tygodnie temu, na progu Adwentu, przebywałem przez kilka dni u naszych braci chrześcijan w Syrii z wizytą solidarności. Po ustaniu działań wojennych duża część z nich żyje w bardzo trudnych warunkach. Są dotknięci wielkim ubóstwem, mimo dotkliwego o tej porze zimna żyją w nieogrzewanych domach, niektórzy są niedożywieni, dzieci potrzebują wsparcia, by mogły się uczyć, wszyscy natomiast szukają dla siebie nadziei na przyszłość. Jest wielkim pragnieniem me-

go serca, abyśmy tę nadzieję dali przede wszystkim grupie ok. 600 sierot, które znajdują się pod opieką abp. Jeana-Abdo Arbacha” – czytamy w liście.

„Dlatego proszę Was bardzo, drodzy Siostry i Bracia, abyście w święta Bożego Narodzenia zechcieli złożyć do puszek ofiarę płynącą z dobroci Waszych serc, która pozwoli im nieco lepiej przeżyć tę zimę. Idąc za wezwaniem św. Pawła, przygarnijcie ich do siebie!” – apeluje abp Marek Jędraszewski.

(sm)

NIE PRZEGAP

Niezwykły wywiad z abp. Markiem Jędraszewskim o symbolice Bożego Narodzenia i wielkim cierpieniu chrześcijan w Syrii. Premiera w Wigilię godz. 21.05, tylko w TV Republika.

ODDANO DO RUCHU ODCINEK S17

ROZWÓJ \ Koncentrujemy wiele inwestycji drogowych na terenach wschodniej Polski. Wreszcie komunikujemy ten obszar z resztą kraju – powiedział wicepremier Jacek Sasin podczas uroczystości.

fot. Krzysztof Sirkowski/Gazeta Polska

fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

FUNDUSZ TEŻ DLA EMERYTÓW

PRAWO \ Prezydent podpisał nowelizację ustawy o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Pieniądze z niego będą mogły być przeznaczane także na emerytów i rencistów.

WYWIAD \ Z prof. KAZIMIERZEM KIKIEM, politologiem, rozmawia ALEKSANDER MIMIER

Sędzia żyje z budżetu i ma służyć państwu

W obecnej reformie nie dostrzegam nic złego. Sędzia to urzędnik państwowy, żyje z budżetu. Skoro służy państwu, służy też demokratycznie wybranemu rządowi. Jeśli ten rząd się atakuje, naiwne jest myślenie, że nie będzie reakcji – mówi w rozmowie z „Codzienną” politolog, prof. Kazimierz Kik.

Donald Tusk wraca? Wydał niedawno książkę, odbył przy okazji jej promocji serię spotkań i udzielił wywiadów. Czy mamy do czynienia z jego powrotem na polską scenę polityczną?

Donald Tusk to polityk o dużych osiągnięciach. W większości jednak zawdzięcza je politycznej koniunkturze. Przestał być przewodniczącym Rady Europejskiej i natychmiast objął funkcję przewodniczącego Europejskiej Partii Ludowej, choć nie był liderem żadnej partii politycznej. Co prawda otrzymał poparcie Platformy Obywatelskiej, ale bez przychylności Unii Europejskiej ta kandydatura by nie przeszła. Wiele zawdzięcza też kanclerz Niemiec Angeli Merkel, która właśnie kończy swój urząd.

W jego przypadku walka o prezydenturę nie wchodzi w grę. Jeśli Donald Tusk chce ponownie zaistnieć politycznie, obecna Platforma Obywatelska może być dla niego kulą u nogi...

W najbliższym czasie będziemy obserwować rozgrywanie przez niego szefostwa w PO. Główną zaporą dla jego ambicji jest Grzegorz Schetyna. Postawi na tych, którzy zdołają doprowadzić do destrukcji obecnej Platformy. Pierwszym zadaniem będzie zneutralizowanie Schetyny. Jeśli to się uda, każdy inny polityk PO będzie słabszy od obecnego lidera. Nowy przywódca z chęcią przyjmie wyciągniętą rękę Donalda Tuska. Oprócz tego, oczywiście jedną z głównych przeszkód jest też Jarosław Kaczyński, a tym samym zwarta formacja Prawa i Sprawiedliwości.

Pięćset dolarów, trzy tysiące złotych... W mediach przybywa relacji ludzi, którzy oskarżają marszałka Senatu prof. Tomasza Grodzkiego o branie łapówek. Ten konsekwentnie zaprzecza. Można spodziewać się w tej sprawie przełomu?

Pan prof. Tomasz Grodzki nie jest politykiem, a jeśli się

fot. Wikipedia/d

upierać... to polityk z przypadku. Tym samym nie marszałek, a jedynie marszałek z przypadku. Droga, która zawiodła go do tego urzędu, nie była wynikiem osobistych zasług, a politycznego przetargu. Oskarżenia, która padają pod adresem prof. Grodzkiego, są bardzo prawdopodobne, ale wynika to z obecnej kondycji służby zdrowia w Polsce. Taka jest praktyka. Z takim bagażem obciążeń nie wzleci już jako polityk. Na początku była euforia, z czasem dojdzie do zawstydzenia, by na końcu po prostu o nim zapomnieć. Pan prof. Grodzki nie przewidział zatem jednej rzeczy, mianowicie... nie zerknął w swój życiorys.

Sejm przegłosował w piątek kontrowersyjną nowelizację ustawy dotyczącej m.in. dyscyplinowania sędziów. Opozycja grzmi o zamachu stanu i „ustawie kagańcowej”,

rząd konsekwentnie pracuje nad uchwałą. Projekt wejdzie w życie?

Należy przypomnieć, że to nie PiS wystąpiło przeciw sędziom, było dokładnie odwrotnie. Zachowanie rządu wynika jedynie z totalności opozycji. Obecny mainstream neoliberalno-lewicowy w Europie otacza kordem sanitarnym wszystkie ugrupowania centroprawicowe, które do władzy jeszcze nie doszły. Tam, gdzie się to udało, m.in. w Polsce, wszelkimi metodami próbuje się skompromitować, osłabić władzę, na każdym jej odcinku. Z mojego politologicznego punktu widzenia w obecnej reformie nie dostrzegam nic złego. Sędzia to urzędnik państwowy, żyje z budżetu. Skoro służy państwu, służy też demokratycznie wybranemu rządowi. Jeśli ten rząd się atakuje, naiwne jest myślenie, że nie będzie reakcji.

Sędzia Juszcyszyn wróci do orzekania

SKANDAL \ Uchylono zawieszenie sędziego Pawła Juszcyszyna. Sędziowie Izby Dyscyplinarnej SN uznali, że co prawda przekroczył on swoje uprawnienia, ale decyzja prezesa Sądu Rejonowego o jego zawieszeniu była niezasadna.

Zawieszenie z mocy prezesa Sądu Rejonowego w Olsztynie pierwotnie miało obowiązywać do 29 grudnia. Tłumacząc decyzję o zawieszeniu, prezes olsztyńskiego SR Maciej Nawacki wskazywał, że miesięczny okres zawieszenia jest maksymal-

nym, o jakim może decydować prezes sądu. Wczoraj Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego nie przychyliła się do wniosku o przedłużenie tego środka. Posiedzenie było niejawne.

.....
Marlena Nowakowska

Ruszył podcast „Gazety Polskiej”

MEDIA \ Wczoraj swoją premierę miał podcast „Gazety Polskiej”. To pierwsza tego typu inicjatywa w mediach po prawej stronie.

W premierowym podcaście „GP” redaktor Tomasz Sakiewicz zwrócił uwagę, że święta nie są jedynie przejściową modą. – Za jakiś czas będziemy sprawdzać w encyklopedii, co to było LGBT, co znaczy gender, czy czytać o takim sklepie jak Ikea, który też przeminie, natomiast święta będzie-

my nadal obchodzić – mówi. Z kolei Piotr Lisiewicz w podcaście zwrócił uwagę, że podejmowane chociażby przez Klaudję Jachirę próby laicyzowania świąt nie są niczym nowym. Podcastu posłuchaj na stronie: <https://niezalezna.pl/podcasts/>.....
(MN)

KONDOLENCJE

Serdeczne wyrazy współczucia
redaktorowi
Ryszardowi Gromadzkiemu
z powodu śmierci

Ś.P.

MAMY

składa Tomasz Sakiewicz
wraz z zespołem „Gazety Polskiej Codziennie”
i „Gazety Polskiej”

KONDOLENCJE

„Dusze sprawiedliwych są w ręku Boga”

Wyrazy żalu i współczucia
redaktorowi
Ryszardowi Gromadzkiemu
z powodu śmierci

Ś.P.

MAMY

składają
Dorota Kania, Radosław Dobrzyński
wraz z zespołem Telewizji Republika
W tych trudnych dniach jesteśmy z Tobą w modlitwie.

Marlena Nowakowska

Boże Narodzenie to drugie po Wielkanocy najważniejsze dla chrześcijan święto. Jest to czas oczekiwania na narodziny Tego, który zbawi wszystkich od grzechu i śmierci. Po cząwszy od dziś, najbliższe dni powinny być wypełnione duchową refleksją i spotkaniami z najbliższymi przy świątecznym stole.

To właśnie w te dni ludzie dzielą się opłatkiem, a politycy pokazują swoją lepszą twarz – i nagle robi się miło, serdecznie! Święta Narodzenia Pańskiego to czas, kiedy możemy odłożyć wszelkie złości i konflikty na bok i skupić się na tym, co najważniejsze.

Na te szczególne dni politycy z różnych frakcji składają życzenia Czytelnikom „Gazety Polskiej Codziennie”:

ADAM ANDRUSZKIEWICZ,
wiceminister cyfryzacji (PiS)

Wszystkim Czytelnikom „Gazety Polskiej Codziennie” pragnę złożyć najserdeczniejsze życzenia. Błogosławionych świąt Bożego Narodzenia! Niech Nowonarodzony wspiera nas wszystkich w pracy na rzecz Polski i Polaków.

KAMIL BORTNICZUK,
wiceminister funduszy i polityki regionalnej (Porozumienie)

Czytelnikom „Gazety Polskiej Codziennie”, w imieniu parlamentarzystów Porozumienia Jarosława Gowina, życzę spokojnych, śnieżnych i rodzinnych świąt Narodzenia Pańskiego oraz obfitości łask Bożych w 2020 r. Niech ten rok minie nam wszystkim w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku względem Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

RYSZARD CZARNECKI,
europoseł (PiS)

Czytelnikom „Gazety Polskiej Codziennie” życzę prawdziwych, polskich, tradycyjnych i rodzinnych świąt Bożego Narodzenia. Pamiętajmy, że to nie są jakieś święta, tylko Narodziny Pańskie! Miejmy poczucie szczęścia i cieszymy się tym wyjątkowym czasem.

PRZEMYSŁAW CZARNEK,
poseł (PiS)

Każde Boże Narodzenie przypomina nam wielką tajemnicę tego, że Bóg stał się człowiekiem i umiłował wszystkich ludzi bez względu na to, jacy oni są, bo w każdym widział dobro. Spróbujmy przez to Boże Narodzenie zobaczyć w drugim człowieku dobro i to dobro z niego

BÓG SIĘ RODZI \ Czas na miłosierdzie!

Politycy składają życzenia Czytelnikom „Codziennej”

Z pewnością każdy się zgodzi ze stwierdzeniem, że święta Bożego Narodzenia to wyjątkowy czas ciepła, radości i nadziei. Czas budowania tego, co najważniejsze – życzliwości, bliskości i szacunku do drugiego człowieka. Z tej okazji „Codzienna” poprosiła polityków różnych frakcji, by złożyli Czytelnikom naszej gazety świąteczne życzenia.

Antoni Macierewicz: Kochani! Życzę Wam nie tylko wesołych, spokojnych i błogosławionych świąt Bożego Narodzenia! | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

wydobywać – to robi cuda. Wszystkiego najlepszego!

NORBERT KACZMARCZYK,
poseł (PiS)

Błogosławionych świąt Bożego Narodzenia! Spędźmy ten czas w rodzinnej atmosferze. Skupmy się na tym, co nas wszystkich łączy, patrzymy z szacunkiem na drugiego człowieka, nie skupiając się na opiniach innych. Wspierajmy się i traktujmy jak bracia, a nie jak konkurenci w szaleńczym wyścigu. Róbmy to nie tylko w święta, lecz przez cały rok.

PAWEŁ LECH,
radny m.st. Warszawy (PO)

Z okazji świąt Bożego Narodzenia życzę czytelnikom „Gazety Polskiej Codziennie” dużo radości, szczęścia oraz miłych chwil spędzonych w gronie rodziny i przyjaciół.

TOMASZ LENTZ,
poseł (PO)

Święta Bożego Narodzenia to przede wszystkim

święta rodzinne. W związku z tym moje życzenia dotyczą spraw prywatnych, jak zdrowie i miłość w rodzinie. Życzę nam też, aby między ludźmi panowało większe zrozumienie dla różnych postaw i poglądów nie tylko w kwestiach politycznych, lecz także społecznych – wtedy z pewnością będzie nam się w Polsce łatwiej żyło.

ANTONI MACIEREWICZ,
marszałek senior Sejmu (PiS)

Kochani! Życzę Wam nie tylko wesołych, spokojnych i błogosławionych świąt Bożego Narodzenia, ale przede wszystkim tego, abyście w gronie najbliższych przypominali sobie i przywracali tę wielką siłę, która płynie z chrześcijaństwa i naszej tradycji narodowej. Ta siła płynie od członków tej wielkiej przestrzeni Strefy Wolnego Słowa, którą tworzyacie jako Czytelnicy „Gazety Polskiej” i „Gazety Polskiej Codzien-

nie”, a także widzowie TV Republika. Za to ogromnie Wam dziękuję!

KACPER PŁAŻYŃSKI,
poseł (PiS)

Radosnych, rodzinnych świąt Bożego Narodzenia! Te chwile spędzane przy stole to czas, aby zapomnieć o wszelkich waśniach, nieporozumieniach, aby spojrzeć z nadzieją we wspólną przyszłość i pamiętać o tym, że miłość wszystko przewycięży i nie warto się na siebie gniewać. Dzięki temu każdy następny rok będzie tylko lepszy.

TOMASZ RZYMKOWSKI,
poseł (PiS)

Zdrowych, spokojnych, rodzinnych świąt Bożego Narodzenia! Jak najmniej sporów przy wigilijnym stole. Spędźmy ten czas w atmosferze przyjaźni i pamiętajmy, że są to święta, kiedy Bóg w pełni dzieli się z nami miłością. Korzystajmy z tego godnie!

MAREK SAWICKI,
poseł (PSL)

Moje życzenia są zawsze tradycyjne! Do siego roku, a przede wszystkim dla każdego z osobna spełnienia marzeń. Najpierw, aby te marzenia mieć, a później, żeby się spełniały.

JADWIGA WIŚNIEWSKA,
eurodeputowana (PiS)

Z okazji świąt Bożego Narodzenia życzę, by w każdym polskim domu zagościła miłość i dobro, a Boże Dzieciątko przyniosło naszej ojczyźnie, Europie i światu zgodę i pokój. Niech szczęście i wszelka pomyślność towarzyszą Państwu każdego dnia w nowym 2020 roku.

BARTŁOJEW WRÓBLEWSKI,
poseł (PiS)

Wszystkim Czytelnikom, przyjacielom i naszym sympatykom składam najlepsze życzenia bożonarodzeniowe! Życzę Państwu zdrowia, spokoju, miłości i wszelkiego dobra w nowym 2020 r.

Polska Grupa Energetyczna

MAMY ENERGIE DO ZMIAN

Jesteśmy liderem w produkcji
energii odnawialnej w Polsce.
www.zapewniamyenergie.pl

fot. Tomasz Adamowicz/Gazeta Polska

AKCJA \ Ks. Paweł Rytel-Andrianik zachęca do umieszczania zdjęć szopek bożonarodzeniowych na Facebooku i Twitterze oraz w innych mediach społecznościowych. – Oznaczajmy je hashtagem #PolskieStajenki. W ten sposób stworzymy galerię zdjęć naszych polskich szopek w internecie – zaznacza rzecznik KEP.

WYWIAD \ Z ks. prof. PAWŁEM BORTKIEWICZEM, teologiem, członkiem Komitetu Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk, rozmawia MARIA KOBYLIŃSKA

Boże Narodzenie to wielka proklamacja życia

Boże Narodzenie to spełnienie nadziei człowieka i ludzkości, to wielka proklamacja życia, gdzie Bóg staje się człowiekiem, Pan wszystkiego zamyka się w ograniczoności ludzkiego życia i ciała.

Jaka jest katolicka symbolika świąt Bożego Narodzenia?

Zanim padnie pytanie o symbolikę, warto najpierw zastanowić się nad treścią świąt Bożego Narodzenia. Te święta to spełnienie nadziei człowieka i ludzkości. Do zdania „Nadzieja przechodzi do człowieka wraz z drugim człowiekiem”, ks. Tischner dopisał kiedyś wyjaśnienie: „bo człowiek jest dla człowieka zawsze spełnieniem obietnicy, obietnicą”. Zastanówmy się nad przełożeniem tych myśli na prawdę świąt Bożego Narodzenia. Oto ostateczna nadzieja ludzkości, nadzieja absolutna może przyjść wyłącznie z narodzinami Boga, który staje się człowiekiem. Te święta to wielka prawda o nadziei silniejszej niż zło, grzech, śmierć. I ten temat oczekiwania, temat nadziei jest integralnie wpisany w symbolikę świąt Bożego Narodzenia. Święta to wielka proklamacja życia. „Bóg się rodzi (...) śmiertelny Król nad wiekami. A Słowo Ciałem się stało i mieszkało między nami” – absolutnie genialna, najpiękniejsza na świecie kolęda Karpińskiego ukazuje tę prostą, a zarazem niepojętą rzeczywistość. Bóg, Stwórca, Dawca życia, Król i Pan wszechrzeczywistości staje się człowiekiem, zamyka się w ograniczoności ludzkiego życia i ludzkiego ciała. Dlatego też w centrum świąt Bożego Narodzenia jest Eucharystia. Jest też inny symbol tajemnicy życia – choinka. W perspektywie chrześcijańskiej przypomina rajskie drzewo, z którego zrywa się „owoce życia”. Są one przedstawiane w postaci jabłek i orzechów wieszanych tradycyjnie na drzewku albo w postaci bombek choinkowych. Choinka jest jakby pędem, odrósł z drzewa łaski, do którego prowadzi nas Bóg poprzez narodziny swojego Syna. To drzewo łączy też w wymiarze symbolicznym niebo z ziemią. To tylko fragment głównych elementów symboliki samych świąt. Każdy z celebrowa-

Ks. prof. Paweł Bortkiewicz, teolog, członek Komitetu Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk | fot. YouTube/d

nych przez nas elementów ma tutaj swoje znaczenie. Oczywiście, nie sposób pominąć opłatka, chleba, którym się łamiemy. Ten niemal centralny symbol świąt jest zarazem owiany pewną tajemnicą, gdy idzie o jego genezę. Wydaje się, że w tym geście wracamy do starochrześcijańskiego zwyczaju łamania się chlebem. Podejmujemy więc tutaj symbol pierwszej czynności eucharystycznej.

Jakie są najważniejsze tradycje Bożego Narodzenia?

Czas wigilii ma swój rytuał – jego bardzo istotnym elementem jest czytanie Ewangelii o narodzinach Jezusa oraz łamanie się opłatkiem. W tym geście, jak zaznaczyłem, zapewne nawiązującym do gestu eucharystycznego, jest zarazem głęboka prawda o naszym człowieczeństwie, o tym, że spełniamy siebie najbardziej, gdy dajemy siebie drugiemu, gdy potrafimy mu się ofiarować. Ważnym elementem jest wreszcie wspólne śpiewanie kolęd. Zaznaczam i podkreślam „wspólne śpiewy”, a nie tylko wspólne słuchanie. Wspólne, aktywne śpiewanie scala nas we wspólnotę. Ale też bardziej pozwala wsluchać się w słowa tych pieśni. Niezwykle piękne, mądre i prawdziwe. Zdecydowanie inne jakościowo od wielu współczesnych piosenek

religijnych. Jeśli wsluchamy się ze zrozumieniem w słowa „Bóg się rodzi”, to zapoznamy się z całym traktatem teologicznym. Podkreślam raz jeszcze, że w centrum katolickiego przeżywania świąt Bożego Narodzenia jest i powinna być niezmiennie Eucharystia. Nie na zasadzie tradycji kulturowej (udział w pasterce), ale na zasadzie doświadczenia prawdy tych narodzin. Żywy Bóg daje nam siebie w Eucharystii. Szczególnym znakiem Bożego Narodzenia jest także puste miejsce przy stole. Oznacza poszerzenie naszego serca. Formy tego poszerzania są wielorakie – od zaproszenia bezdomnego czy po prostu samotnego poprzez wcześniejsze Wigilijne Dzieło Pomocy czy Szlachetną Paczkę.

Wigilia ma być postna czy można już od tego odejść?

Postna wigilia to kwestia tradycji, ale jeszcze bardziej pewnego sensu. Ona symbolizuje czas oczekiwania, jest ostatnim akordem Adwentu – czasu tęsknoty. Post przypomina nam o pewnym niespełnieniu, o tym, że jest w nas jakaś przestrzeń do zapełnienia, że pozostajemy nienasytzeni. To wszystko uzmysławia ten głód i pragnienie w człowieku, który – jak mawia teologia – jest „capax Dei”, to znaczy jest otwarty na Boga.

Skąd wzięła się u nas tradycja śpiewania kolęd?

Pozwolę sobie sięgnąć w tym miejscu do mojego profesora liturgiki, niezjącego już ks. prof. Bogusława Nadolskiego, który w swoim podręczniku pisał: „Termin »calendae« oznaczał w starożytnym Rzymie pierwszy dzień miesiąca. Przed reformą kalendarza rzymskiego w 45 r. przed Chrystusem »calendae« styczniowy rozpoczynał nowy rok. Dzień ten, a raczej dni, obchodzono bardzo uroczysto; odprawiano się wzajemnie, obdarowywano upominkami, składano życzenia, wyrażając je w słowie lub śpiewie. Kościół przejął ten zwyczaj, łącząc go z Bożym Narodzeniem, a pieśni związane z Narodzeniem Pańskim nazwał kolędami. Najstarsze znane nam kolędy powstały w pierwszej połowie XV w.”. Ciekawą sprawą jest to, że w przypadku polskich najstarszych kolęd ich twórcami i autorami byli niejednokrotnie polscy żakowie oraz uczniowie szkół parafialnych i przyklasztornych. Wszystkie dawne kolędy należą do klejnotów pieśni ludowej i religijnej. Urzekają bogactwem formy – są tam melodie taneczne w rytmie mazurka, oberka, krakowianki i poloneza. Teksty zawierają akcenty patriotyczne czy społeczne i oczywiście teolo-

giczne. Sięgnę po jeden przykład. W pastorałce, jaką jest „Oj Maluśki, Maluśki”, postrzegamy przede wszystkim cikliwą, ludową nutę, rzewną i jakby wyłącznie emocjonalną. A przecież pierwsze przesłanie to zadziwienie nad miłością Boga, który z niebiańskich pałaców chciał zejść na ziemię. Uczynił to dlatego, że kluczkowa dla wcielenia była Jego wola i miłość (Tatus Go przecież nie wyganiał). Cała kolęda kończy się refleksją, że właściwie jesteśmy bezradni wobec tak wielkiej miłości i nie jesteśmy w stanie należycie dziękować Bogu za to, co dla nas zrobił.

Czy Boże Narodzenie może być świętem uniwersalnym?

Wbrew pozorom to pytanie nie należy do najłatwiejszych, przynajmniej dla mnie. Z jednej strony katolicyzm jest religią z nazwy i z istoty uniwersalną, a zatem otwartą. I można, i należy cieszyć się z tego, że osoba wątpiąca, czy wręcz niewierząca, wchodzi w przestrzeń tych świąt. Ona jest także capax Dei, jest otwarta na Boga i może jej udać się spotkać z Nowonarodzonym. Mędrcom udało się to poprzez wędrówkę za światłem gwiazdy. Może być i tak, że współczesny człowiek, podążając za znakami kodu kulturowego, odnajdzie Tego, który dla nas stał się człowiekiem i wchodzi w naszą kulturę. Natomiast mamy dzisiaj też zjawisko, które dla mnie jest przykładem pewnej nieuczciwości i które mnie oburza. Mamy bowiem ludzi, którym przeszkadza choinka, szopka, opłatek, nazwa tych świąt. Ci ludzie o tym mówią, wysuwają postulaty świeckości miasta, państwa, gminy, szkoły, zakładu pracy, a potem będą w swoich urzędach, w miejscach pracy pisać pisma z datą 2020 r., tzn. datą od przyjętych narodzin Chrystusa. Będą korzystać z tego, co cywilizacja chrześcijańska wniosła w świat i świeckość – z pojęcia osoby, z miłości i miłosierdzia, z solidarności, z praw osoby ludzkiej. Chciałoby się im powiedzieć: darujcie sobie, nie ośmieszajcie się, bądźcie konsekwentni, ale – ponieważ jesteśmy w tej atmosferze świątecznej, w której łamiemy się opłatkiem z każdym – pragnę nam wszystkim, w tym także niewierzącym, życzyć zadziwienia tajemnicą Boga, który dla każdego z nas stał się człowiekiem. A stał się po to, aby każdy z nas mógł stać się dzieckiem Boga.

STOLTENBERG POSŁUCHAŁ SUGESTII TRUMPA

BRUKSELA \ Jens Stoltenberg powiedział niemieckiej agencji DPA, że gotów byłby spotkać się z prezydentem Rosji Władimirem Putinem. – Właśnie w czasach, w których są trudności, ważne jest, by usiąść razem do stołu – podkreślił sekretarz generalny NATO.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

WTOREK-CZWARTEK 24-26 GRUDNIA 2019

ŚWIAT

9

Paweł Kryszczak

Szczyt przywódców poprzedził rozmowy ministra handlu ChRL Zhong Shana, japońskiego ministra handlu Hiroshiego Kajiyamy oraz szefa resortu przemysłu Korei Południowej Sunga Yun-mo. Podczas niedzielnego spotkania w Pekinie ministrowie ci uzgodnili prowadzenie dalszych negocjacji ws. trójstronnego porozumienia handlowego oraz szerszą umowę RCEP, do której przystąpiło kilkanaście państw regionu Pacyfiku.

Z kolei wczoraj w Pekinie odbyło się spotkanie z udziałem prezydentów Chin i Korei Południowej, Xi Jinpinga i Muna Jae-ina, oraz premiera Japonii Shinzō Abego. Przywódcy rozmawiali o kwestiach handlowych i bezpieczeństwie regionalnym.

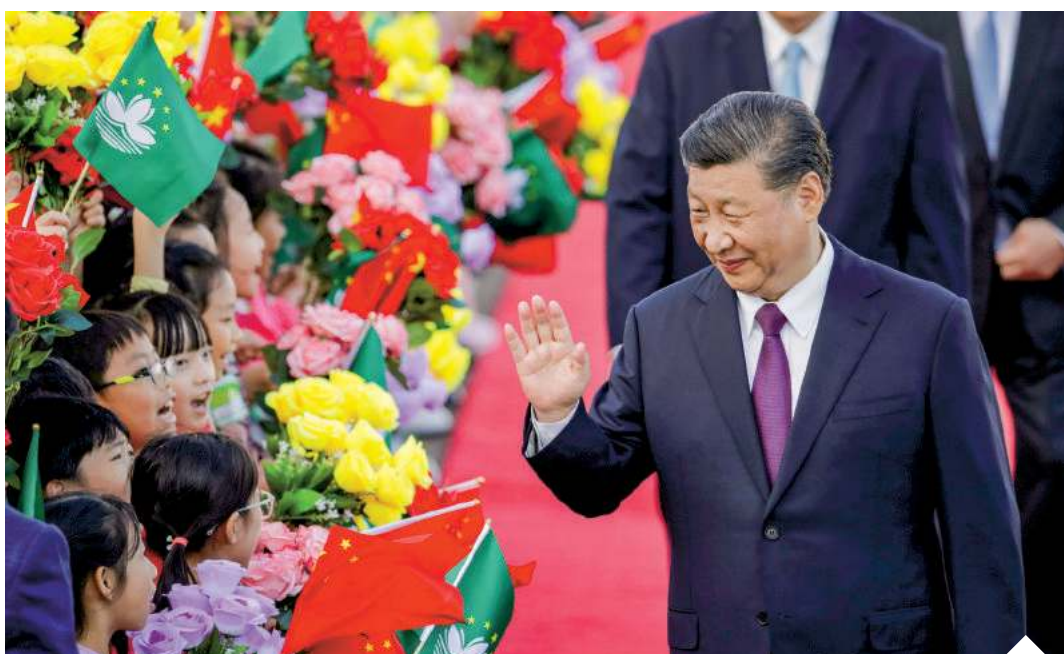
Na oddzielnym poniedziałkowym dwustronnym spotkaniu w Pekinie Abe rozmawiał z Xi m.in. o współpracy gospodarczej i nadchodzącej wizycie prezydenta Chin w Japonii.

Z kolei przywódcy Korei Południowej i ChRL dyskutowali na temat rozmieszczenia na Półwyspie Koreańskim przez Stany Zjednoczo-

AZJA WSCHODNIA \ Szczyt trójstronny w Chengdu

Seul, Tokio i Pekin o bezpieczeństwie Azji

Dziś z udziałem prezydenta Korei Południowej Muna Jae-ina i premierów Chińskiej Republiki Ludowej (ChRL) oraz Japonii, Li Keqiang oraz Shinzō Abego, rozpoczyna się trójstronny szczyt w chińskim mieście Chengdu. W agendzie rozmów pojawi się temat współpracy gospodarczej i sytuacji na Półwyspie Koreańskim.

Prezydent ChRL Xi Jinping: Chiny i Korea Południowa powinny pomóc Korei Północnej oraz Stanom Zjednoczonym w prowadzeniu dialogu | fot. Jason Lee/Reuters

ne systemu obrony powietrznej THAAD. Zdaniem Seulu rakietowy system antybalistyczny zapewnia ochronę przed możliwym atakiem ze strony Korei Północnej. Z kolei Pekin uważa system THAAD za istotne zagrożenie dla bezpieczeństwa ChRL.

W agendzie rozmów pojawiła się też kwestia Korei Północnej. – Chiny odgrywają istotną rolę w powstrzymaniu rosnącego militarnego napięcia na Półwyspie Koreańskim – oświadczył prezydent Korei Południowej Mun Jae-in. Jak dodał południowokoreański przywódca, sytuacja, w której dialog między Koreą Północną a Stanami Zjednoczonymi został zawieszony i wzrasta napięcie na Półwyspie Koreańskim, nie wpływa pozytywnie na państwa regionu. Z kolei Xi Jinping oznajmił, że Chiny i Korea Południowa „powinny pomóc Korei Północnej oraz Stanom Zjednoczonym w prowadzeniu dialogu”.

W Pekinie doszło wczoraj do pierwszego od 15 miesięcy spotkania między premierem Japonii a prezydentem Korei Południowej. Abe oraz Mun rozmawiali m.in. o sporach handlowych między Japonią a Koreą Południową.

Głos amerykańskich chrześcijan brzmi donośnie

WASZYNGTON \ Powszechne kontrowersje wśród amerykańskich chrześcijan wywołał wpływowy magazyn „Christianity Today”, który poparł impeachment prezydenta Donalda Trumpa. Po zmasowanej krytyce naczelny pisma wycofał się z tych deklaracji.

„Christianity Today” został założony w 1956 r. przez legendarnego pastora Billy’ego Grahama i obecnie jest uznawany za jeden z najbardziej wpływowych protestanckich magazynów. Kilka dni temu trafił na czołówki wszystkich amerykańskich mediów, kiedy jego redaktor naczelny Mark Galli w felietonie wezwał do usunięcia Donalda Trumpa ze stanowiska.

„Skrajnie lewicowy magazyn albo, jak powiedzieliby niektórzy, bardzo postępowy, który radzi sobie kiepsko i od lat nie jest związany z rodziną Grahama” – skomentował na Twitterze Trump, dodając, że redakcja pisma „wolałaby radykalnego lewicowego ateistę, który chciałby zabrać [Amerykanom] religię i broń”.

„Christianity Today” wywołał gniew nie tylko pre-

zydenta USA. Franklin Graham, najstarszy syn Billy’ego Grahama, również skrytykował felieton i wyznał, że jego słynny ojciec zdążył przed śmiercią zagłosoować na Trumpa. Do redakcji doszedł także list otwarty podpisany przez niemal 200 protestanckich liderów, w którym ci zarzucili pismu „agresywny atak na integralność duchową i chrześcijańskie świadectwo dziesiątków milionów wiernych, którzy swoje obowiązki moralne i obywatelskie traktują poważnie”.

Galli ugiął się pod ciężarem krytyki i w wywiadzie dla telewizji CBS próbował się wycofać z części wcześniejszych stwierdzeń. Powiedział m.in., że wezwanie do usunięcia Trumpa było „hiperbolą” oraz że nie była to „ocena polityczna”. – Cha-

rakter tego człowieka bardzo nas martwi i w mojej ocenie przekroczył pewną granicę. W związku z tym nie uważam, żeby nadawał się jeszcze do przewodzenia USA – powiedział w CBS Galli.

Przyznał za to, że Trump zajmuje się wieloma sprawami, które są ważne dla chrześcijan, jak walka z aborcją czy prześladowanie wiernych poza granicami USA. Wyjaśnił, że stąd wzięło się poparcie chrześcijan dla Trumpa, chociaż w swoim felietonie sam oskarżył jego wyborców o bycie skrajną prawicą.

Zapytany o to, kogo chrześcijanie powinni poprzeć zamiast Trumpa w następnych wyborach, Galli odmówił odpowiedzi. – Nie mam strategii. Nie jestem zwierzęciem politycznym – powiedział, dodając, że takie problemy powinni rozstrzygać dziennikarze zajmujący się polityką. – Wy to rozgrzyście – zachęcał prowadzących wywiad.

Wiktor Młynarz

W Chorwacji wybierano prezydenta

BALKANY ZACHODNIE \ Pierwszą turę wyborów niespodziewanie wygrał Zoran Milanović. W drugiej turze kandydat Socjaldemokratycznej Partii Chorwacji (SDP) zmierzy się z urzędującą prezydent Kolindą Grabar-Kitarović.

Zoran Milanović zdobył w niedzielnym głosowaniu prawie 30 proc. głosów. – Dziękuję wszystkim, którzy głosowali na mnie, oraz tym, którzy tego nie zrobili. Wchodzimy do drugiej rundy. Niech tę rywalizację wygra najlepszy. Wierzę, że będę nim ja – oświadczył były premier Chorwacji po ogłoszeniu wstępnych wyników wyborczych.

Na drugim miejscu uplasowała się sprawująca urząd prezydenta Chorwacji od lutego 2015 r. Kolinda Grabar-Kitarović, na którą swój głos oddało prawie 27 proc. wyborców. Tak słaby wynik kandydatki centroprawicowej Chorwackiej Wspólnoty Demokratycznej (HDZ) wynika z licznych gaf i błędów, które popełniła podczas kampanii wyborczej. Po ogłoszeniu wyników niedzielnego głosowania urzędująca prezydent

zaapelowała do wszystkich osób o prawicowych poglądach, aby oddali swój głos na nią w drugiej turze, którą rozpisano na 5 stycznia 2020 r. Apel ten został skierowany m.in. do wyborców Miroslava Škory. Ten skrajnie prawicowy kandydat odpadł z walki o fotel prezydencki mimo bardzo dobrego wyniku – 24 proc. głosów.

Stanowisko prezydenta Chorwacji ma w dużej mierze charakter reprezentacyjny, a do głównych prerogatyw należy prawo łaski, mianowanie premiera, a także możliwość zarządzenia referendum ogólnokrajowego. Zwycięstwo w wyborach prezydenckich kandydata HDZ bądź SDP ułatwi jednej z tych partii walkę w zaplanowanych na 2020 r. wyborach parlamentarnych.

(pk)

OPINIE

4-6

POLSKA

8

KOŚCIOŁ

9

ŚWIAT

10-13

GOSPODARKA

14-15

KULTURA

16

SPOŁECZEŃSTWO

17

PUBLICYSTYKA

18-19

PROGRAM TV

20

SPORT

fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

MIKOŁAJ WILD ZOSTAŁ PREZESEM SPÓŁKI CPK

KADRY \ Mikolaj Wild, były wiceminister infrastruktury i były pełnomocnik rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego, został prezesem spółki CPK. Do konkursu na to stanowisko zgłosiło się siedem osób. – Naszym priorytetem jest rozpoczęcie prac budowlanych w 2023 r. – powiedział Wild.

GÓRNICTWO \ Jastrzębska Spółka Węglowa prowadzi największe od 25 lat inwestycje

JSW to spółka z perspektywami

Zarówno Polska Grupa Górnicza, jak i Jastrzębska Spółka Węglowa zwiększyły nakłady na inwestycje, a znaczna część tych środków przeznaczona jest na przedsięwzięcia innowacyjne – podkreśla Adam Gawęda, wiceminister aktywów państwowych, pełnomocnik rządu ds. restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego.

Mariusz Andrzej Urbanke

Zdaniem wiceministra inwestycje to najlepszy sposób na to, żeby dostosować się do nowych trendów w gospodarce europejskiej. Warto podkreślić, że w górnictwie od dawna nie były one tak duże – JSW zainwestowała w tym roku już ponad 2 mld zł. Jak podkreśla Artur Dyczko, wiceprezes spółki ds. strategii i rozwoju, to rekordowy roczny poziom nakładów inwestycyjnych.

– Te ponad 2 mld zł to pieniądze nie tyle wydane, ile dobrze zainwestowane – zaznacza wiceprezes JSW. Prawie jedna trzecia tegorocznych wydatków inwestycyjnych JSW (ok. 650 mln zł) została przeznaczona na zakupy gotowych dóbr, głównie maszyn i urządzeń. Nieco mniej (ok. 580 mln zł) po-

Nowa kopalnia Bzie-Dębina ma być supernowoczesna | fot. Dawid Lach/Jastrzębska Spółka Węglowa SA/d

chłonęły zadania z zakresu budownictwa inwestycyjnego oraz drażnienie wyrobisk przygotowawczych (540 mln zł), a ok. 250 mln zł to koszty najmu lub leasingu maszyn i urządzeń.

Wiceminister Gawęda zwraca uwagę, że inwestycje, na które spółki węglowe wydały do tej pory ponad 4 mld zł, przebiegają dobrze. Przytacza przykład JSW z kopalnią Bzie-Dębina, pierwszą tak poważną inwestycją w polskim górnictwie od czasu budowy 25 lat temu kopalni Budryk. W złożach

Bzie-Dębina w Jastrzębiu-Zdroju oraz sąsiednich Pawłowicach i Zebrzydowicach znajduje się ponad 180 mln ton węgla koksowego, wykorzystywanego w procesie produkcji stali.

Według ekspertów górnictwo węgla koksowego, wobec niesłabnącego popytu na stal, ma przed sobą dobrą przyszłość. – Budowa tej kopalni to jedna z kluczowych inwestycji dla JSW, regionu, jak również całej branży, bo węgiel koksowy jest dziś produktem strategicznym, bez którego nie może funkcjonować hutnictwo, przemysł chemiczny i wiele innych branż – podkreśla europoseł PiS Izabela Kloc.

Przypomina, że JSW była w dramatycznej sytuacji po latach rządów PO-PSL. – Jednak dzięki głębokim reformom w ciągu trzech lat udało się nie tylko uratować JSW, lecz także uczynić z niej jedną z najnowocześniejszych i najbardziej perspektywicznych polskich firm, opierających rozwój na nowoczesnych technologiach – podkreśla.

Nowe inwestycje w JSW oznaczają utrzymanie, a także tworzenie nowych miejsc pracy, co jest bardzo istotne dla miasta, w którym JSW jest największym pracodawcą.

Według ekspertów górnictwo węgla koksowego, wobec niesłabnącego popytu na stal, ma przed sobą dobrą przyszłość. – Budowa tej kopalni to jedna z kluczowych inwestycji dla JSW, regionu, jak również całej branży, bo węgiel koksowy jest dziś produktem strategicznym, bez którego nie może funkcjonować hutnictwo, przemysł chemiczny i wiele innych branż – podkreśla europoseł PiS Izabela Kloc.

Kolej gotowa na świąteczno-noworoczny czas

TRANSPORT \ Dodatkowe pociągi, odpowiednio przygotowany tabor i informatorzy na dworcach – to niektóre z zapowiadanych przez kolej działań, które mają zapewnić sprawne i bezpieczne podróże w okresie świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. PKP jednocześnie przypominają, że od 15 grudnia br. obowiązuje nowy rozkład jazdy pociągów.

PKP Intercity w okresie świąteczno-noworocznym będą na bieżąco monitorowały frekwencję w pociągach. Tam, gdzie będą potrzeby i możliwości, składy zostaną wzmocnione dodatkowymi wagonami, aby zapewnić podróżnym komfortową podróż na święta. Z kolei w okresie noworocznym przewoźnik uruchomi dodatkowe pociągi, w tym nocne na najpopularniejszym w tym okresie kierunku.

Pociąg TLK „Karpaty bis” relacji Gdynia Główna–Zakopane będzie kursował 30/31 grudnia, 3/4 stycznia, 4/5 stycznia i 5/6 stycznia, a kursy relacji Zakopane

–Gdynia Główna przewidziano 1/2 stycznia, 4/5 stycznia, 5/6 stycznia i 6/7 stycznia. Pociągi TLK „Nosal”, „Regle” i „Podhale” relacji Zakopane–Warszawa Wschodnia mają kursować 1 i 6 stycznia.

Na czas świąteczno-noworocznych podróży PKP Intercity kolejny raz zapewnią pasażerom pomoc informatorów mobilnych. W Nowy Rok na 11 dworcach w największych miastach Polski (Warszawa Centralna, Wschodnia i Zachodnia, Gdańsk, Gdynia, Katowice, Kraków Główny, Poznań, Szczecin, Wrocław, Zakopane) będą pomagali pasażerom ustalić dogodnie przesiadki, znaleźć odpo-

wiedni peron, a także będą służyli wszelką informacją pomocną w podróży.

W związku z powrotami z sylwestra w stolicy Tatr 1 stycznia informatorzy mobilni będą obecni na dworcu w Zakopanem już od godz. 5 do godz. 20. Na pomoc informatorów na stacji w Zakopanem będzie można także liczyć 6 stycznia.

Podróżni oczekujący na pociągi będą mogli się schronić przed chłodem i opadami w dworcowych budynkach, ponieważ w okresie zimowym ok. 300 z nich nie będzie zamykanych na czas trwania nocnych przerw technicznych. Codziennie nad bezpieczeństwem pasażerów czuwać będzie kilkuset funkcjonariuszy, wspieranych przez policję, straż graniczną i żandarmerię wojskową.

PKP radzą też, by sprawdzić przed podróżą rozkład jazdy pociągów, ponieważ – jak przypominają – zmienił się on 15 grudnia br. Dokładne informacje na temat biletów i rozkładu jazdy PKP Intercity pasażerowie uzyskają na stronie www.intercity.pl lub pod nr. tel. 703 200 200 (opłata za minutę połączenia 1,29 zł brutto).

Dariusz Spóz

Sto lat współpracy z USA na znaczku

POCZTA \ 20 grudnia do obiegu trafił nowy znaczek pocztowy, którym Poczta Polska upamiętnia 100. rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych między Warszawą a Waszyngtonem.

Znaczek o wartości 3,30 zł został wydany w nakładzie 144 tys. sztuk. Autor znaczka Roch Stefaniak przedstawił na nim reprodukcję litografii Artura Szyka „Wilson i Paderewski”, która pochodzi z pocztówki wydanej w 1939 r. Dodatkowo Poczta Polska wyemitowała kopertę wydawaną w pierwszym dniu obiegu znaczków. Widnieje na niej logo obchodów 100. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych Polski i USA.

– Pragniemy upamiętnić 100. rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Stanami Zjednoczonymi. Znaczek w sposób symboliczny przedstawia akt dopisania postulatów o utworzeniu niepodległego państwa polskiego do oświadczenia prezydenta USA Thomasa Woodrowa Wilsona. Należy pamiętać, że związki Polski ze Stanami Zjednoczonymi oparte są na wspólnych fun-

damentalnych wartościach, poszanowaniu uniwersalnych praw, na demokracji i godności istoty ludzkiej – powiedział Przemysław Sypniewski, prezes Poczty Polskiej.

W orędziu wygłoszonym na początku 1918 r. przed amerykańskim Kongresem ówczesny prezydent USA mówił, że „należy stworzyć niezawisłe państwo polskie, które winno obejmować terytoria zamieszkałe przez ludność niezaprzeczalnie polską, któremu należy zapewnić swobodny i bezpieczny dostęp do morza i którego niezawisłość polityczną i gospodarczą oraz integralność terytorialną należy zagwarantować paktem międzynarodowym”.

Polska pojawiła się na mapie Europy w listopadzie 1918 r., a już dwa miesiące później zostały nawiązane stosunki dyplomatyczne z USA.

(med)

STATYSTYKA \ Stopa bezrobocia w listopadzie 2019 r. wyniosła 5,1 proc. wobec 5 proc. w październiku – podał Główny Urząd Statystyczny. Sprzedaż hurtowa przedsiębiorstw handlowych w ubiegłym miesiącu wzrosła o 2,6 proc. w ujęciu rocznym i spadła o 6,1 proc. miesiąc do miesiąca. Nowe zamówienia w przemyśle w listopadzie spadły rok do roku o 0,2 proc. Produkcja budowlano-montażowa w ubiegłym miesiącu spadła o 4,7 proc. w porównaniu z analogicznym okresem ub.r.

FINANSE PUBLICZNE \ Rząd przyjął projekt zrównoważonego budżetu na 2020 r.

Nie będzie deficytu w przyszłym roku

Premier Mateusz Morawiecki poinformował w poniedziałek, że Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy budżetowej na 2020 r. bez deficytu. Projekt zrównoważonego budżetu rząd przyjął już we wrześniu, ale z uwagi na zasadę dyskontynuacji musiał do parlamentu kolejnej kadencji przesłać nowy dokument.

Jan Kamieniecki

Przyjęty w poniedziałek przez rząd projekt budżetu na przyszły rok zakłada, że dochody i wydatki państwa będą takie same i wyniosą po 435,3 mld zł. Oznacza to, że budżet będzie zrównoważony, bez deficytu. Projekt z podobnymi założeniami Rada Ministrów przyjęła już we wrześniu, ale zgodnie z zasadą dyskontynuacji parlament kolejnej kadencji nie może pracować nad projektami, które zostały wniesione w czasie poprzedniej i nie zostały uchwalone.

– To najlepszy budżet dla Polski w ciągu ostatnich 30 lat – ocenił premier Morawiecki. – Będą w nim i trzy-

nastka dla emerytów, i 500+ na każde dziecko. Przyjęliśmy waloryzację kwotową emerytur na co najmniej 70 zł. W tym budżecie znajdują się też projekty dla młodych ludzi, czyli bez podatku PIT do 26. roku życia, obniżony PIT z 18 do 17 proc. dla 24 mln ludzi – podkreślił szef rządu.

Morawiecki ogłosił, że rząd mógł zagwarantować w projekcie przyszłorocznego budżetu środki na programy socjalne dzięki skutecznemu uszczelnieniu podatkowemu, które jest i będzie kontynuowane. W dokumencie zabezpieczone są też środki na sferę bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego, a także na budowę dróg gminnych, powiatowych i ekspresowych.

Premier Mateusz Morawiecki: To najlepszy budżet dla Polski w ciągu ostatnich 30 lat
| fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

– Zabezpieczona jest także sfera aspiracji Polaków, na której tak bardzo mi zależy, czyli szybszego, zdrowego rozwoju gospodarczego – zaznaczył szef rządu. Jak dodał, zdrowy rozwój to taki, który opiera się na finansach publicznych będących w dobrym stanie. – A nasze finanse publiczne chyba nigdy nie były w tak dobrym stanie dzięki pogonieniu mafii VAT-owskich – stwierdził premier.

Zdaniem Morawieckiego zrównoważony budżet przyczyni się do powrotów Polaków z emigracji. – Chcemy, by to symboliczne puste miejsce przy wigilijnym stole nie było puste – powiedział. Jak dodał, zrównoważony budżet na 2020 r. daje nam komfort, bufor bezpieczeństwa. – To szczególnie ważne w obliczu zawirowań, które wokół nas mają miejsce, takich jak brexit, spowolnienie w strefie euro czy spory handlowe między Chinami a USA, które prowadzą do perturbacji gospodarczych na świecie – wyjaśnił premier.

Z premią na świąteczne zakupy

PIENIĄDZE \ W wielu polskich firmach pracownicy otrzymują przed świętami wysokie premie. Jedne – jak w górnictwie – są zagwarantowane, bo wynikają z regulaminów płac, ale inne branże i firmy też potrafią dać pracownikom nagrody pod koniec roku.

Pracownicy Polskiej Grupy Górniczej już 10 grudnia otrzymali 860 zł brutto jednorazowej premii, dopłaty do dniówek w wysokości 18–32 zł oraz rekompensatę za listopad i grudzień, kiedy jest mniej dni roboczych. Górnicy w grudniu otrzymują też trzynastkę i nagrody (czternastki), które łącznie wypłaca się w wysokości około jednej pensji. Co ważne, przy wypłacie tej premii nie ma znaczenia, czy kopalnia przyniosła zysk.

Inne przywileje wynikające z karty górnika to m.in. gwarancja, że po 15 latach pracy pod ziemią pensja wzrośnie o 60 proc., dostaje się też z okazji jubileuszy

premię w wysokości 75 proc. pensji, a z okazji 20-lecia pracy – 100 proc. Inne przywileje to np.: deputat węglowy, pieniądze dla dzieci pod choinkę (tzw. kredkowe) czy dopłaty do urlopów.

Jednak i pracownicy innych firm mogą liczyć na bonusy. 500 zł brutto świątecznej nagrody oraz premię w tej samej wysokości z okazji 10-lecia powstania firmy otrzymali pracownicy jednego z największych europejskich przewoźników – DB Cargo Polska. Także pracownicy spółki motoryzacyjnej MA Polska w Tychach z okazji świąt Bożego Narodzenia otrzymali nagrodę wynoszącą 2,1 tys. zł brutto. Świąteczny

bonus gwarantują im zapisy zakładowego układu zbiorowego pracy. Stanowią one, że premia w MA Polska nie może być niższa od nagrody wypłaconej w tym samym czasie.

O przyznanie w tym roku nagrody z okazji Bożego Narodzenia w wysokości 3000 zł dla każdego pracownika wystąpiła wcześniej NSZZ Solidarność w pismach do dyrekcji FCA Poland oraz FCA Powertrain. – Przewidziana w układach zbiorowych nagroda powinna zapewnić pracownikom i ich rodzinom godne spędzenie tych szczególnych świąt – podkreśla Wanda Stróżyk, przewodnicząca MOZ NSZZ Solidarność w FCA Poland.

Z kolei w szopienickim Bateropolu świąteczne nagrody dla załogi firmy zostały uzależnione od stanowiska zajmowanego przez pracownika i wyniosły 1260–1680 zł brutto. W Ryfanie w Rybniku przed świętami pracownicy spółki też otrzymali dodatkową premię. Będą też podwyżki od nowego roku, a warunkiem otrzymania 250 zł nagrody kwartalnej jest wcześniejsze zadeklarowanie przez pracownika, że nie będzie palił papierosów w pracy.

Mariusz Andrzej Urbanek

Nie ma jak żywa choinka

TRADYCJA \ Świąteczne choinki pochodzą przede wszystkim z prywatnych plantacji. Szacuje się, że na rynek trafia nawet 6 mln takich drzewek – informują Lasy Państwowe. Same Lasy mają niewielki udział w rynku. Sprzedają rocznie ok. 100 tys. drzewek.

Sztuczna choinka teoretycznie ma służyć wiele lat, ale zmieniają się mody, materiały, sztuczne drzewka się kurzą, blakną, niszczą. Wymienia się je dość często. Nic zatem dziwnego, że popyt na żywe choinki rośnie. Większość świątecznych choinek pochodzi z wielkich plantacji. Na Pomorzu, gdzie panują najbardziej korzystne warunki, obsadzono nimi setki hektarów ziemi.

Arealy, na których choinki są uprawiane przez leśników, są zdecydowanie mniejsze. Drzewka rosną głównie na gruntach odpowiednich dla lasów wysokopiennych. Leśnicy sprzedają także drzewka pochodzące z cięć, które rozrzedzają las. Są to najczęściej świerki. Do ich uprawy nie są stosowane sztuczne nawozy, unika się też herbicydów, nie przycina gałęzi.

Obecnie choinki są na tyle dostępne, że ich kradzież z lasów stanowi marginalny odsetek. Straż leśna w ostatnich latach ujawniła kilkadziesiąt tego rodzaju przypadków. Z roku na rok jest ich jednak coraz mniej. Za wycięcie drzewka grozi mandat w wysokości 500 zł.

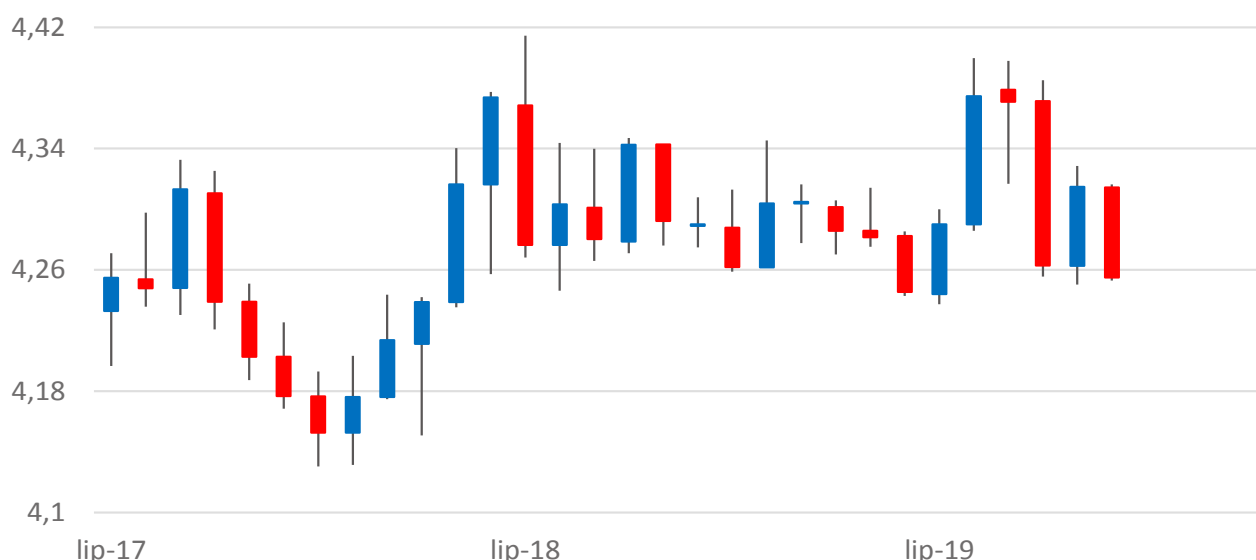
Te, które są kradzione, to najczęściej drzewka 10-letnie. Złodzieje wybierają te najładniejsze, okazałe, nieuszkodzone, czyli właśnie takie, jakie leśnicy chcieliby widzieć w przyszłości jako dorodne drzewa. By temu zaradzić, corocznie w okresie świątecznym Lasy Państwowe organizują akcję „Choinka”. Polega ona na intensywniejszych patrolach straży leśnej. Instalowane są także fotopułapki i tablice ostrzegawcze.

(lus, PAP)

ROZMAITOŚCI \ Według danych World Steel Association w okresie 11 miesięcy produkcja stali w Polsce wyniosła 8,4 mln ton. To wynik o prawie 10 proc. niższy niż przed rokiem. • Produkcja budowlano-montażowa w listopadzie była o 4,7 proc. niższa niż przed rokiem. • Stopa bezrobocia wyniosła 5,1 proc.

EUR/PLN – interwał miesięczny

Dni pod znakiem funta

WALUTY \ Funt nadal bez odbicia. Złoty spokojny mimo słabszych danych. Poniedziałkowe przedpołudnie upłynęło w świątecznej atmosferze. Euro poniżej 1,11 dol.

Rafał Grodowski

Końcówka ubiegłego tygodnia to przede wszystkim oczekiwanie na decyzje w zakresie stóp procentowych, a także ocena brytyjskiej waluty, dla której pierwsza połowa tygodnia była bardzo trudna.

Czwartek rozpoczął się od utrzymania w Japonii stóp procentowych na dotychczasowym poziomie. Stopy dalej są ujemne (-0,1 proc.), a kurs pary USD/JPY tuż przed godz. 7 rano wynosił 109,6 jena, co oznaczało, że decyzja z Tokio nie wygenerowała żadnych istotnych zmian. Dobrze prezentował się AUD zyskujący ponad 0,4 proc. i ponownie zbliżający się do wartości 0,69 dol. Wpływ na to miały przede wszystkim dobre dane z rynku pracy wskazujące na wzrost zatrudnienia. A to może wpłynąć na wzrost inflacji i w konsekwencji na wzrost stóp procentowych.

W Europie pierwsza decyzja na temat stóp została podjęta w Sztokholmie. Stopy zgodnie z przewidywaniami wzrosły o 0,25 pkt proc. i wynoszą obecnie 0,0 proc. Para USD/SEK tuż po decyzji zaczęła zyskiwać na wartości, co było zapewne pewnym zaskoczeniem, bo – przynajmniej w teorii – to korona szwedzka powinna zyskiwać. Na koniec dnia była ona już mocniejsza i zyskiwała 0,14 proc.

W Oslo i w Londynie stopy pozostały bez zmian, co wpisywało się w oczekiwania analityków. Funt tuż przed godz. 16 tracił do dolara ponad 0,3 proc., co oznaczało szanse na piąty z rzędu spadek GBP. Co ważne, tuż przed decyzją funt był na lekkim plusie, a w tle późniejszego osłabienia poza decyzją widoczne były też informacje o słabszej sprzedaży detalicznej.

Dla złotego i euro notowania były zdecydowanie lepsze. Waluta europejska zyskiwała co prawda symbolicznie, ale złoty notował umocnienie przekraczające poziom 0,2 proc. Pod koniec dnia kurs złotego był zbliżony i za dolara płacono 3,832 zł. Euro zyskało znacznie mniej, a funt znalazł się chwilowo poniżej wartości 1,30 dol. Wyjątkowo silna pozostała waluta australijska notująca wzrost o ponad 0,5 proc.

Piątkowy poranek nie przyniósł znaczących zmian. Funt symbolicznie zyskiwał na wartości. Lekki spadek notowała waluta chińska i za dolara płacono cały czas ponad 7 juanów.

Wraz z upływem czasu sytuacja była coraz trudniejsza i bardziej niepewna. Kluczem do zmiany była przede wszystkim decyzja Izby Gmin, która otwiera drogę do wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej pod koniec stycznia. W rezultacie euro rozpoczęło marsz w dół, a spore straty notowała waluta szwajcarska. Co istotne, funt nie prezentował się bardzo źle, bo już wcześniej osłabiony, zyskiwał po zakończeniu notowań giełdowych do dolara 0,2 proc., utrzymując kurs 1,30 dol. Jednak końcówka dnia przyniosła jeszcze symboliczne osłabienie waluty brytyjskiej. A to oznaczało, że GBP zanotował szósty z rzędu spadek w stosunku do dolara.

Dla złotego ostatni dzień tygodnia to porażka. Para USD/PLN zyskała prawie 0,3 proc., a tygodniowy bilans naszej waluty przyniósł symboliczne umocnienie dolara. Piątek był trudny dla euro, bo spadek o ponad 0,4 proc. ściągnął kurs poniżej wartości 1,108 dol., co sugeruje, że pokonanie 1,11 dol. było tylko chwilowe.

Taki scenariusz nie znalazł kontynuacji w poniedziałkowy poranek

– zmiany na rynku, jakkolwiek nieznaczne, wskazywały na osłabienie dolara. Wzrost niższy niż 0,1 proc. notowały euro, funt, a także AUD i jen. Australijska waluta znajdowała się powyżej 0,69 dol., co stało w sprzeczności z obrazem giełdy w Sydney.

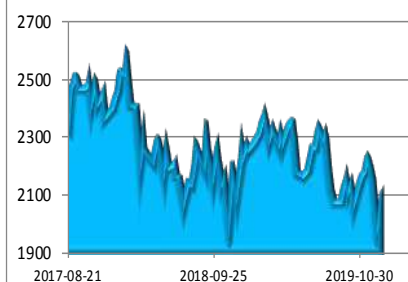
Po godz. 9 europejskie indeksy prezentowały się dość spokojnie. Dolar w dalszym ciągu pozostawał na minusie, jednak skala zmian nie była znacząca. Nie tylko europejskie waluty notowały nieznaczne zmiany. Podobny obraz widoczny był dla walut azjatyckich. CNY, jen, waluta koreańska czy tajlandzki bat pozostawały blisko piątkowego odczytu. Z tych walut rok najlepiej zakończyła waluta tajlandzka, która od stycznia zyskała do USD ponad 7 proc., a 13 grudnia zanotowała najlepszy odczyt od ponad czterech lat. Trudno się temu dziwić, bo gospodarka w ostatnich latach notuje wyraźny wzrost, a w tym roku urosła o prawie 3 proc.

Przed południem bardzo dobrze prezentował się AUD zyskujący do USD ponad 0,2 proc. Być może rozpoczęty na początku grudnia wzrostowy trend pozwoli na dalsze umocnienie i AUD utrzyma odczyt bliski 0,7 USD. Złoty mimo słabszych danych z krajowej gospodarki nie prezentował się źle, utrzymując wzrost do waluty amerykańskiej. Nieznacznie tracił do funta, jednak kurs brytyjskiej waluty nie przekroczył pięciu złotych.

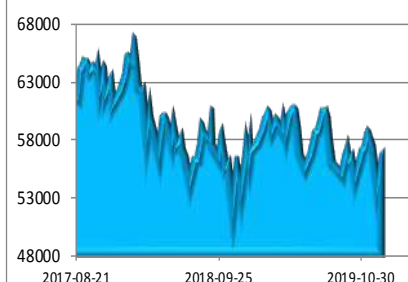
Wzrost notował także dolar z Nowej Zelandii, który ponownie znalazł się powyżej wartości 66 centów.

Brak danych i przedświąteczny okres nie generował przed południem znaczących zmian i w drugą część dnia rynek wchodził z umiarkowanym osłabieniem dolara, co potwierdzał US Dollar Index tracący 0,07 proc. i notujący wartość 97,2 pkt.

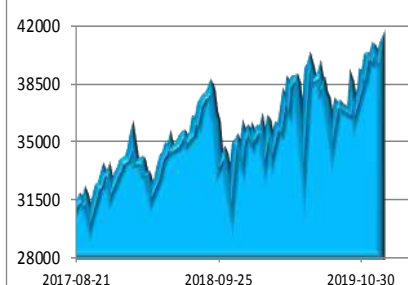
WIG20

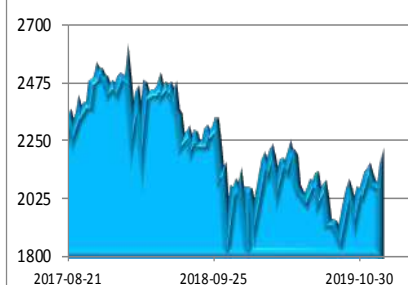
WIG

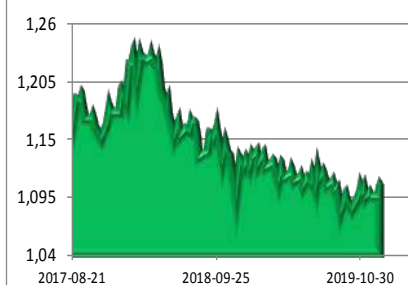
BSE INDEX-Indie

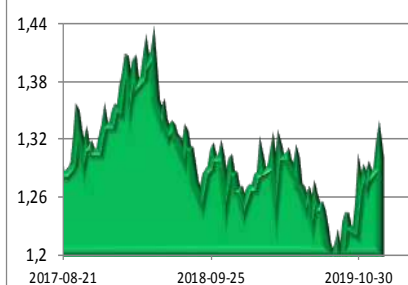
KOSPI

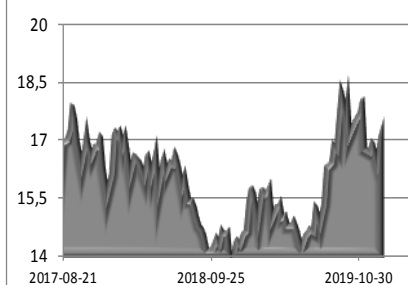
EUR/USD

GBP/USD

SREBRO

WYBIERZ ODPOWIEDNIE PALIWO

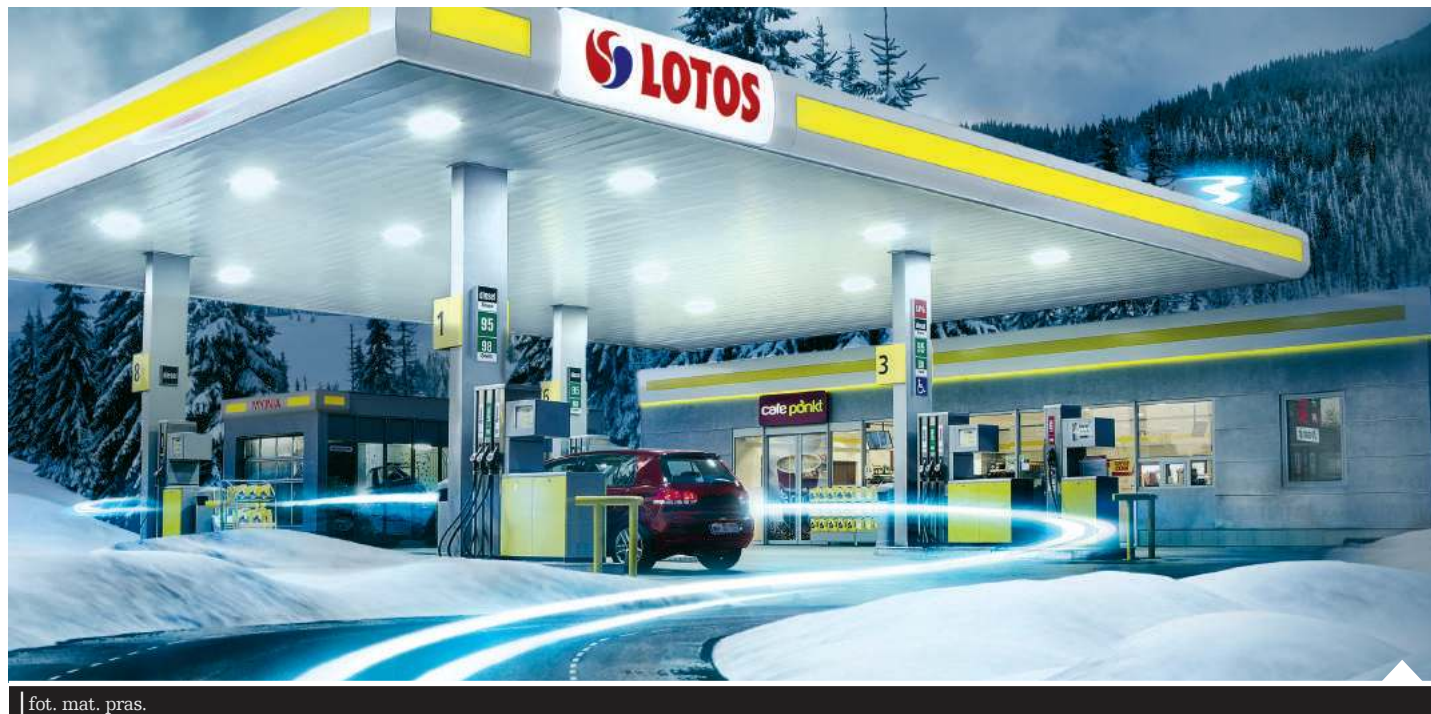
EKSPLOATACJA SAMOCHODU \

Paliwa oferowane na stacjach LOTOS w okresie zimowym pozwalają na uruchomienie silnika przy mrozach sięgających nawet -20 °C. Dostępny jest olej napędowy premium LOTOS Dynamic Diesel, który ma parametry oleju arktycznego i pozwala na bezproblemowe działanie silnika przy temperaturach wynoszących nawet -32 °C. Ten rodzaj paliwa gwarantuje więc temperaturę blokady zimnego filtra (CFPP) do -32 °C oraz temperaturę mętnienia do -22 °C.

SEZON ZIMOWY \ Trudny okres dla kierowców i ich aut

Paliwo arktyczne receptą na poranny rozruch silnika

Dla eksploatacji naszych samochodów nadszedł właśnie najtrudniejszy czas, czyli zima. Chyba każdy z nas chociaż raz w swoim życiu przeżył tę niezbyt sympatyczną chwilę, gdy zaparkowane na zewnątrz auto w mroźny poranek odmówiło posłuszeństwa. Jest jednak prosty sposób, aby w tym roku oszczędzić sobie nerwów. Takim rozwiązaniem są paliwa zimowe, pozwalające na uruchomienie silnika nawet przy arktycznych mrozach.

| fot. mat. pras.

Norma PN-EN 228:2005 dotycząca paliw płynnych dzieli rok na trzy okresy klimatyczne. Od 1 listopada do ostatniego dnia lutego trwa szczególnie trudny okres dla kierowców. Meteorolodzy zapowiadają, że już wkrótce temperatury spadną znacznie poniżej zera, szczególnie w nocy i rano. Ich niskie wartości mogą utrudnić albo wręcz zupełnie uniemożliwić rozruch auta. Dlatego na stacjach paliw sieci LOTOS pojawiła się możliwość tankowania paliw arktycznych LOTOS Dynamic. W artykule odpowiadamy na pytanie, dlaczego korzystanie z tego paliwa jest ważne o tej porze roku, szczególnie w przypadku samochodów z silnikiem Diesla.

Odpali czy nie?

Kiedy nadchodzi chłodniejsza aura, pierwszą rzeczą, która przychodzi nam do głowy w związku z eksploatacją samochodu, jest wymiana opon z letnich na zimowe. Niskie temperatury powietrza nie są jednak także sprzymierzeńcem silników naszych pojazdów. Tymczasem zdecydowana większość Polaków parkuje swoje samochody poza ogrzewanymi garażami. To sprawia, że każdego zimowe-

go poranka przed uruchomieniem silnika trapi ich pytanie: czy moje auto dzisiaj odpali?

Kiedy poranny rozruch kończy się tylko coraz słabszym „kaszelem” pojazdu, nie zawsze winny jest akumulator. Ważne jest także paliwo, które wlewamy do baku, szczególnie jeżeli jest się posiadaczem auta z silnikiem Diesla. Warto więc zwrócić uwagę, co oferują stacje paliw. LOTOS już w listopadzie wprowadził benzynę i olej napędowy spełniające normy paliwa zimowego, a od połowy grudnia arktyczny olej napędowy.

Parafiny wrogiem silnika

Jest kilka czynników, które wyróżniają paliwa oferowane zimą przez stacje LOTOS. Przede wszystkim kierowcy powinni zwrócić uwagę na temperaturę mętnienia oraz temperaturę zablokowania zimnego filtra. Jest to na tyle istotne, że kłopoty z eksploatacją diesla mogą pojawić się już przy kilkustopniowym mrozie. Wówczas w oleju napędowym wytrącają się kryształy parafin, które w skrajnym przypadku prowadzą do zablokowania filtra paliwa, a tym samym uniemożliwiają dalszą pracę silnika. Aby temu zapobiec, należy pamiętać o stosowaniu właściwego paliwa.

Paliwa oferowane na stacjach LOTOS w okresie zimowym pozwalają na uruchomienie silnika przy mrozach sięgających nawet -20°C. Dostępny jest olej napędowy premium LOTOS Dynamic Diesel, który ma parametry oleju arktycznego i pozwala na bezproblemowe działanie silnika przy temperaturach wynoszących nawet -32°C. Ten rodzaj paliwa gwarantuje więc temperaturę blokady zimnego filtra (CFPP) do -32°C oraz temperaturę mętnienia do -22°C.

Olej LOTOS Dynamic Diesel produkowany jest na bazie oleju napędowego arktycznego IZ-40, który nie zawiera biokomponentów i zapewnia dłuższą żywotność silnika pracującego w warunkach zimowych. Zawiera on także specjalne dodatki WASA (Wax Antisettling Additive), które powodują opóźnione opadanie kryształów n-parafin na dno zbiornika. Paliwo z optymalnie dobranym dodatkiem powinno być jednolite w całej masie, gdy wykrystalizują się z niego n-parafiny. Oleje napędowe bez tego typu dodatków rozwarstwiają się – podczas gdy górna warstwa paliwa jest klarowna, to na dnie zbiornika zbiera się gęsta warstwa n-parafin. To niebezpieczne dla pojazdu.

Paliwo zasysane jest bowiem z dołu zbiornika i zalegająca tam warstwa parafin może spowodować szybkie zapchanie filtra.

Większa moc i mniejsze spalanie

To jednak nie koniec atutów LOTOS Dynamic Diesel. Ma on w składzie także pakiet dodatków poprawiających własności eksploatacyjne oraz tzw. biocydy, które hamują rozwój bakterii w zbiorniku paliwa oraz zapobiegają powstawaniu osadu w filtrach. Jednym z ważniejszych składników tego pakietu jest dodatek podwyższający liczbę cetanową – wskaźnika szybkości zapłonu paliwa, będącego ważnym wyznacznikiem jego jakości. Ta właściwość niesie za sobą wiele korzyści. Przede wszystkim poprawia termodynamikę auta i dynamikę pracy silnika. Przyczynia się też do zmniejszenia zanieczyszczenia sadzami dyszy wtryskiwaczy, a także obniża poziom hałasu.

Dzięki składnikom, takim jak detergenty czyszczące, antykorozyjne czy blokujące powstawanie piany, paliwa LOTOS Dynamic wpływają na większą moc i stabilniejszą pracę silnika. Dodatkowo kierowcy mogą cieszyć się mniejszym spalaniem. Efekty

stosowania LOTOS Dynamic Diesel zimą można zauważyć już po drugim lub trzecim tankowaniu. Zainwestowane w ten sposób pieniądze z pewnością przełożą się na lepszą kondycję techniczną silnika i jego efektywniejszą pracę. A także na spokój kierowcy.

Dodatki dla konsekwentnych

Zima to czas, kiedy równocześnie z wprowadzeniem do sprzedaży paliw zimowych na półkach z produktami motoryzacyjnymi zaczyna się pojawiać wiele zimowych dodatków do paliw, tzw. depresatorów, które obniżają temperaturę mętnienia i wytrącania się parafin. Ich używanie wiąże się jednak z pewnymi niedogodnościami. Stosując je samodzielnie, trzeba bowiem pamiętać, żeby w okresie zimowym dodawać depresatory konsekwentnie zawsze przy tankowaniu – trudno to więc uznać za wygodne rozwiązanie. Poza tym można je wlewać tylko do oleju napędowego, w którym nie wykryłyby się parafiny. Jeżeli paliwo już zmętniało, to dolewanie depresatorów nie poprawi od razu jego parametrów, a stanie się tak dopiero po całkowitym rozpuszczeniu n-parafin. Poza tym z ich jakością bywa różnie. Na pewno warto kupować tylko te oferowane przez znane marki – wtedy można mieć pewność, że spełnią swoje zadanie. Jednak naprawdę dobre dodatki są stosunkowo drogie, tak więc ich kupowanie nie będzie na ogół żadną oszczędnością.

Sezon zimowy to wymagający okres oddziałujący na pracę silnika i sprawdzający jego możliwości, dlatego warto tankować paliwo o najwyższej jakości i – co istotne – pochodzące od sprawdzonego producenta. Korzystając więc wyłącznie z oferty renomowanych stacji, można mieć pewność, że paliwo nie tylko jest najwyższej jakości, lecz także zawiera pakiet dodatków zimowych ułatwiających pracę silnika.

LOTOS stosuje najbardziej zaawansowane technologie przemysłu naftowego na świecie, zarówno w procesach produkcyjnych, jak i w używanych dodatkach uszlachetniających do tego typu paliw. Parametry oleju napędowego produkowanego w LOTOS kontrolowane są na każdym etapie procesu produkcyjnego. Dlatego arktyczny LOTOS Dynamic to najlepszy wybór kierowcy w okresie zimowym.

Artykuł powstał we współpracy z Grupą LOTOS

AUDIOSERIAL \ Twórcy dokumentu „Czarny romans” próbują rozwiązać zagadkę jednej z najbardziej tajemniczych warszawskich postaci – Czarnego Romana. Kim był? Najślynniejszym bezdomnym, cinkciarzem, kolorowym ptakiem? Odkrywanie tej tajemnicy zajęło realizatorom blisko rok. Rezultat poszukiwań to portret nieszablonowej postaci i kronika polskiej transformacji. Pierwsza część serialu na Audioteka.com.

WYWIAD \ Z JANEM POSPIESZALSKIM rozmawia SYLWIA KOŁODYŃSKA

Aby każdy koncert był modlitwą

Istotą Bożego Narodzenia nie jest sentymentalna atmosfera ani klimat „magicznych świąt”, jak często słyszymy w reklamach, lecz troska o wewnętrzne, głębokie, duchowe przeżycie tej prawdy, że Jezus Chrystus przychodzi do nas jako pokorne, bezbronne dziecko. Przychodzi, by dać nam nowe Życie, i pragnie zostać z nami, dzieląc nasz los.

Na temat kołędowej trasy koncertowej rozmawiałam z dużą częścią Twojej rodziny i z Tobą dwa lata temu. Pamiętam, że wtedy zespół Pospieszalskich liczył 16 osób. Proszę o raport prokreacyjny.

Przyznam, że i mnie nie raz trudno się w tym połapać... Podstawowy skład to 15 osób, ale w tym roku moja bratanica Paulina (flet), córka Karola (tuba, altówka, gitara), została w domu w Londynie. Jest w za-

Ponad 8 tys. km, 16 koncertów od Wilna i Lwowa do Berlina, z udziałem trzech różnych orkiestr, wielki autokar, dwie małe ciężarówki, łącznie z ekipami technicznymi i kierowcami niemal 30 osób. Noclegi, posiłki, budowa w kościołach całej infrastruktury – organizacja koncertów Pospieszalskich to duże przedsięwzięcie | fot. mat. pras./d

awansowanej ciąży i musi bardzo uważać. Natomiast jeździ już z nami jej 14-letni syn, Dylan Applegate, który tak się wkręcił w ro-

dzinny zespół i pokochał Polskę, że przeprowadził się z Londynu do dziadka, do Częstochowy, i zmienił nazwisko na Pospieszalski-Applegate. Ponadto, kiedy podróżują z nami Magda, żona Szczepana (trąbka), i Marysia, żona Mikołaja (skrzypce, kontrabas, gitara basowa), to panie też włączają się do śpiewu i robią to znakomicie. Ponadto Józek (cztery lata), syn Marka (saksofon), szturmuję już scenę, a za nim nadciągają Staś (trzy lata), mój wnuk, syn Basi (fortepian) i Franka (kontrabas), oraz Jurek, synek Magdy i Szczepana. Tak więc mimo nieobecności Pauliny w takich momentach na scenie jest dokładnie 20 Pospieszalskich.

I jakby Was było mało, gracie teraz z orkiestrą symfoniczną?

W tym roku postanowiliśmy wzmocnić brzmienie, zapraszając zespół smyczkowy. Nie jest to wprawdzie pełny skład symfoniczny, ale jednak to dodatkowe 20 osób. W sześciu miastach zagramy w takim powiększonym składzie: w Wilnie, Tychach, Lwowie, Lublinie, Częstochowie i Katowicach. Dla mnie, prostego muzykanta, to mocne przeżycie uczestniczyć i współtworzyć tak wspaniałe brzmienie zespołu. Tym bardziej że w Tychach i Katowicach zagramy z artystami Filharmonii Śląskiej – Śląską Orkiestrą Kameralną, a w Częstochowie będziemy mieli zaszczyt

grać z Filharmonią Częstochowską.

Jednak skąd ten pomysł? Szukaliście nowej drogi dla siebie? Przecież w takim żywym zespole trzech pokoleń trudno o rutynę!

To efekt doświadczeń Marcina i Mateusza, którzy często, do innych projektów, piszą orkiestrowe partytury i prowadzą duże składy. Z kolei moja wieloletnia praca z dyrygentem Hubertem Kowalskim na warsztatach muzycznych, które dla potomków obywateli Rzeczypospolitej Obojga Narodów prowadzimy na Białorusi, zaowocowała powołaniem orkiestry, w której oprócz obywateli Polski grają młodzi muzycy z Wilna, Grodna i Lwowa. W roku upamiętnienia 450. rocznicy unii lubelskiej ma to symboliczną wymowę. Właśnie ten zespół będzie nam towarzyszył w filharmonii we Lwowie i w Centrum Spotkań Kultur w Lublinie.

Nie mam wątpliwości, że czekają nas wzruszające chwile. A skoro o wzruszeniach mowa – jak brzmi w nowej aranżacji „Kolęda płynie z wysokości” z tekstem ks. Jana Twardowskiego?

Pięknie! Przyznam, że nie raz korci mnie, żeby odłożyć na bok elektryczne gitary, bębny i zaśpiewać tylko z orkiestrą. Gramy tę kolędę nadal, bo tekst jest ciągle aktualny: „Daj nam, Boże wiarę,/ wiarę zawsze żywą./zdrowie na Święta./dla bliskich... cierpliwość...”.

Wróćmy jeszcze do Waszej trasy. Tak wielki zespół przemieszcza się podczas tournée różnymi środkami transportu. Część rodziny samolotem, część samochodami, a oprócz tego jest oczywiście ciężarówka ze sprzętem. Pospieszalscy nie mają łatwych świąt...

Dlatego właśnie modłę się słowami ks. Jana o wiarę i tę cierpliwość. Przyznam, że trudno logistycznie opłacać taki skład, uwzględniając potrzeby dzieci, ale też rygorów technicznego przygotowania koncertów – zaplanować trasę, zorganizować finansowanie, reklamę, hotele, posiłki (część z nas ma różne wymagania dietetyczne). Bardzo pomagają mi Marysia i córka Basia. Mówię „córka”, bo synowa też ma na imię Basia (śmiej). Powoli Magda i Łukasz wkręcają się w reklamę – część kompetencji przekazują młodym, niemniej jednak to potężne wyzwanie. Ponad 8 tys. km, 16 koncertów od Wilna i Lwowa do Berlina, z udziałem trzech różnych orkiestr, wielki autokar, dwie małe ciężarówki, łącznie z ekipami technicznymi i kierowcami niemal 30 osób. Noclegi, posiłki, budowa w kościołach całej tej infrastruktury – scena, nagłośnienie, światła, a jeszcze wozimy nasz mały fortepian... Organizacja prób, garderoby – duże przedsięwzięcie... To wszystko nie byłoby możliwe bez wsparcia naszych partnerów, Lotto i PKN Orlen. Bardzo dziękujemy też Instytutowi Adama Mickiewicza oraz patronom medialnym: „Gazecie Polskiej”, Polskiemu Radiu, TVP i tygodnikowi „Sieci”.

Czy tradycyjnie jeżdżą też z Wami babcie, które pomagają w opiece nad najmłodszymi dziećmi?

Tak! Bez pomocy żony Mateusza, Izabeli i mojej Maryli nie dalibyśmy rady. Skoro oboje rodzice na scenie, dzieciaki zostają w garderobie lub zakrystii, bo często gramy w kościołach. Ale przecież oprócz wymienionych malców jeżdżą jeszcze z nami Stefania i Augustyn, dzieci Natalki (flet) i Łukasza (fortepian, klawiszowe), a z nimi babcia.

Można w tym koncertowym szale zgubić atmosferę Bożego Narodzenia? Czy wręcz przeciwnie, ciągłe śpiewanie kołęd sprawia,

REKLAMA

Dodatek będzie dostępny na www.gpcodziennie.pl • <https://twitter.com/gpcodziennie> • <https://facebook.com/GPCodziennie>

**27 grudnia w wydaniu „Codziennej”
dodatek specjalny pt.**

**„Warszawa – miasto
beziemiennych bohaterów”**

Partner dodatku jest:

Energia Ciepła S.A.

fot. Facebook/d

KOLĘDOWANIE \ W Wigilię na antenie TVP3 Warszawa o godz. 19.20 (powtórka 5 stycznia 2020 r., godz. 10.45) będzie można obejrzeć program „Przy-lecieli śliczni anieli”. Kolędy polskie tradycyjne i jedną autorską zaśpiewa Adam Strug z zespołem Monodia Polska. Jak piszą artyści na swojej stronie internetowej: „Jest to muzyka najpiękniejsza na świecie, a do tego nasza. Nie masz bowiem, drogi Czytelniku, nic piękniejszego nad śpiewający, polski gmin. Jednak określenie »muzyka ludowa« jest w tym wypadku mylące: dominują tu barokowe partytury dworskie i klasztorne, które gmin, przejąwszy, uznał za swoje. Pomiędzy nimi odnaj-dujemy motywy niekłamane ludowe, szlachetnością linii i słodkim ciężarem nieustępujące dworowi. O tej części polskiej kultury śpiewając, opowiadamy”.

że czujesz, jakby te święta trwały ponad miesiąc?

Pewnie to już nie to sa-mo co w domu. Masz rację. Ta atmosfera przy rodzin-nym stole to coś wyjątko-wego. Nie wszystko można przenieść na scenę. Ale isto-tą Bożego Narodzenia prze-cież nie jest sentymentalna atmosfera ani klimat „ma-gicznych świąt”, jak często słyszymy w reklamach, lecz troska o wewnętrzne, głę-bokie, duchowe przeżycie tej prawdy, że Jezus Chry-stus przychodzi do nas jako pokorne, bezbronne dziec-ko. Przychodzi, by dać nam nowe Życie, i pragnie zostać z nami, dzieląc nasz los.

Zapraszając go do wejścia we wszystkie nasze radości, ale też słabości i nieszcze-ścia, głęboko wierzę w to, że on ma moc to przemie-nić. Już nie jesteśmy sami. To jest dla mnie istota Boże-go Narodzenia. Gwiazda nad stajenką pozwala nam znów być dzieckiem i jak dzieci jej wypatrywać. To światło, je-żeli tylko pozwolimy, mo-że rozproszyć mroki naszej egzystencji, odnowić w nas dziecięctwo Boże.

Znów cytāt znanego autora: kto śpiewa pieśni religijne, modli się dwa razy. Musicie mieć spektakularną statystykę w tej materii.

Masz rację. Staramy się, aby każdy koncert był mo-dlitwą. O to też prosimy za każdym razem, wchodząc na scenę. Ale w polskich ko-łędach oprócz słów modli-

twy jest też Ewangelia, prze-kaz wiary, kerygmat. Mamy nadzieję, że oprócz dźwię-ków muzyki, ludowych tań-ców, swawoli pastuszków, klękających bydłał uczestni-cy naszych koncertów usły-szą przede wszystkim uwiel-bienie Boga.

Co czujesz, gdy słyszysz wszechobecne w przestrzeni publicznej „christmasy”, czyli popowe pioseneczki z dzwoneczkami i słowami niemającymi wiele wspólnego z narodzinami Pana? Jesteśmy zalewani tą muzyką i niewiele znaczącym przekazem, którą ona niesie. Dacie odpór tym trendom?

W piosenkach okołoświą-tecznych nie ma nic złego. Gorzej jest, gdy zostają tylko one. Próby zastąpienia Boże-go Narodzenia „nową świec-ką tradycją” były, są i pew-nie będą. Kultura, z któ-rej wypłucze się kult, która utraci duchową bazę, jaką jest chrześcijaństwo, wcze-śniej czy później ukaże pust-kę. To, co widzimy na Zachodzie, w postchrześcijańskim świecie, ta operacja „po-sprzątać po Jezusie Chrystu-sie”, trwa od dziesięcioleci. Człowiek jest istotą religijną, dlatego tę pustkę powstałą po utraconym doświadcze-niu wiary próbuje zapełnić czymkolwiek. Ja nie chcę byle jakiego życia, opartego na byle czym. Dlatego cieszę się, że ocaliliśmy w naszej rodzinie polski i chrześcijań-ski depozyt. Chcę wierzyć, że nie tylko w tradycji kolę-dowania i muzyce.

Kolędy Pospieszalskich

28 grudnia 2019 r., Gdańsk, Muzeum II Wojny Światowej, godz. 18

29 grudnia 2019 r., Warszawa, Palladium, godz. 17.30

30 grudnia 2019 r., Garwolin, kolegiata Przemienienia Pańskiego, godz. 18

1 stycznia 2020 r., Augustów, kościół Najświętszego Serca Jezusowego, godz. 18.45

3 stycznia 2020 r., Nowy Sącz, bazylika św. Małgorzaty, godz. 19

4 stycznia 2020 r., Tryńcza k. Przeworska, hala szkoły, godz. 14

5 stycznia 2020 r., Jarosław, kościół Chrystusa Króla, godz. 18

10 stycznia 2020 r., Tychy, kościół bł. Karoliny Kózkówny, godz. 19

11 stycznia 2020 r., Berlin, bazylika św. Jana (Polska Mi-sja Katolicka), godz. 19

17 stycznia 2020 r., Lwów, Filharmonia, godz. 19

22 stycznia 2020 r., Lublin, Centrum Spotkań Kultur, godz. 19

23 stycznia 2020 r., Andrychów, kościół św. Stanisława, godz. 19

24 stycznia 2020 r., Częstochowa, Filharmonia im. B. Hu-bermana, godz. 19

25 stycznia 2020 r., Katowice, Filharmonia Śląska, godz. 19

26 stycznia 2020 r., Solec Kujawski, kościół Św. Stanisła-wa, godz. 18

KULTURA WYSOKA \ Między litanią loretańską a skowytom duchów dzikich zwierząt

Dwie twarze Europy

Olga Tokarczuk po odebraniu Literackiej Nagrody Nobla na tradycyjnym bankiecie, w którym – jak pisze „Gazeta Wyborcza” – „mogli uczestniczyć jedynie wybrani”, miała zaszczyt siedzieć „między szwedzkim monarchą a księciem Danielem”. A po wszystkich na Okęciu została powitana jak bohaterka narodowa – salutem wodnym. Tak zakończyła się pierwsza trasa medialna nowej polskiej noblistki. A już wkrótce, zaraz po świętach, Polacy usłyszą od niej nowe pouczenia.

Elżbieta Morawiec

L iterackie Nagro-dy Nobla wręczone w tym roku ułoży-ły się w bardzo cha-rakterystyczny, niejako sym-boliczny porządek. Z jednej strony Peter Handke, pisarz znienawidzony przez euro-pejskie lewactwo, z drugiej – nasza noblistka Olga To-karczuk, świetnie wpisująca się w modne narracje zielo-nych, feministek i ideologów New Age. Znakomicie pod-sumował jej twórczość, gru-bo przed Noblem, nieżyjący, wybitny krytyk Tomasz Bu-rek. I nie była to analiza ide-ologiczna, lecz ściśle trzy-mająca się realiów i narracji twórczości noblistki.

Animizm Tokarczuk

Sama z trudem przedarłam się przez jej „Prawiek i in-ne czasy” czy „Biegunów”. „Ksiąg Jakubowych” zgłębiać nie zamierzam, zważywszy na deklaracje autorki, jakoby Polacy zafałszowywali swoją historię, skrywając pod kor-cem swój kolonializm i anty-semityzm. Tyle wystarczy-ło, aby jej stwierdzenie po-wtórzył laudator noblowski Per Wästberg, dodając już od siebie, że Olga Tokarczuk pisze o tych sprawach z na-rażeniem się na śmierć. Nie wiem, skąd potomek wikin-gów czerpie swoją wiedzę na temat wiszącej nad pisar-ką groźby śmierci, ale jest ona równie prawdziwa, jak opinie o polskim kolonializ-mie i antysemityzmie.

Wykłady noblowskie obo-ja laureatów są doskona-łym lustrem dwóch różnych postaw kulturowych. Obo-je, znamienne, zaczęli od prapoczątków, od wspo-mnień dzieciństwa. Tokar-czuk, rozwijając ten wątek, od rozmowy z matką prze-chodzi przez analizę poję-cia czasu do osoby pisarza, a w zakończeniu rudymen-tarną zasadą pisarstwa ob-wołuje czułość. Wykład inte-ligentny, niby bogaty, ale je-go przesłanie zdaje się puste. Owa czułość w pisarstwie Tokarczuk w sposób osobli-wy, dziwaczny zamanifesto-

wała się np. w powieści (ty-tuł zaczerpnięty z Blake’a) „Prowadź swój pług przez kości umarłych”, w której to duchy zabitych zwierząt dokonują pomsty na swoich katach myśliwych (film „Po-kot” Agnieszki Holland). Ten animizm rodem z dżungli Amazonii stał się wehikułem ideologii zielonych.

\\ Wykłady noblowskie Olgi Tokarczuk i Petera Handkego są doskonałym lustrem dwóch różnych postaw kulturowych. \\

Święty rytm Handkego

Peter Handke, pisarz od za-wsze niepokorny, odważ-ny eksperymentator (głośny dramat „Publiczność zwy-myślana” z lat 60.), podpadł europejskiej lewicy esejem „Podróż zimowa nad Dunaj, Sawę, Morawę i Drinę albo sprawiedliwość dla Serbii” (nie istnieje w języku pol-skim). Świetnie znając Bał-kany (jego matka była Sło-wenką), ośmielił się posta-wić tezę, że w byłej Jugosła-wii toczyła się wojna brato-bójcza, a nie dokonywało się serbskie ludobójstwo na in-nych nacjach. Ukazał przy tym dość nieciekawą rolę Niemiec w konflikcie bałkań-skim. Ośmielił się też uczest-niczyć w pogrzebie Sloboda-na Miloševicia (acz odmó-wił bycia świadkiem na je-go procesie). Wychylając się poza objawione prawdy eu-ropejskich establishmentów politycznych i kulturalnych, dorobił się etykietyki wstecz-nika, a może i „faszysty”.

W wykładzie noblow-skim przypomniał fragmen-ty swojej prozy, wskazując na inspiracje pochodzące ze wspomnień, z doświad-czeń wojennych rodziny matki, mówił następnie o innych źródłach swoich natchnień (film, piosenka). I doszedł do czegoś, co jest samym jądrem jego twórczości, jej praistotą – do ryt-mu. Ale rytmu nie byle jakie-go – rytmu świętego. Przy-znał się, że przez całe życie dźwięczy mu wewnętrznie rytm Litanii loretańskiej do Matki Bożej, śpiewanej w kościele jego matki. I za-cytował – po słoweńsku! – obszerne fragmenty modli-twy. Czy słyszano kiedykol-wiek coś podobnego od ja-kiegoś noblisty, w Europie, która (jeszcze!) jest chře-ścijańska? Taka jest pisarska „czułość” Petera Handkego, jakże odmienna od literac-kiej religii Olgi Tokarczuk.

Wylść z klasą

W tych dwóch wykładach przeglądają się dwie róż-ne twarze dzisiejszej Euro-py. Ta pierwsza jest twarzą eleganckiej strojnisi, ubra-nej wedle ostatniej mody, druga – twarzą „niespiesz-nego przechodnia, z uwagą wsluchanego w przeszłość i miarą wewnętrznej praw-dy oddającego sprawiedli-wość dzisiejszemu światu”. Ale świat dzisiejszy nie bar-dzo chce przyjmować nieła-twe prawdy Handkego o so-bie samym, zdecydowanie przedkłada nad to karmienie się baśniami i mitami zako-rzenionymi w jego ideolo-gicznych chciejstwach, któ-re serwuje mu twórczość Ol-gi Tokarczuk. Także dlatego polska noblistka przyjmo-wana była owacyjnie przez dziennikarzy, a niemiecki „Die Welt” wysławiał jej no-blowski wykład, wypowiedź Handkego uznając za bełko-tliwą i nudną.

Zirytowany pytaniami dziennikarzy Handke zach-ował się, jak trzeba – oświad-czył, że woli już dostawać w korespondencji nienawist-ników papier toaletowy niż odpowiadać na głupie pyta-nia. I wyszedł.

fot. YouTube/d

PANI PELAGIA O PRACY W FABRYCE BOMBOK

**KABARET TEY ** – Czy pani jeszcze może nam powiedzieć, jakie bombki produkuje? – Panie, różne, różniste. Tu się robi tak: kuliste, w kształcie grzyba i cygara. – Cały czas mowa o bombkach choinkowych. – Też... A, a wie pan, jaki mamy asortyment? Od A do N... – Cicho!

**TRADYCJA ** Urok dawnych opłatkowych światów i wyplatanych dzwonków

Od słodkich pierniczków do srebrzystych bombek

Bożonarodzeniowa choinka – bez niej nie ma świąt. I nie ma choinki bez kolorowych, błyszczących bombek. Choć w ostatnim okresie chętnie wracamy do ozdób tradycyjnych – pierniczków, cukierków w kolorowych sreberkach, słomianych aniołków, orzechów i czerwonych jabłek, to bombek, nazywanych też bańkami, nie może zabraknąć. Faktycznie te choinkowe ozdoby podobne są do cieniutkich, ulotnych i mieniących się kolorami mydlanych bańek.

Marzena Szpakowska

Pamiętam moje stare bombki: egzotyczne ptaki z długimi świecącymi ogonami, ze srebrnego włókna szklanego, anioły z wielkimi skrzydłami, zastępy kolorowo malowanych żołnierzy, krasnale, baletnice, owoce, kolorowe kule o różnej wielkości malowane w kwiaty, płatki śniegu, zimowe krajobrazy. Czego tam nie było! Polska od zawsze słynęła z wyrobu choinkowych ozdób...

Pierwsze „bombki” – jabłka i orzechy

Czym ozdabiano choinki, zanim pojawiły się szklane cacka? Zawieszano na zielonym drzewku srebrzone orzechy, dojrzałe jabłuszka, pieczone w domu i ozdabiane kolorowym lukrem drobne ciasteczka i pachnące pierniczki, cukierki owinięte w sreberka. Robiono też ozdoby ze słomki i kolorowej bibułki – głównie łańcuchy, ale wyplatano też dzwonki, aniołki, gwiazdki. Wszystkie te choinkowe ozdoby miały swoje znaczenie i należało je na niej umieścić, aby zapewnić sobie pomyślność w nadchodzącym roku. Im kto miał zasobniejszy portfel i zręczniejsze ręce, tym jego choinka była bardziej strojna.

Specyficznie polską ozdobą, niejako poprzednikiem naszych pięknych bombek, są opłatkowe światy. Te oryginalne, nieznane poza naszym krajem ozdoby odznaczają się wielką różnorodnością form. Prawdopodobnie, podobnie jak same opłatki i obyczaj dzielenia się nimi, pojawiły się najpierw we dworach szlacheckich. Owe światy wykonane były z barwionego opłatka, zwykle nieco grubszego niż ten, którym łamano się przy wigilijnym stole. Stanowiły centralną ozdobę drzewka. Delikatny i kruchy, półprzezroczysty opłatek dawał się łatwo barwić, a przy pewnej wprawie można było wy-

fot. Pixabay/d

cinać z niego różne kształty i następnie sklejać je śliną lub wodą w lekkie, wymyślne, kolorowe kompozycje. Wśród opłatkowych ozdób wyróżniały się kule lub kombinacje połączonych ze sobą kul i półkul. Kulisty kształt tych kruchych dekoracji nawiązywał do wyobrażeń na malowidłach bizantyńskich przedstawiających Chrystusa – Władcę Wszechświata trzymającego w ręku kulę, która jest symbolem doskonałości i harmonii. Właśnie tę boską władzę symbolizowały opłatkowe światy. Szkoda, że dziś są rzadkością, a o zwyczaju wieszania w izbach opłatkowych ozdób pamiętają tylko nieliczne osoby. Także sztuka ich wyrobu powoli zanika, a artystów, którzy potrafią je wykonać, można policzyć na palcach.

Jak mydlane bańki

Zanim opowiem o bombkach choinkowych – kilka słów o szkle. To surowiec znany ludziom niemalże od zawsze. Wytwarzano je już w czasach starożytnych, jego ojczyzną według archeologów jest Mezopotamia, a najstarsze ślady jego wyrobu i użytkowania pochodzą sprzed 5 tys. lat. Umiejętność produkcji i formowania szkła rozwijała się stopniowo. Początkowo sku-

piono się na produkcji płaskich tafli szklanych i prostych przedmiotów użytkowych. Z czasem pojawiło się szkło artystyczne, barwione. W produkcji tych zbytkownych cacek prym wiodli (i wiodą do dziś) mistrzowie skupieni na weneckiej wyspie Murano, gdzie od XIII w. z ogromną precyzją i zachowaniem tradycyjnych metod tworzone jest weneckie kolorowe szkło artystyczne.

W pewnym sensie to właśnie mistrzowie z Murano są prekursorami produkcji bombek, bo to im zawdzięczamy wiele technicznych rozwiązań wykorzystywanych w produkcji szkła. Ale ojczyzną choinkowych bańek, podobnie jak samej choinki, są Niemcy. Jak głosi legenda, narodziły się one... z biedy. Był rok 1840. Zatrudnionego w hucie w Lauschy mistrza specjalizującego się w dmuchaniu szkła Hansa Greinera nie było stać na kupno drogich, tradycyjnych ozdób choinkowych – pierników, jabłek, orzechów i świec. Postanowił więc dla swoich dzieci zrobić szklane kule i powiesić je na choince. Tak narodziły się bombki. Te pierwsze były przezroczyste i puste w środku. Przypominały kolorowe bańki mydlane, tak lubiane przez dzieci. Jak

było naprawdę? Produkcja bombek na dużą skalę zaczęła się w 1847 r. a w 1848 r. zaczęto wykorzystywać do ich wytwarzania drewniane formy, pozwalając na formowanie dmuchanego szkła w różne kształty. Nowe dekoracje choinkowe zaczęły szybko zyskiwać na popularności, a produkcja i sprzedaż szklanych cacek uratowała fabrykę w Lauschy przed bankructwem.

Popularność, jaką zyskały szklane ozdoby choinkowe, powodowała szybki rozwój form ich wytwarzania i zdobienia. Bombki zaczęto ręcznie malować w różne wzory, a gdy w latach 50. XIX w. słynny niemiecki chemik Justus von Liebig opracował technikę wewnętrznego srebrzenia szkła azotanem srebra, stały się nieprzejryste i uzyskały wspaniały blask. Gwałtownie rosła też liczba i różnorodność produkowanych kształtów. Od 1870 r. do formowania coraz to wymyślniejszych kształtów używano już nie drewnianych, a ceramicznych form, które by uzyskać gładszą powierzchnię i wydłużyć użytkowanie kształtowników, pokrywano wewnątrz pyłem grafitowym. Ważne było też ciągle doskonalenie techniki, np. wynalezienie palnika gazowego, co pozwoliło na bardzo precyzyjne dmu-

chanie i kształtowanie szkła. Dziś bombki są cieniutkie jak papier, a do ich zdobienia używa się nie tylko azotanu srebra, lecz także kolorowych akryli, brokatu, a nawet drobnych kryształków. Bombka, która powstała jako ozdoba choinki ubożego dmuchacza szkła z Lauschy, dziś często jest przedmiotem drogiego i zbytkownym.

Jak wyglądały pierwsze bombki choinkowe? Te oryginalne z Lauschy osiągają dziś naprawdę wysokie ceny na rynku kolekcjonerskim. Dekorowano je głównie podstawowymi kolorami: złotym, czerwonym, zielonym i niebieskim. Głównie były to jednokolorowe płaszczyzny bez dodatkowych ornamentów. Zdobienia urozmaicały powtarzające się proste wzory wykonane farbami – nie znano jeszcze brokatu. Za to chętnie łączono poszczególne ozdoby ze sobą tak, by po sklejeniu stanowiły całość. Mógł to być na przykład miłośnik siedzący na ptaszku lub na kuli albo wieloelementowe składanki figurek i kul. Używano też specjalnych złotych metalowych nici do haftu. Oplatały one bombki, tworząc wokół nich misterne sieci. Dodatkową dekorację stanowiły też anielskie włosy, omotane wokół miejsc klejenia połączonych figurek. Dziś nie przypadłoby nam do gustu, ale są firmy, które specjalizują się w ich odtwarzaniu ze specjalnym przeznaczeniem na rynek kolekcjonerski.

Polska specjalność eksportowa

Do Polski bombki choinkowe przybyły z niemieckimi kolonistami i bardzo szybko podbiły serca naszych przodków. Ale na wielką skalę produkcja tych szklanych cacek zaczęła się w naszym kraju dopiero w połowie XX w. Powstała wtedy milicka fabryka ozdób choinkowych. Działała ona nieprzerwanie do 2008 r., a jej roczna produkcja to ok. miliona różnych bombek, we wszystkich współcześnie modnych kształtach, wytwarzanych głównie ręcznie, z zastosowaniem najnowszych technik produkcji i metod zdobniczych. I chociaż obecnie największym potentatem na bombkowym rynku są Chiny, to Polska słynie z unikatowych, wykonywanych i zdobionych ręcznie ozdób choinkowych. Ponad 80 proc. produkcji największych firm ze Złotorii i Józefowa trafia na rynki zagraniczne – polskie bombki zdobią choinki na królewskich dworach Europy, w Białym Domu, Watykanie...

Jan Paweł II

(1920–2005) papież w latach 1978–2005, święty Kościoła katolickiego

\\ Niech nasza droga będzie wspólna. Niech nasza modlitwa będzie pokorna. Niech nasza miłość będzie potężna. Niech nasza nadzieja będzie większa od wszystkiego, co się tej nadziei może sprzeciwić. \\

PUBLICYSTYKA

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

WTOREK-CZWARTEK 24-26 GRUDNIA 2019

17

FELIETON \ Konflikt kultur, cywilizacji i wartości rozlewa się coraz szerzej

Smutek w przeddzień Cudu

Nie wiem, kto ma czas czytać gazetę w Wigilię, żeby zaś w święta odrywać ludzi od rodzin, stołów, telewizorów oraz choinek i męczyć ich polityką, trzeba nie mieć sumienia. Albo być publicystą, który teksty na wtorek pisze (jak ja) w nocy z niedzieli na poniedziałek. Choć choinki i lampki wraz z innymi ozdobami już cieszą oczy, wciąż głowę zaprzątają marszałek Grodzki, nowelizacja ustawy o sądach, nieudane protesty opozycji i kolejne prezydenckie sondaże. A i święta czasem mogą, w zderzeniu z polityką, wzbudzić refleksje mniej wesołe, niżby się chciało.

Krzysztof Karnkowski

Od wyborów samorządowych było wiadomo, że potężny konflikt kultur, cywilizacji i wartości, dotąd śledzony przez nas raczej z bezpiecznej odległości, z impetem wpadł do kilku miejsc w Polsce.

Religia precz z przestrzeni publicznej

W Warszawie główną wojowniczką stała się radna Agata Diduszko-Zyglewska. Już rok temu protestowała przeciw akcentom religijnym podczas tradycyjnego spotkania wigilijnego warszawskich radnych. I choć trochę to trwało – częściowo dopięła swego. W roku 2019 opłatka już nie było w dniu obrad rady, tylko w innym, mniej dogodnym terminie, nie zaproszono też na niego duchownych. Ponieważ jednak apetyt rośnie w miarę jedzenia (jeśli oczywiście nie są to drażniące lewicowe podniebienie potrawy świąteczne), Diduszko-Zyglewska w tym roku protestuje również przeciwko dniu wolnemu w Wigilię dla warszawskich urzędników. I tylko w Krakowie, jak gdyby nigdy nic, kiedyś lewicowy, a dziś już chyba tylko po prostu salony prezydent firmuje łamanie się na rynku opłatkiem wraz ze zniechwalonym przez lewicę biskupem Markiem Jędraszewskim.

Po wyborach parlamentarnych zmiany objęły także Sejm. Posłanka Klaudia Jachira jeszcze przed pierwszym posiedzeniem izby nowej kadencji oburzała się na przesłanie przez Kancelarię Sejmu na służbowego mejla informacji o mszy świętej dla parlamentarzystów. Magdalena Biejat (wybrana na szefową komisji ds. rodziny również głosami PiS) chce zdejmować krzyż z sali posiedzeń i ma sojuszników na lewicy, lecz nie wszyscy posłowie z tej części sali popierają jej szczery zapał.

Wicemarszałek Małgorzata Kidawa-Błońska nie spodziewała się chyba, jaką wściekłość sympatyków opozycji wywoła tym, że przełamała się opłatkiem z Elżbietą Witek | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

Wciąż święta Narodzenia Pańskiego

Poza radykalnymi akcjami ideologicznymi w tygodniach poprzedzających święta tradycyjnie trzeba przejść przez dyskusje o żywych karpach, prawdziwych choinkach, w tym roku nawet o zbyt (według celebrytek) smutnych koledach. Na szczęście jeszcze przynajmniej pamięta się u nas, jakie to święta i że w ogóle są to święta, a nie tylko „wyjątkowy czas” czy „magiczny moment”. Oczywiście w przestrzeni bardziej komercyjnej próżno szukać innych bohaterów niż Święty Mikołaj, renifery i prezenty, jednak jeśli ktoś nam życzy wesołych świąt, nie dodaje, że chodzi o Boże Narodzenie lub Narodzenie Pańskie, ponieważ jest to całkowicie oczywiste, a nie dlatego, że nie chciałby nas urazić swoim brakiem politycznej poprawności.

Ciamajdan bis

Jak pamiętamy i pamiętać będziemy jeszcze długo, w 2016 r. posłowie opozycji czas okołoswiąteczny spędzili w Sejmie, buszując pośród rzeczy swoich kolegów, nagrywając bezsensowne filmi-

ki i jedząc wigilijny pasztec. W ten sposób nieudany pucz przeszedł do historii jako ciamajdan, a poza obecnymi w Sejmie bohaterem tych dni stał się Ryszard Petru, który po wezwaniu do protestów wraz z Joanną Szmidt poleciał na zimowe wakacje. Po drodze na Maderę powróciła w komentarzach, gdy politycy opozycji tak przejęli się zagrożeniem dla demokracji, jakie stanowić ma nowelizacja ustawy o sądach powszechnych, że nie dotarli na pierwsze poświęcone jej głosowanie. Niektórzy, jak Grzegorz Napieralski, usprawiedliwiali swą nieobecność świątecznym wypoczynkiem. Napieralski pięknie łączy więc tradycyjne wartości (rodzina, święta) z socjalnymi zdobyczami lewicy (wypoczynek), a pod Sejmem najbardziej zaciekli następcy demonstrantów z zimy 2016 wyczekują nadaremno. Żeby zaś tradycji stało się zadość, zdjęcie z odlatującego bardzo daleko samolotu publikuje przejęty sytuacją w kraju Paweł Rabiej. Chociaż możliwe jest, że do dalekiej Azji udaje się po know-how organizacji masowych protestów. Wtedy oczywiście wiceprezidento-

wi Warszawy – raptem parę dni temu obiecującemu politykom PiS nową Norymbergę – trzeba zwrócić sprawiedliwość.

Opłatek budzi demony

Warto przypomnieć, że cała sytuacja związana z ciamajdanem rozpoczęła się tuż po tradycyjnym opłatkiem sejmowym. Awantura w Sejmie wybuchła bowiem w piątek, 16 grudnia 2016 r., wieczorem. Tego samego dnia rano poseł PSL Eugeniusz Kłopotek mówił w TVP Info, dlaczego nie poszedł dzień wcześniej na spotkanie opłatkowe: „Cóż z tego, że my się podzielimy opłatkiem, a za chwilę... Co będzie? Pan zobaczy, co będzie”. Faktycznie – zobaczyliśmy wszyscy. Trzy lata później posłowie znów składali sobie życzenia, a wice-marszałek Małgorzata Kidawa-Błońska nie spodziewała się chyba, jaką wściekłość sympatyków opozycji wywoła tym, że przełamała się opłatkiem z Elżbietą Witek. Możliwe jest, że część hejtu, jaki wylał się na Kidawę-Błońską, to efekt frustracji wywołanej przywołaną już absencją posłów opozy-

cji podczas jednego z głosowań, nie jest to jednak żadne usprawiedliwienie. Sytuacja, w której ludzie chwilę wcześniej gotowi oddać kandydatce Platformy prezydenturę, obrzucają ją błotem za najbardziej naturalne w naszej kulturze ludzkie zachowanie, jest zwyczajnie przerażająca. Czy to pomoże zrozumieć pani Małgorzacie i jej kolegom, jakie codziennie uwalniają demony?

Przedświąteczny stan ducha KOD-ersów

Od demonów tych trudno jednak uciec, o czym Kidawa-Błońska przekonała się nie tylko przy okazji opłatkowej fotografii z marszałek Witek. Słynna z agresywnych zachowań Magdalena Klim, znana szerzej jako „ruda z KOD”, błysnęła na Twitterze komentarzem do zdjęcia wykrzywionego Jarosława Kaczyńskiego podczas sejmowego głosowania: „Boli??? K... ma boleć. Niech boli jeszcze bardziej i jak najdłużej. Najlepiej do twojego końca, ty ch...”. Prawicowy Twitter zareagował błyskawicznym wyszukaniem wspólnego zdjęcia Klim z Kidawą-Błońską i być może dlatego właśnie ktoś nakłonił tę pierwszą do usunięcia wpisu. Kiedy jednak ten zniknął, jego autorka zaczęła skarżyć się, że... padła ofiarą prawicowego hejtu. I tak właśnie wyglądają przygotowania do świąt na pobożowsku, jakie zostało po dawnym KOD-zie.

Tego typu historie nie nastrojają optymistycznie. Nie ma co pisać banałów o podziałach – są one faktem. W chwilach, które powinny prowadzić do wspólnego przeżywania świąt, ważnych wydarzeń, sukcesów czy rocznic, jest to widoczne w sposób najbardziej jaskrawy. Oby jednak życzenia kierowane do wszystkich przez ludzi z pierwszych stron gazet i pierwszych minut serwisów informacyjnych były czymś więcej niż tylko grzecznością i hipokryzją. Oby Cud tak wielki, jakim jest Boże Narodzenie, przełożył się na cuda małe, choćby na tych kilka chwil.

OPINIE

4-6

POLSKA

8

KOŚCIÓŁ

9

ŚWIAT

10-13

GOSPODARKA

14-15

KULTURA

16

SPOŁECZEŃSTWO

17

PUBLICYSTYKA

18-19

PROGRAM TV

20

SPORT

fot. Remo Casilli/Reuters

„PASTERKA Z WATYKANU” \ Transmisja mszy św. z bazyliki św. Piotra w Watykanie odprawianej przez papieża Franciszka. Wezmą w niej udział tysiące wiernych zgromadzonych na placu św. Piotra oraz widzowie przed telewizorami na całym świecie. Pasterka upamiętnia oczekiwanie pasterzy zmierzających do Bettelem.

WTOREK \ 24.12

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono. Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	TRWAM
RANO	06:35 Świąteczna zamiana - komedia, USA 2007 08:05 Film fabularny 10:10 Leśny wojownik - film przygodowy, USA 1996 12:00 Magiczne sanie - film obyczajowy, USA 2016 13:45 Natura w Jedynce: Mój renifer i ja - film dokumentalny, W. Brytania 2017 14:50 Piesek pod choinkę - komedia, USA 2016 16:20 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	07:15 Pytanie na śniadanie 11:00 Panorama 11:35 Pytanie na śniadanie 11:55 Asterix i Obelix kontra Cesarz - komedia przygodowa, Francja/Niemcy/Włochy 1999 14:00 Familiada: Odcinek specjalny - teleturniej 14:40 Kolo fortuny - teleturniej 15:25 Hej, w dzień narodzenia... w Pelplinie - koncert 16:25 Miłość na święta - film obyczajowy, USA 2017	07:30 Dzień Dobry TVN 11:00 Ukryta prawda (725) - serial 12:00 Szkoła (470) - serial 13:00 19+ (422) - serial 13:30 Ugotowani - pr. rozryw. 14:30 Szpital (504) - serial 15:30 Vinci - komedia kryminalna, Polska 2004, reż. Juliusz Machulski. Cuma, złodziej dzieł sztuki, nieoczekiwanie opuszcza więzienie dzięki pomocy pasera Grubego. Pomoc nie jest bezinteresowna - Cuma otrzymuje zlecenie kradzieży obrazu „Dama z gronostajem” Leonarda da Vinci, który wraca z Japonii do Muzeum Czartoryskich w Krakowie. Złodziej prosi o pomoc przyjaciela Juliana, dawnego kolegę po fachu. Ten ma dług wdzięczności wobec Cumy, więc decyduje się mu pomóc, co jednak jest trudne, bo gdy Cuma siedział w więzieniu, Julian został policjantem.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 06:45 Madagwiazdka - film animowany, USA 2009 07:15 Smerfy: Opowieść wigilijna - film animowany, USA 2011 07:45 Pada Shrek - film animowany, USA 2007 08:25 Marley i ja: Szczeniące lata - komedia, USA 2011 10:20 Marley i ja - komedia, USA 2008 12:45 Kolędowanie z Fundacją Polsat - koncert 13:45 Wielkie kolędowanie z Polsatem - Święta Lipka 2018 - koncert 14:45 Wielkie kolędowanie z Polsatem - Warszawa - koncert 15:45 Jasnogórskie kolędowanie z Polsatem (1) - koncert 16:45 Wielkie kolędowanie z Polsatem - Warszawa 2019 - koncert 18:50 Wydarzenia 19:20 Sport 19:25 Pogoda 19:40 Jasnogórskie kolędowanie z Polsatem (2) - koncert	07:00 Wigilia w Telewizji Republika 08:00 Studnia 09:40 Republika sztuki 09:10 Telezakupy 09:40 Magazyn filmowy Piotra Gočka 10:10 Telezakupy 10:40 Starcie cywilizacji 11:05 Telezakupy 11:25 Tweet UP 11:45 Telezakupy 12:00 Za siódmą górą 13:15 Telezakupy 13:45 Republika sztuki 14:05 Telezakupy 14:20 Film - Krzyż z Aleppo 14:30 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Wigilia w Telewizji Republika 15:35 Telezakupy 15:50 Wigilia w Telewizji Republika 16:05 Telezakupy 16:20 Wigilia w Telewizji Republika 16:35 Telezakupy 16:50 Za siódmą górą 17:10 Magazyn filmowy Piotra Gočka 17:40 Wigilia w Telewizji Republika	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:35 Słowo Życia 08:40 Świadkowie 09:10 Papież Polak do Rodaków 10:00 Informacje dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w wierze 11:35 Mysłąc Ojczyzna 11:45 Syria 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Sanktuaria polskie 12:40 Mój sekretny przyjaciel - opowieść o Aniele Strózu 13:15 Świat Biblii 14:00 Mojżesz - 10 przykazań 14:45 Święty Mikołaj - historia prawdziwa 15:40 Słowo Życia 16:00 77 szans 17:30 Okiem kamery 17:55 Adwent na serio 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Życzenia Bożonarodzeniowe 18:20 „Święta Noc”. Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny 19:25 Życzenia Bożonarodzeniowe 19:30 Opowieść wigilijna 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Życzenia Bożonarodzeniowe 21:00 Apel Jasnogórski 21:25 Życzenia Bożonarodzeniowe 21:30 Pasterka pod przewodnictwem Ojca Świętego Franciszka 23:30 Bożonarodzeniowe zwyczaje Podhala 00:00 Słowo Życia
PO POŁUDNIU	17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Rodzinne kolędowanie na Jasnej Górze (1) - koncert 18:30 Rodzinne kolędowanie na Jasnej Górze (2) - koncert 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:00 Orędzie metropolity łódzkiego arcybiskupa Grzegorza Rysia na Boże Narodzenie 20:05 Pogoda 20:20 Jaka Wigilia, taki cały rok - koncert kolęd i pastorałek z udziałem pary prezydenckiej - koncert	18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:30 Magiczne święta - film obyczajowy, USA 2017 20:10 Listy do Julii - komedia romantyczna, USA 2010, reż. Gary Winick, wyk. Amanda Seyfried, Christopher Egan. Młoda dziewczyna po przeczytaniu starego listu pragnie odszukać jego autorkę, by zainspirować ją do odnalezienia mężczyzny poznanego przed wieloma laty.	17:40 Najpiękniejsze kolędy - koncert 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! 20:00 Listy do M. - komedia romantyczna, Polska 2011 22:20 Władcy umysłów - thriller, USA 2011 00:30 Rodzinny dom wariatów - komediodramat, USA 2005 02:25 Oszuści 2 (7) - serial	20:00 Kevin sam w domu - komedia, USA 1990, reż. Chris Columbus, wyk. Macaulay Culkin, Joe Pesci, Daniel Stern, John Heard 22:15 Dlaczego on? - komedia, Kambodża/USA 2016 00:50 Sekretne życie Waltera Mitty - komedia obyczajowa, USA 2013, reż. Ben Stiller, wyk. Sean Penn, Ben Stiller, Kristen Wiig, Jon Daly 03:25 Tajemnice losu - pr. rozryw.	18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:45 Kroniki Rajdu Dakar 2020 18:50 Prognoza pogody 19:00 Film - Modlitwa o pokój 20:40 Wigilia w Telewizji Republika 21:05 Wywiad z abp. Markiem Jędraszewskim 21:30 Transmisja pasterki z bazyliki św. Piotra 23:30 Poland Daily - Weather 23:40 Poland Daily - Business 00:00 Poland Daily - History 00:15 Poland Daily - Travel	18:20 „Święta Noc”. Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny 19:25 Życzenia Bożonarodzeniowe 19:30 Opowieść wigilijna 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Życzenia Bożonarodzeniowe 21:00 Apel Jasnogórski 21:25 Życzenia Bożonarodzeniowe 21:30 Pasterka pod przewodnictwem Ojca Świętego Franciszka 23:30 Bożonarodzeniowe zwyczaje Podhala 00:00 Słowo Życia
WIECZOREM	21:30 Transmisja pasterki z bazyliki św. Piotra w Watykanie z udziałem papieża Franciszka 23:35 Muzyka ciszy - film biograficzny, Włochy 2017, reż. Michael Radford, wyk. Jordi Molla, Antonio Banderas 01:35 Piesek pod choinkę - komedia, USA 2016 03:10 Magiczne sanie - film obyczajowy, USA 2016	22:00 Osaczeni - film sensacyjny, Niemcy/Wielka Brytania/USA 1999 00:05 Uwierz w święta - film obyczajowy, USA 2015. Tuż przed świętami Bożego Narodzenia nowa asystentka bogatego przedsiębiorcy próbuje przekonać szefa do ocalenia fabryki zabawek, którą mężczyzna planuje zamknąć. 01:40 Niania w Nowym Jorku - komedia romantyczna, USA 2007	17:40 Najpiękniejsze kolędy - koncert 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! 20:00 Listy do M. - komedia romantyczna, Polska 2011 22:20 Władcy umysłów - thriller, USA 2011 00:30 Rodzinny dom wariatów - komediodramat, USA 2005 02:25 Oszuści 2 (7) - serial	20:00 Kevin sam w domu - komedia, USA 1990, reż. Chris Columbus, wyk. Macaulay Culkin, Joe Pesci, Daniel Stern, John Heard 22:15 Dlaczego on? - komedia, Kambodża/USA 2016 00:50 Sekretne życie Waltera Mitty - komedia obyczajowa, USA 2013, reż. Ben Stiller, wyk. Sean Penn, Ben Stiller, Kristen Wiig, Jon Daly 03:25 Tajemnice losu - pr. rozryw.	18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:45 Kroniki Rajdu Dakar 2020 18:50 Prognoza pogody 19:00 Film - Modlitwa o pokój 20:40 Wigilia w Telewizji Republika 21:05 Wywiad z abp. Markiem Jędraszewskim 21:30 Transmisja pasterki z bazyliki św. Piotra 23:30 Poland Daily - Weather 23:40 Poland Daily - Business 00:00 Poland Daily - History 00:15 Poland Daily - Travel	18:20 „Święta Noc”. Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny 19:25 Życzenia Bożonarodzeniowe 19:30 Opowieść wigilijna 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Życzenia Bożonarodzeniowe 21:00 Apel Jasnogórski 21:25 Życzenia Bożonarodzeniowe 21:30 Pasterka pod przewodnictwem Ojca Świętego Franciszka 23:30 Bożonarodzeniowe zwyczaje Podhala 00:00 Słowo Życia

ŚRODA \ 25.12

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono. Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	TRWAM
RANO	07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach	06:00 Orędzie metropolity łódzkiego arcybiskupa Grzegorza Rysia na Boże Narodzenie	05:20 Mango - Telezakupy	06:00 Nowy dzień z Polsat News	08:00 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	06:55 Kolory świętości: Boże Narodzenie
	08:05 Święta rodzina (2) - film kostiumowy, Włochy 2006	06:15 M jak miłość (1480) - serial	06:25 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.	07:40 Kung Fu Panda: Święta, święta i Po - film animowany, USA 2010	09:10 Republika sztuki	07:00 Ostatni gram odwagi
	10:05 Rodzinne kolędowanie na Jasnej Górze (1) - koncert	07:10 Miłość na święta - film obyczajowy, USA 2017	07:20 Najpiękniejsze kolędy - koncert	08:15 Pingwiny z Madagaskaru: Misja świąteczna - film animowany, USA 2005	09:30 Telezakupy	08:35 Kolędy i pastorałki w wykonaniu zespołu Nazaret
	10:55 Rodzinne kolędowanie na Jasnej Górze (2) - koncert	08:50 Magiczne święta - film obyczajowy, USA 2017	08:40 Happy Feet: Tupot małych stóp - film animowany, Australia/USA 2006	08:35 Madagwiazdka - film animowany, USA 2009	10:30 Magazyn filmowy Piotra Gočka	09:25 Słowo życia
	11:55 Urbi et Orbi - transmisja błogosławieństwa z Watykanu	10:35 Miłość na Gwiazdkę - film obyczajowy, USA 2017	10:45 Podróż do wnętrza Ziemi - film przygodowy, USA 2008, reż. Eric Brevig, wyk. Brendan Fraser, Josh Hutcherson, Anita Briem	09:05 Smerfy: Opowieść wigilijna - film animowany, USA 2011	11:00 Telezakupy	09:30 Msza święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
	12:45 20 lat kolędowania Arki Noego - koncert	12:05 Był sobie pies - film familijny, USA/Indie 2017	12:35 Grinch: Święt nie będzie - film familijny, Niemcy/USA 2000	09:35 Pada Shrek - film animowany, USA 2007	12:45 Telezakupy	10:30 Życzenia bożonarodzeniowe
	13:45 Ogniem i mieczem - film historyczny, Polska 1999	14:00 Familiada: Odcinek specjalny - teleturniej	14:35 Gwiazdny pył - film fantasy, Islandia/Wielka Brytania/USA 2007	10:05 Świętastyczne kolędowanie - film animowany, USA 2010	13:45 Film - W pułapce wojny	10:40 „Bóg się rodzi”. Koncert kolęd i pastorałek
	17:00 Teleexpress	14:35 Koło fortuny: Odcinek specjalny - teleturniej	17:00 Kopciuszek - baśń filmowa, Wielka Brytania/USA 2015	10:20 Świąteczna gorączka - komedia, USA 1996, reż. Brian Levant, wyk. Arnold Schwarzenegger, Jake Lloyd, Sinbad	14:35 Film - Być Koptem	11:55 Życzenia bożonarodzeniowe
	17:20 Pogoda	15:15 Szansa na sukces. Odcinek świąteczny - widowisko	19:00 Fakty	12:10 Święty Mikołaj z 34. ulicy - film familijny, USA 1994	15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	12:00 Orędzie Bożonarodzeniowe i błogosławieństwo Urbi et Orbi
	17:30 Wielkie kolędowanie z Ostrej Bramy (1) - koncert	16:15 Święta z Voice Senior - reportaż	19:25 Sport	14:40 Zawód Święty Mikołaj - komedia, USA 2001	16:10 Film - Zapomniane męczeństwo	12:30 Magia świąt
18:35 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	17:25 Robbie Williams Christmas Present - wywiad	19:35 Pogoda	16:30 Kevin sam w domu - komedia, USA 1990	17:15 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	14:00 Kantata „Cicha noc” - koncert	
19:25 Sport	18:00 Panorama	19:45 Uwaga!	18:50 Wydarzenia	18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego	14:20 Życzenia bożonarodzeniowe	
19:30 Wiadomości	18:20 Pogoda	20:00 Listy do M. 2 - komedia romantyczna, Polska 2015	19:20 Sport	18:50 Sport w Republice	14:30 Kateri	
20:05 Pogoda	18:25 Święta Last Minute - komedia przygodowa, USA 2004	22:05 Scigany - dramat sensacyjny, USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford, Tommy Lee Jones, Sela Ward, Ron Dean.	19:25 Pogoda	18:55 Kroniki Raju Dakar	16:00 Życzenia bożonarodzeniowe	
20:15 Rolnik szuka żony (13) - serial	20:10 Robbie Williams Christmas Present. Gala piosenek świątecznych - koncert	00:40 Sędzia - dramat kryminalny, USA 2014, reż. David Dobkin, wyk. Robert Downey Jr., Robert Duvall	19:30 Święta według Kiepskich (321) - serial	19:00 Prognoza pogody	16:10 Koncert życzeń	
21:15 La La Land - film muzyczny, Hongkong/USA 2016, reż. Damien Chazelle, wyk. Ryan Gosling, Emma Stone, Amélie Conn	21:30 Golec uOrkiestra - Symphoethnic (1) - koncert	03:20 Uwaga!	20:10 Księżę w Nowym Jorku - komedia, USA 1988, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy, Arsenio Hall, James Earl Jones	19:10 Koncert Kolęd w Telewizji Republika	17:00 Regal	
PO POŁUDNIU	23:30 Sabrina - komedia romantyczna, Niemcy/USA 1995, reż. Sydney Pollack, wyk. Harrison Ford, Julia Ormond, Greg Kinnear	22:30 Golec uOrkiestra - Symphoethnic (2) - koncert		22:45 Co wiecie o swoich dziadkach? - komedia, USA 2017	20:45 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	17:30 Okiem kamery
	01:45 Moje wielkie greckie wesela - komedia romantyczna, Kanada/USA 2002, reż. Joel Zwick, wyk. John Corbett, Nia Vardalos, Lainie Kazan	23:35 Ponad wszelką wątpliwość - thriller, Arabia Saudyjska/USA 2009		00:55 Adwokat - dramat kryminalny, Wielka Brytania/USA 2013	21:30 Na pomoc!	18:00 Anioł Pański
		01:30 Listy do Julii - komedia romantyczna, USA 2010		03:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	22:00 Poland Daily	18:05 Cena nadziei
		03:15 Przetrwać święta - komedia romant., USA 2004			22:10 Poland Daily - Weather	19:30 Brat Franciszek: Pan się narodził
					22:15 Poland Daily - Business	20:00 Informacje dnia
					22:25 Poland Daily - Weather	20:20 Różaniec
					22:30 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	20:50 Życzenia bożonarodzeniowe
					22:50 Dzisiaj - serwis inform.	21:00 Apel Jasnogórski
					23:25 Poland Daily - Culture	21:20 Informacje dnia
					23:35 Poland Daily - History	21:40 Życzenia bożonarodzeniowe
				23:50 Poland Daily - Travel	22:00 Wyścig po marzenia	
WIECZOREM				00:00 Poland Daily	23:35 Narodzenie Chrystusa - Nadzieja ludzkości	22:00 Wyścig po marzenia
				00:10 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	00:00 Msza święta	23:35 Narodzenie Chrystusa - Nadzieja ludzkości
				00:53 Studnia	01:00 Orędzie Bożonarodzeniowe	
				01:40 Republika sztuki		

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono. Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	TRWAM
RANO	07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach	06:40 Miłość na Gwiazdkę - film obyczajowy, USA 2017	05:10 Uwaga!	06:00 Nowy dzień z Polsat News	08:00 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	06:10 Regał
	08:00 Jaka Wigilia, taki cały rok - koncert kolęd i pastorałek z udziałem pary prezydenckiej	08:15 Asterix i Obelix kontra Cezar - komedia przygodowa, Francja/Niemcy/Włochy	05:35 Mango - telezakupy	06:45 Mickey - bardziej bajkowe święta - film animowany, USA 2004	09:10 Na pomoc!	06:40 Motywy Bożego Narodzenia zawarte w sztuce Bazyliki Santa Maria
	09:05 Mikołaj i spółka - film rodzinny, Belgia/Francja 2017	10:15 Święta Last Minute - komedia przygodowa, USA 2004	06:40 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.	08:20 Zółwik Sammy 2: Wielka ucieczka - film animowany, Belgia/Francja/USA 2012	09:35 Telezakupy	Maggiore w Rzymie
	10:50 Muzyka ciszy - film biograficzny, Włochy 2017	12:05 W kraju Komanczów - western, USA 1961	07:35 Wielcy Artyści - Małym Pacjentom - koncert	10:20 Śnięty Mikołaj 3: Ucieczka Świętego Mikołaja - komedia przygodowa, USA 2006	11:20 Telezakupy	Dobrze ześ się Jezu pod Giewontem narodził
	12:55 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.	14:00 Familiada: Odcinek specjalny - teleturniej	08:25 Happy Feet: Tupot małych stóp 2 - film animowany, Australia 2011	12:20 Asteriks i Obeliks: Osiedle bogów - film animowany, Belgia/Francja 2014	13:10 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	07:50 Życie św. Weroniki Giuliani. Przebudzenie giganta
	13:55 Z kamerą TVP Sport: Adam Malysz	14:35 Koło fortuny: Odcinek specjalny - teleturniej	10:20 Podróż na tajemniczą wyspę - film przygodowy, USA 2012	14:15 Trzej muskietierowie - film kostiumowy, Francja/Niemcy/Wielka Brytania/USA 2011, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Miella Jovovich, Juno Temple, Logan Lerman	14:10 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	09:30 Msza święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
	14:30 Skoki narciarskie - studio	15:15 Świętećny koncert w bazylice katedralnej w Pelplinie (2)	12:10 Zaczarowana - komedia fantasy, USA 2007, reż. Kevin Lima, wyk. Amy Adams, Susan Sarandon. Księżniczka zostaje przez złą królową wyrzucona z bajki i trafia na Manhattan, gdzie próbuje odnaleźć się w prawdziwym świecie.	16:35 Percy Jackson: Morze potworów - film przygodowy, USA 2013	15:20 Film - Być Koptem	10:30 Świętećny duch
	14:45 Skoki narciarskie: Mistrzostwa Polski w Wiśle	16:05 Asterix i Obelix: Misja Kleopatra - komedia, Francja/Niemcy 2002	14:10 Charlie i fabryka czekolady - komedia przygodowa, USA 2005	18:50 Wydarzenia	16:00 Na pomoc!	12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
	17:00 Teleexpress	18:00 Panorama	16:25 Gwiazdne wojny: Część 7 - Przebudzenie Mocy - film SF, USA 2015	19:20 Sport	17:00 Film - Krzyż z Aleppo	12:15 Jasneła tradycyjne - Cieszyń 2014
	17:20 Pogoda	18:20 Pogoda	19:00 Fakty	19:25 Pogoda	17:10 Magazyn filmowy Piotra Gońca	14:15 Paweł VI, papież czasów burzy
17:30 Wielkie kolędowanie z Ostrej Bramy (2)	18:30 Był sobie pies - film rodzinny, USA/Indie 2017	19:25 Sport	19:30 Świat według Kiepskich (351) - serial	17:40 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	16:00 Informacje dnia	
18:35 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	20:10 Życie to są chwile - benefis Zenona Martyniuka z okazji 30-lecia pracy artystycznej (1)	19:35 Pogoda	20:05 Serce nie służy - film obyczajowy, Polska 2018	18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego	16:10 Koncert życzeń	
19:25 Sport	21:10 Życie to są chwile - benefis Zenona Martyniuka z okazji 30-lecia pracy artystycznej (2)	19:45 Uwaga!	20:10 O północy w Paryżu - komedia obyczajowa, USA/Hiszpania 2011, reż. Woody Allen, wyk. Owen Wilson, Rachel McAdams. Inez i Gil przyjeżdżają do Paryża, by zaplanować ślub. Czas spędzają jednak osobno - Inez widuje się z byłym chłopakiem, a Gil odbywa podróż do lat 20.	18:50 Sport w Republice	17:00 Życzenia bożonarodzeniowe	
19:30 Wiadomości	22:30 Tożsamość zdrajcy - film sensacyjny, Czechy/Szwajcaria/Wielka Brytania/USA 2017, reż. Michael Apted, wyk. Noomi Rapace, Orlando Bloom	20:00 Po prostu przyjaźń - komedia, Polska 2016, reż. Filip Zylber, wyk. Agnieszka Włodko, Magdalena Rózcza	20:20 Chirurdzy (213) - serial	18:55 Kroniki Raju Dakar	17:05 Z wędką nad wodę	
20:05 Pogoda	00:15 Osaczeni - film sensacyjny, Niemcy/Wielka Brytania/USA 1999	22:50 Dziewczyna w czerwonej pelerynie - film fantasy, Kanada/USA 2011	01:15 Chirurdzy (214) - serial	19:00 Prognoza pogody	17:30 Okiem kamery	
20:15 Ojciec Mateusz (290) - serial	02:10 Zakochany anioł - komedia romantyczna, Polska 2005	00:45 Powiedzmy sobie wszystko - komediodramat, USA 2014	02:20 Tajemnice losu - pr. rozryw.	19:05 Na pomoc!	18:00 Anioł Pański	
PO POŁUDNIU	21:15 Moje wielkie greckie wesele - komedia romantyczna, Kanada/USA 2002				19:35 Boże Narodzenie w Telewizji Republika	18:05 Informacje dnia
	23:00 Dorwać Watts - komedia sensacyjna, Hongkong/Chiny/USA 2016				20:00 Koncert Kolęd w Telewizji Republika	18:15 Życzenia bożonarodzeniowe
	00:55 Miłość w Laponii - komediodramat, Francja 2017, reż. Arnaud Mercadier, wyk. Julie De Bona, Tomer Sisley, Malonn Lévana, Giorgio Masetto				21:30 Otwartym tekstem	18:20 Rozmowy niedokończone
	02:35 La La Land - film muzyczny, Hongkong/USA 2016				22:00 Poland Daily	19:25 Życzenia bożonarodzeniowe
					22:10 Poland Daily - Weather	19:30 Jezus. Królestwo bez granic
					22:15 Poland Daily - Business	20:00 Informacje dnia
					22:25 Poland Daily - Weather	20:20 Różaniec
					22:30 Ekonomia raport	20:50 Życzenia bożonarodzeniowe
					22:50 Dzisiaj - serwis inform.	21:00 Apel Jasnogórski
					23:25 Poland Daily - Culture	21:20 Informacje dnia
WIECZOREM					23:35 Poland Daily - History	21:40 Opowieść o świętym Polikarpie
					23:50 Poland Daily - Travel	23:15 Kolędy na Trzech Tenorów - Krynica Zdrój
					00:00 Poland Daily	00:00 Słowo Życia
					00:10 Poland Daily - Weather	00:05 Świat w obrazach
					00:12 Otwartym tekstem	

OGŁOSZENIE PŁATNE

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

w celu wykonania pomiarów na istniejącym gazociągu w ramach zadania: budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN500 MOP 8,4 MPa relacji Skoczów - Komorowice – Oświęcim.

1. Strony postępowania mogą zapoznać się z treścią decyzji w Wydziale Skarbu Państwa i Nieruchomości Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, ul. Basztowa 22, pok. 261 lub 262, tel. (012) 39 21 265 lub (012) 39 21 657.
2. Od wydanej decyzji stronom przysługuje prawo wniesienia odwołania do Ministra Rozwoju w Warszawie, po pośrednictwie Wojewody Małopolskiego, w terminie:
 - 7 dni od dnia jej doręczenia – wnioskodawcy,
 - 14 dni od dnia doręczenia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji - pozostałym stronom.
3. Odwołanie powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.
4. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strony mogą zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję (art. 127a § 1 k.p.a.). Jeżeli oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania wniosą wszystkie strony postępowania, z dniem doręczenia organowi administracji publicznej tego oświadczenia przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 2 k.p.a.), zatem nie ma możliwości zaskarżenia jej do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Gmina Trzebinia, obręb 0014 Trzebionka:
dz. ewid. nr **1200/4** (KW nr KR1C/00077917/3)

w celu wykonania badań geologicznych i określenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektu – rurociągu produktowego Boronów – Trzebinia.

1. Strony postępowania mogą zapoznać się z treścią ww. decyzji w Wydziale Skarbu Państwa i Nieruchomości Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, ul. Basztowa 22, pok. 264, tel. (012) 39 21 683
2. Od wydanej decyzji stronom przysługuje prawo wniesienia odwołania do Ministra Rozwoju w Warszawie, za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego, w terminie:
-7 dni od dnia jej doręczenia – wnioskodawcy,
-14 dni od dnia doręczenia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji - pozostałym stronom.
3. Odwołanie powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.
4. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strony mogą zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję (art. 127a § 1 k.p.a.). Jeżeli oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania wniosą wszystkie strony postępowania, z dniem doręczenia organowi administracji publicznej tego oświadczenia przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 2 k.p.a.), zatem nie ma możliwości zaskarżenia jej do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

SZÓSTKA NA CZTERY SKOCZNIE

SKOKI NARCIARSKIE \ Trener kadry Polski w skokach narciarskich Michał Doleżał zdecydował, że w Turnieju Czterech Skoczni wystąpią Kamil Stoch, Dawid Kubacki, Piotr Żyła, Maciej Kot, Stefan Hula i Jakub Wolny. Ze składu zespołu, który startował w weekend w konkursach Pucharu Świata w szwajcarskim Engelbergu, wypadł Klemens Murańka.

Mirosław P. był prezesem Polskiego Związku Piłki Siatkowej przez 11 lat | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

SIATKÓWKA \ Znani działacze mogą trafić za kratki nawet na 10 lat

Prokuratura oskarża Mirosława P.

Aż 10 lat pozbawienia wolności grozi siedmiu osobom oskarżonym o działanie na szkodę Polskiego Związku Piłki Siatkowej. Chodzi o nieprawidłowości przy organizacji mistrzostw świata w 2014 r. Na ławie oskarżonych zasiądą m.in. były prezes Mirosław P. i byli wiceprezes, a także szef Profesjonalnej Ligi Piłki Siatkowej Artur P.

Krzysztof Oliwa

P o s t ę p o w a n i e w sprawie m.in. nieprawidłowości przy organizacji Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2014 w Polsce prowadzi Mazowiecki Wydział Zamiejscowy Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Warszawie.

Rzeczniczka PK prok. Ewa Bialik poinformowała PAP, że prokurator w tej sprawie skierował akt oskarżenia do Sądu Okręgowego w Warszawie za działanie na szkodę PZPS. Oskarżeni zostali: były prezes PZPS, a także były wiceprezes związku i były szef Profesjonalnej Ligi Piłki Siatkowej Artur P., sędzia siatkówki i członek

zarządu PZPS Waldemar K., sędzia siatkówki Paweł I., a także przedsiębiorcy – Anna P., Aneta S., Grzegorz K. i Krzysztof L., wieloletni współpracownicy PZPS.

Oskarżonym zarzucono nadużycie uprawnień i niedopełnienie obowiązków w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i wyrządzenia znacznej szkody majątkowej związkowi.

Prokuratura ustaliła, że członkowie władz PZPS w związku z organizacją mistrzostw w 2014 r. zawierali umowy z różnymi przedsiębiorcami, którzy zawyżali ceny usług. Wystawiane były także faktury VAT poświadczające nieprawdę – podała prokurator.

Na skutek tych działań – poinformowała prok. Bialik – z rachunków bankowych PZPS na rzecz okre-

**\ Afera z udziałem działaczy Mirosława P. i Artura P. wybuchła w listopadzie 2014 r., niecałe dwa miesiące po tym, jak polscy siatkarze po raz pierwszy od 40 lat wywalczyli złoty medal mistrzostw świata. **

ślonych podmiotów i osób wypłacono łącznie ponad 3,5 mln zł. Oskarżonym grozi kara do 10 lat pozbawienia wolności.

Afera z udziałem działaczy Mirosława P. i Artura P. wybuchła w listopadzie 2014 r., niecałe dwa miesiące po tym, jak polscy siatkarze po raz pierwszy od 40 lat wywalczyli złoty medal mistrzostw świata. Do siedziby PZPS wkroczyło CBA. Zatrzymano Mirosława P. i Artura P., spędzili oni kilka miesięcy w areszcie, początkowo zrezygnowali ze wszystkich funkcji w krajowej federacji.

W lipcu 2016 r. obaj wrócili do działalności – Mirosław P. został członkiem wydziału ds. kontaktów międzynarodowych, a Artur P. dostał się do wydziału strategii PZPS oraz wszedł w skład kapituły nowo powołanego Klubu Wybitnego Reprezentanta. Drugi z działaczy wrócił też na stanowisko szefa Polskiej Ligi Siatkówek.

PIŁKA NOŻNA

SUPERPUCHAR DLA LAZIO \ Piłkarze Lazio Rzym pokonali Juventus Turyn 3:1 (1:1) w meczu o Supercup Włoch, rozegranym w stolicy Arabii Saudyjskiej – Rijadzie. Bramki Starej Damy bronił Wojciech Szczęsny. Drużyna Lazio po raz piąty sięgnęła po Supercup, poprzednio było to w 1998, 2000, 2009 i 2017 r. Juventus triumfował osiem razy, m.in. w ubiegłym roku, ze Szczęsnym w składzie. Mecz po raz 11. odbył się poza granicami Italii. Wcześniej był rozgrywany w USA, Chinach, Katarze, Libii, a przed rokiem w innym mieście Arabii Saudyjskiej – Dżuddzie. Kibice oglądający to spotkanie w telewizji zwrócili uwagę, że nazwiska zawodników na koszulkach były napisane po... arabsku.

KTO NAJLEPSZY W AFRYCE? \ Egipcjanin Mohamed Salah, jego klubowy kolega z Liverpoolu Senegalczyk Sadio Mane oraz Algierczyk Riyad Mahrez z Manchesteru City zostali finalistami plebiscytu na najlepszego piłkarza 2019 r. w Afryce. Salah odbierał już to wyróżnienie w 2017 i 2018 r., a Mahrez – w 2016 r. Mane nie otrzymał jeszcze tej nagrody, ale z trójki nominowanych zajął najwyższe, czwarte miejsce w plebiscycie magazynu „France Football” na najlepszego zawodnika mijającego roku grającego w Europie.

SKOKI NARCIARSKIE

W ŚWIĘTA NIE POSKACZA \ Mistrzostwa Polski seniorów w skokach narciarskich, które 26 grudnia miały się odbyć w Wiśle, zostały odwołane – poinformował Polski Związek Narciarski. Przyczyną jest zbyt wysoka temperatura. Z powodu niesprzyjającej aury niemożliwe było także przeniesienie zawodów do Zakopanego.

**Gazeta
Polska**
codziennie

e-mail:
redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrowa 63/43,
02-056 Warszawa
faks +48 (22) 825 12 25
tel.: +48 (22) 290 29 58

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nacz.: Katarzyna Gójska, Olga Doleśniak-Harczuk
Wydawca numeru: Sebastian Moryń
Sekretarz redakcji: Katarzyna Rzuczkowska
Z-cy: Joanna Szczurowska, Małgorzata Ablewska, Katarzyna Szol, Piotr Łukasik
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczęsnowicz (z-ca)
Świat: Olga Alehno (kier.), Konrad Wysocki (z-ca)
Obrona narodowa: Igor Szczęsnowicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.), Wojciech Mucha (p.o. z-cy kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Anna Krajewska (p.o. z-cy kier.)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Mazowsze: Natalia Karcz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolirski (kier.), Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Raczewski, Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kiełkucki
Fotoedycja: Maja Wójcik, Karolina Jonderko
Wydawca: Forum SA
Zarząd: Grzegorz Tomaszewski
Rada nadzorcza: Ryszard Czarniecki (przewodniczący)
Reklama, promocja, ogłoszenia: reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74
Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13: Anna Kazimierzczuk, tel. 603 117 483, Ewa Wójcik, tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec
Prenumerata: RUCH SA (krajowa i zagraniczna), Garmond Press SA (krajowa)
Prenumerata e-wydawni: www.gpcodziennie.pl
www.facebook.com/GPCodziennie

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

BOŻE NARODZENIE NA WIGILIJNY STÓŁ

Tradycja rzecz święta

Czekam na święta, bo to dla mnie czas odpoczynku, wytchnienia, żeby się spotkać przede wszystkim z rodziną i cieszyć się z tego, że jesteśmy razem. U mnie w domu zawsze jest prawdziwa choinka, ale w doniczce, żeby po świętach dosadzić w ogródku następne drzewko – mówi wójt gminy Czernica Włodzimierz Chlebosz

Uroczę stoisko prezentowało Koło Gospodyń Wiejskich „Malinowe Dziewczyny” z Wojnowic | fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego wspólnie z Oddziałem Regionalnym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz partnerami po raz kolejny zorganizował prezentację tradycyjnych stołów wigilijnych.

Janusz Wolniak

Poprosiliśmy panie z różnych kół gospodyń wiejskich województwa dolnośląskiego o zaprezentowanie świątecznych, głównie wigilijnych potraw, o ujawnienie przepisów i ulubionych dań. Z ich opowieści wynika jednoznacznie, że w naszym regionie mieszają się tradycje wschodnie i wielu innych obszarów Polski.

Ewa Brzechwa z Koła Gospodyń Wiejskich w Wilkowie w powiecie głogowskim poleca łamańca. Jak wyjaśnia, jest to potrawa, na którą przepis przywiozła jej mama z Białorusi. – To są placki pieczone, zalewane wodą z miodem, do tego orzechy, inne bakalie, mak i to wszystko należy wymieszać. Oprócz tego nasze koło poleca tradycyjne potrawy wigilijne, m.in. karpia, śle-

dzia, pierogi, ciasta, pierniki i stroiczki.

Na prezentacji po raz pierwszy swoje wyroby zaprezentowało Koło Gospodyń Wiejskich „Malinowe Dziewczyny” z Wojnowic w gminie Czernica. Jak tłumaczy wójt Czernicy, w tej gminie jest sześć kół. On sam uważa, że przygotowania do świąt to przede wszystkim domena kobiet. – Ja dla mojej żony i córki jestem tym, który ma kupić półprodukty i przywieźć do domu. Czekam na święta, bo to dla mnie czas odpoczynku, wytchnienia, żeby się spotkać przede wszystkim z rodziną i cieszyć się z tego, że jesteśmy razem. U mnie w domu zawsze jest prawdziwa choinka, ale w doniczce, żeby po świętach dosadzić w ogródku następne drzewko – mówi wójt Włodzimierz Chlebosz.

Wypowiadająca się w imieniu koła Martyna Tomsia wy-

jaśnia, że ich produkty nie tylko są z malin, ale mają też takie kolory. – Mamy tu tradycyjne wyroby świąteczne, np. cukier z suszonymi malinami, malinowe mydła i malinowe sole do kąpieli. Maliny są naszym produktem flagowym, robimy z nich wszystko. Mamy tu sałatkę w kolorze malinowym, z kiszzonego buraka, z kiszzonej fasoli, z majonezem, czosnkiem, przyprawami – idealnie nadaje się na wigilijny stół. Nasze koło jest młode, ale już może się pochwalić różnymi osiągnięciami. Sukcesem jest już to, że znaleźliśmy się na takiej wspólniej imprezie. I ujawnia przepis na malinową sałatkę: kroimy jajka w drobną kostkę, do tego dokładamy fasolę z puszki, kiszzonego buraka pokrojonego w kratkę, doprawiamy do smaku i podajemy na stół.

CZYTAJ WIĘCEJ NA s.2

POLICJA EDUKUJE

Bezpieczeństwo najmłodszych

Policjant z Zespołu do spraw Profilaktyki Społecznej lubińskiej komendy odwiedził uczniów jednej z podstawówek na terenie miasta. Spotkanie miało na celu poprawienie bezpieczeństwa dzieci na drodze i podniesienie ich świadomości na temat ewentualnych zagrożeń. Dzieci bardzo aktywnie brały udział w zajęciach, wykazując się dużą wiedzą z zakresu ruchu drogowego oraz tym, jak ważne jest noszenie elementów odblaskowych. Głównym celem spotkania policjanta z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Lubinie było zaznajomienie

uczniów z właściwym zachowaniem na drodze i bezpieczeństwem podczas zabawy. Dzieci dowiedziały się, jak dbać o bezpieczeństwo swoje i innych uczestników ruchu drogowego, zarówno podczas przemieszczania się rowerem, jak i pieszo. Policjant opowiedział, jak ważną rolę odgrywają elementy odblaskowe umieszczone na odzieży wierzchniej. Ponadto funkcjonariusz uczył dzieci prawidłowych zachowań w trakcie przechodzenia przez przejście dla pieszych oraz pytał, co oznaczają poszczególne znaki drogowe. Maluchy doskonale wywiązały się z tego zadania, zaskakując policjanta swoją wiedzą z zakresu ruchu drogowego.

(jw, KMP)

KILKASET PORCJI NARKOTYKÓW NIE TRAFI NA RYNEK

WROCŁAW \ Funkcjonariusze Wydziału Prewencji i Patrolowego zatrzymali 31-latka, który miał przy sobie spory worek z kilkaset porcjami handlowymi marihuany, a w jego miejscu zamieszkania policjanci ujawnili jeszcze większe opakowanie z narkotykami. Mężczyzna będzie musiał teraz odpowiadać przed sądem.

foto: Policja/d

BOŻE NARODZENIE

Łączą tradycję i nowoczesność

W prezentacji tradycyjnych stołów wigilijnych uczestniczyli wicemarszałek województwa dolnośląskiego Grzegorz Maczek, zastępca dyrektora Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Zygmunt Skiba oraz wiceprezes Dolnośląskiej Izby Rolniczej Ryszard Borys.

Janusz Wolniak

Podczas wydarzenia koła gospodyń wiejskich z Dolnego Śląska prezentowały tradycyjne potrawy wigilijne. Dodatkową atrakcją był konkurs na najpiękniejszą ozdobę bożonarodzeniową. Miał on na celu kultywowanie tradycji wykonywania ozdób bożonarodzeniowych. Nagrody ufundowali dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Magdalena Salińska oraz prezes Dolnośląskiej Izby Rolniczej Leszek Grala.

Laureatami zostały Koła Gospodyń Wiejskich: Olszynie-

ki z Olszan, powiat świdnicki (I miejsce); koło ze wsi Mąkolno, powiat ząbkowicki (II miejsce); Ligocianki z Ligoty Polskiej, powiat oleśnicki (III miejsce), wyróżnienia przypadły w udziale Brzozowiankom z Brzozy, powiat strzeliński, koło „Morwa Biała” Jaroszków, powiat świdnicki i koło z Bożkowa, powiat kłodzki. Nagrody otrzymały również KGW Piskorzówek oraz KGW Jordanów Śląski za najładniej udekorowany stół wigilijny. Upominki ufundowali dyrektor Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Mirosław Kulesza oraz Urząd

Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

Anna Sikora z Koła Gospodyń Wiejskich „OdNowa” z Pastewnika mówi, że jej koło postawiło na proste dania wigilijne. – My proponujemy takie dania,

jak uszka z grzybami, pierogi z kapustą i pieczarkami, groch z kapustą, kapuśniaczki drożdżowe do barszczu, jest tradycyjna makówka, karp w pieczarkach i śmietanie, kompot z suszu, pyszny barszcz

na własnym zakwasie i oczywiście mamy bardzo dużo ciast – wyjaśnia.

Koło prezentuje też ozdoby. – Królową u nas choinki z różnych materiałów – szyszek, włóczki, na podstawkach drewnianych,

DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL

foto: m. pras./d

Twórczość osób niepełnosprawnych

W Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie odbyło się podsumowanie projektu pt. „Dolnośląski Kolorowy Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych”.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się: dyrektor Wydziału Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Bogusława Kulińska, burmistrz Ścinawy Krystian Kosztyla oraz kierownicy warsztatów terapii zajęciowej z 10 powiatów Dolnego Śląska.

Projekt był realizowany przez Fundację Przyszań w Ścinawie przy wsparciu finansowym Zarządu Województwa Dolnośląskiego. Uczestniczyło w nim 200 osób z niepełnosprawnościami z 10 powiatów Dolnego Śląska (wołowski, legnicki,

lubiński, jaworski, złotoryjski, polkowicki, głogowski, średzki, wrocławski i jeleniogórski). Projekt obejmował zorganizowanie warsztatów nabywania nowych umiejętności w zakresie: wyrobu biżuterii, rękodzieła artystycznego, krawiectwa i hafciarstwa, garncarstwa i ceramiki, kulinariów oraz warsztaty artystyczne: taneczno-teatralne i wokalne. Uczestnikom z każdego powiatu zostały przydzielone poszczególne warsztaty, na których z powierzonych materiałów były wytwarzane różnorodne prace rękodzielnicze. Na warsztatach kulinarnych przygotowywane były rozmaite potrawy i ciasta.

(jw. UMD)

ŻOŁNIERZE AWL BOHATEROM

Nie liczą się paczki, ale spojrzenie w oczy

Podchorążowie Akademii Wojsk Lądowych postanowili z okazji świąt Bożego Narodzenia wspomóc wrocławskich kombatanów. W akcji „Od AWL-a dla bohatera” nie chodzi tylko o aspekt materialny wsparcia.

Nikodem Prokocimski

Inicjatywę pomocy weteranom walk o wolność i niepodległość ojczyzny zainicjował na uczelni wojskowej ks. kpt. Maksymilian Jezierski. Kapelan AWL zaproponował studentom należącym do duszpasterstwa akademickiego „Nieśmiertelni”, by przygotowywali co święta paczki dla kombatanów. Młodzi żołnierze odpowiedzieli na ten apel bez wahania i w dodatku rozszerzyli inicjatywę na całą akademię. W tym roku w zbiórkę pieniędzy zaangażowało się wielu podchorążych spoza duszpasterstwa, a także kadra uczelni. Ostatecznie w trzy tygodnie udało się zebrać ponad 5 tys. zł dla 10 seniorów. – Po zakończeniu zbiórki jadę razem ze studentami, by zrobić zakupy, które

potem rozdzielamy na paczki. Ale najcenniejsze w tej akcji nie są prezenty, lecz spotkanie z naszymi bohaterami, możliwość wysłuchania ich historii, rozmowa i wspólnie spędzony czas. Dzięki temu oni nie czują się samotni – mówi ks. kpt. Maksymilian Jezierski. Kapelan podkreśla, że kombatanowie zawsze z wielką serdecznością przyjmują młodych żołnierzy, przygotowują się, częstują kawą, pokazują oryginalne dokumenty związane z konspiracją. Mają okazję opowiedzieć o swojej chlubnej przeszłości. – Tak naprawdę to dostajemy od nich dużo więcej, niż my sami im dajemy. Otrzymujemy niepowtarzalne świadectwo żywej historii, której podchorążowie słuchają z wielkim wrżeniem i skupieniem. Pomimo podeszłego wieku, bo przecież

kombatanowie mają dziś powyżej 90 lat, ze szczegółami potrafią opowiedzieć swoje losy. To najlepsza lekcja historii i patriotyzmu – podsumowuje kapelan Akademii Wojsk Lądowych.

Jego słowa potwierdzają młodzi żołnierze. – Biorę udział od samego początku w każdej edycji, ponieważ jest to dla mnie wyjątkowa okazja, żeby porozmawiać z ludźmi, którzy stanęli w obronie naszej ojczyzny z odwagą i miłością. Co roku również obserwuję szczęście na twarzach naszych bohaterów, wzruszenie z powodu naszej wizyty. Widzę, ile radości sprawia im nasza obecność. Pozytywne uczucia, które towarzyszą temu wydarzeniu, są tak samo wyjątkowe dla nas, jak i dla nich – opisuje plutonowy podchorąży Adrian Jastrowicz. Zebrane pieniądze zostają przeznaczone na różnego rodzaju produkty, od spożywczych po chemię i środki czystości – czyli to, co jest potrzebne do zorganizowania uroczystej wigilii. – Nasze duszpasterstwo akademickie „Nieśmiertelni” zawsze chętnie włącza się w tego typu inicjatywy, bo one wpisują się świetnie w chrześcijańską miłość bliźniego – zaznacza Jastrowicz.

Z jeszcze innej perspektywy patrzy na sprawę plutonowy

SUKCES POLICJANTÓW Z GRUPY SPEED

**REGION ** Jeden z kierowców postanowił przechrzyć pozostałych i za nic mając przepisy, ominął korek przed skrzyżowaniem. Nie spodziewał się jednak, że w BMW jadącym za nim są policjanci z grupy SPEED, którzy zareagowali w odpowiednim momencie.

fot. Policja/d

ROZMAWIALI O JAKOŚCI POWIETRZA

**SMOG ** Wojewoda dolnośląski Jarosław Obrem-ski spotkał się z przedstawicielami Dolnośląskiego Alarmu Smogowego Radosławem Gawlikiem oraz Krzysztofem Smolickim. Uczestnicy spotkania rozmawiali o jakości powietrza na terenie Dolnego Śląska.

fot. Duw.pl/d

W klimat Bożego Narodzenia wprowadziły gości zespoły ludowe Leszczynki, Woliborzanki, Wesole Nutki, Akord ze Świebodzic, Tercet Niekoniecznie Geriatryczny i Nie Tylko z Wambierzyc oraz Jordanki | fot. janusz Wolniak/Gazeta Polska

z makaronu, łańcuszków, pier-nikowe minichoineczki i bomb-ki – dodaje pani Anna.

Wśród uczestników było też Koło Gospodyń Wiejskich z Jordanowa Śląskiego. Jego reprezentantka Małgorzata Wi-niarska poleca różnego rodzaju sałatki śledziowe i zapiekane ryby. – Mamy tu też kulebiak, czyli ciasto krucho-drożdżowe, a w nim jest kapusta, kasza, grzyby, a także pieróg. To jest potrawa wschodnia, którą się je ze śmietaną. Przygotowałyśmy różne kapusty – kapustę z jaśkiem, z grzybami, z gro-chem, śledzie z ogórkiem, z bu-raczkami, a moja ulubiona po-trawa pochodzi z Wielkopolski. To jest smażony karp z ziem-niakami i kapustą z grzybami. Zrobiłam też stroik z żywych roślin, jest także choinka z sia-na – to jest zapleciony w koło i ozdobiony warkocz. Oprócz tego zrobiłam takie aniołki z kukurydzy na choinkę – mó-wi z dumą pani Małgorzata.

Z kolei dla Marii Mazur z Koła Gospodyń Wiejskich w Oleśniczce w gminie Dłu-gołęka ulubioną potrawą wig-ilijną są pierogi z kapustą i grzybami.

– Przywieźliśmy tutaj te pierogi z kapustą i grzyba-mi oraz bardzo wiele ozdób,

np. na drzwi, czy małe cho-ineczki ręcznie robione z natu-ralnych surowców – mówi pa-ni Maria, prezentując wyroby z Oleśniczki.

Jeszcze inne propozycje przedstawiło Koło Gospodyń Wiejskich w Sypkowicach, gmina Trzebnica. – Nasze sto-isko jest typowo świąteczne. Wszystkie nasze wyroby są ro-bione własnoręcznie z na-szych przepisów, ale i przepi-sów naszych babć. Łączymy tradycję z nowoczesnością. Mamy tu na przykład syrop imbirowy, taki rozgrzewający – przepis: duża ilość imbiru, posiekanego bardzo drobno, dodajemy do niego miód, gotu-jemy to w wodzie z dodatkiem goździków i cynamonu; po-tem odciedzamy i przelewamy do buteleczek. Jest to świet-ne na przeziębienie, taki na-turalny antybiotyk. Do tego polecam podobnie robione, szorowane i parzone cytryny, zalane syropem miodowo-im-birowym i zamknięte na gor-ąco, żeby długo wytrzymały. Świetne do herbaty, również na przeziębienie. Polecamy też pomarańczowy dżem z mar-chewką. Można w ten sposób przemycić witaminy małym dzieciom – opowiada pani Ela z Sypkowic.

Spotkanie międzypokoleniowe, z którego wiele wynosi młode pokolenie żołnierzy | fot. Nikodem Prokocimski

podchorąży Damian Radgowski. – Jestem podchorążym, a za-tem przyszłym oficerem. Naukę w Akademii Wojsk Lądowych odczytuję jako wielką szansę, ale żeby być dobrym żołnierzem i później oficerem, potrzebny jest codziennym przykład. Da-ją go nam, młodym żołnierzom, właśnie kombatan-ci, bohaterowie naszej wolności – tłumaczy student. Właśnie dlatego bardzo chętnie włącza się za każdym razem w akcję „Od AWL-a dla bohatera”. – Żyjemy w cza-sach, w których zasłużeni Pola-cy czasem cierpią niedostatek, więc staramy się ich wspierać. Ja uważam, że to nasz obowią-zek, by o nich pamiętać i udzie-lać im pomocy, gdy tylko jej po-

trzebują, a szczególnie w czasie świątecznym – dodaje Radgow-ski. Jak wyjaśnia, najważniejsze jednak nie jest to, co im przyno-szą w paczkach żołnierze, ale bezpośrednie spotkania i odwie-dziny. – Kiedy zauważam radość w ich spojrzeniu na widok mun-duru i z powodu naszej obecno-ści, naprawdę mnie to wzrusza. Oni przypominają sobie swoją walkę przed laty – wtedy nie mogli otwarcie nosić polskiego munduru, działając w party-zantce. My korzystamy z ich ży-ciowej mądrości. W pamięć za-padły mi słowa: „Bóg, honor, oj-czyzna”. To nam, podchorążym, daje poczucie właściwie obranej drogi, tego, że kierując się war-tościami chrześcijańskimi, moż-

na zrobić wiele dla dobra naszej niepodległej Polski, o którą oni tak bohatersko walczyli – puen-tuje żołnierz, student II roku.

– Rzeczywiście ich wizyta spra-wia mi ogromną radość, ale też jestem dumna z takiego woj-ska, które potrafi okazywać ser-ce. Cieszę się, że dożyłam takich czasów. Zawsze czekam na nich z otwartymi ramionami i przy-jmuję ich w domu z wielką ser-decznością. Widzę, że chłoną op-owieści o walce podczas II wojny światowej jak gąbka, więc także chętnie opowiadam, pokazując pamiątki. Tacy goście to skarb – mówi Wanda Kiałka ps. Mari-ka, łączniczka i sanitariuszka Ar-mii Krajowej, która przeżyła ze-słanie do łagrów Workuty.

O TYM I OWYM

WYSTAWA

fot. mat. pras./d

Świąteczne rodzinne zwiedzanie

Muzeum Pana Tadeusza zapra-sza rodziny z dziećmi na specja-lne zwiedzanie wystawy stałej wraz z grą muzealną. Jak to dzia-ła? Pobierzcie w kasie muzeal-ny tablet z wgraną grą „Epicka opowieść”. W różnych miejscach ekspozycji są ukryte naklejki z kodami QR, które uruchomią grę i zabiorą Was w niesamowitą podróż.

27–29 grudnia, Muzeum Pana Tadeusza, Rynek 6, Wrocław

WIARA

fot. mat. pras./d

ESM Taizé

Europejskie Spotkanie Młodych Taizé rozpocznie się we Wro-cławiu 28 grudnia i potrwa do 1 stycznia. Mieszkańcy Wro-cławia i okolic również są za-proszeni do udziału. Będzie można m.in. uczestniczyć w mo-dlitwach porannych w parafiach, w modlitwach południowych, jak również w wieczornych, któ-re odbędą się w Hali Stulecia o godz. 19.

28 grudnia–1 stycznia, różne lo-kalizacje we Wrocławiu

MUZYKA

fot. mat. pras./d

Rodak & Dynak Duo

Zarząd Wrocławskiego Od-działu Towarzystwa Polsko-Austriackiego, Konsulat Au-strii we Wrocławiu, Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu oraz Klub Muzyki i Literatu-ry we Wrocławiu zapraszają na koncert Rodak & Dynak Duo z okazji 60. rocznicy zało-żenia Towarzystwa Polsko-Au-striackiego.

27 grudnia, godz. 18, Klub Muzy-ki i Literatury, pl. Kościuszki 10, Wrocław

KONCERT

fot. mat. pras./d

Kolędy świata

Zapraszamy na kolejną odsłonę koncertów „Kolędy świata: TGD + goście”. Trasa ta, przysto-wywana co roku z okazji świąt Bożego Narodzenia, już od kil-ku lat spotyka się ze znakomi-tym przyjęciem widowni w całej Polsce. TGD (Trzecia Godzina Dnia) to jeden z najbardziej znanych i najdłużej działających zespołów zaliczanych do nurtu pop-gospel.

29 grudnia, godz. 19, Hala Orbi-ta, ul. Wejherowska 2, Wrocław

EKSPOZYCJA

fot. mat. pras./d

Boże Narodzenie w Klubie Muzyki i Literatury

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Dzielnicowy Stare Miasto we Wrocławiu oraz Klub Muzyki i Literatury we Wrocławiu zapra-szają na wystawę ozdób świątecz-nych (szopek, aniołów, bombek, stroików) wykonanych przez Boże-nę Pindral i Beatę Górlagę. Prace można oglądać w sali koncerto-wej Klubu MiŁ do 7 stycznia.

Do 7 stycznia, Klub Muzyki i Lite-ratury, pl. Kościuszki 10, Wrocław

RECITAL

fot. mat. pras./d

Winter Songs of Frank Sinatra

Winter Songs of Frank Sinatra to przyjemne swingowe aranża-cje amerykańskich standardów świątecznych, które przeniosą Was wprost do lat 40. na ośnie-żone ulice Nowego Jorku. Pod-czas koncertu w wykonaniu Na-talii Świerczyńskiej i jej zespołu można usłyszeć popularne zimo-we piosenki, takie jak m.in. „Let It Snow” i „Jingle Bells”.

28 grudnia, godz. 18, Impart, ul. Mazowiecka 17, Wrocław

CCC ZWYCIĘSKO KOŃCZY ROK

KOSZYKÓWKA \ Ostatnim tegorocznym spotkaniem w Energa Basket Lidze Kobiet koszykarki CCC Polkowice rozpoczęły rundę rewanżową. Pomarańczowe pokonały na wyjeździe 77:60 (22:11, 19:20, 21:18, 15:11) CosinusMED Widzew Łódź. 16 pkt zdobyła Artemis Spanou, a 15 pkt Danielle Robinson. CCC kończy rok z 8 wygranymi, czterema porażkami, 20 pkt w tabeli i miejscem tuż za ligowym podium.

fot. mat. pras./d

SIATKÓWKA

Wrocławianki w ostatnim tegorocznym meczu uległy rywalkom z Piły | fot. mat. pras./d

#VolleyWrocław kończy rok porażką

Na zakończenie tegorocznych zmagania w Lidze Siatkówki Kobiet #VolleyWrocław poniósł 9. porażkę w sezonie. W zaległym meczu 8. kolejki lepsza od biało-zielonych okazała się Enea PTPS Piła, wygrywając 3:1 (23:25, 25:23, 25:16, 25:22).

Paweł Sasiela

W zeszłym tygodniu biało-zielone zwyciężyły 3:2 z Bankiem Poczтовым Pałacem Bydgoszcz. Sympatycy dolnośląskiego zespołu liczyli, że gospodynie poradzą sobie również z dysponującym podobnym potencjałem zespołem z Piły. Tym bardziej że PTPS 10 grudnia przegrał na własnym boisku z bydgoszczankami 0:3.

– Chciałybyśmy pojechać na święta w jak najlepszych nastrojach, bo od razu po meczu mamy już wolne. Zrobimy wszystko, żeby siedzieć przy wigilijnym stole i móc sobie szczerze powiedzieć, że zrobiliśmy tyle, ile się dało. Czy to będzie wygrana, czy przegrana – nieważne. Jeżeli zostawimy serducho na boisku, będzie dobrze – zapowiadała przed meczem atakująca Aleksandra Rasińska, cytowana przez klubowe media.

Początek meczu dawał wrocławskim kibicom nadzieję, że podopieczne trenera Wojciecha Kurczyńskiego podtrzymają dobrą passę, powalczą o drugie zwycięstwo z rzędu i sprawią fanom świąteczny prezent niemal wprost pod choinkę. Inauguracyjny set był wyrównany. Choć w pierwszych fragmentach partii to wrocławianki nadawały ton grze, przyjezdne zdołały doskoczyć do biało-zielonych i wyjść na prowadzenie 17:14, gdy zabloko-

wana została Natalia Murek. Końcówka znów należała do gospodyń, w dużej mierze dzięki skuteczności i znakomitej zagrywce Rasińskiej.

To jednak wszystko, na co było stać #VolleyWrocław. Kolejne partie należały już do pilanek, które dzięki temu zgarnęły cenny komplet punktów. MVP spotkania została Aleksandra Kazała, która zdobyła dla PTPS 25 pkt. Najlepiej punktująca wrocławianka Aleksandra Rasińska zdobyła 24 oczka. Kinga Kasprzak wywalczyła 15 pkt, Natalia Murek 14 pkt, Aleksandra Gancarz 8 pkt, Karolina Fedorek 7 pkt, a Natalia Gajewska punkt. Do walki o zwycięstwo jednak trochę zabrakło.

Przerwa świąteczna nie będzie więc w stolicy Dolnego Śląska spokojna. Biało-zielone kończą rok na przedostatniej pozycji w tabeli z trzema zwycięstwami i zaledwie 7 pkt w dorobku. Niżej znajduje się tylko beniaminek z Warszawy, tracący do wrocławianek pięć oczek i mający o jedno rozegrane spotkanie mniej. Z kolei 10. w tabeli E.Leclerc Radomka Radom ma nad dolnośląskim zespołem 2 pkt przewagi i o rozegrany mecz więcej. 4 stycznia #VolleyWrocław podejmie Wisłę Warszawa i nie będzie mógł pozwolić sobie na kolejne potknięcie.

7
tyle punktów
zgromadziły siatkarki
#VolleyWrocław

KOSZYKÓWKA

Rozstania w Ślezie

Wraz z końcem tegorocznych występów przygodę z koszykarską Śląską Wrocław zakończyła 26-letnia środkowa z Czarnogóry Ana Poček. Zawodniczka pojawiła się w 1. Klubie Sportowym w lipcu, a Śląza była jej piętnastym zespołem w karierze. Poček każde z 11 spotkań żółto-czerwonych zaczynała w wyjściowej piątce. Średnio na boisku spędzała ok. 25 min na mecz, zdobywając 12,5 pkt, notując 7,5 zbiórki, 1,4 asysty oraz trzy straty. Legitymowała się przy tym 47,5-proc. skutecznością rzutów z gry. Przypomnijmy, że wcześniej z wrocławskim klubem rozstała się 32-letnia rozgrywająca Britney Jones. W ostatni weekend Śląza miała zagrać w ramach 12. kolejki Energa Basket Ligi z Wisłą Kraków, ale mecz został przełożony na prośbę wrocławskiego klubu. Powodem zmiany terminu były liczne absencje ze względu na zdrowotnych w drużynie ze stolicy Dolnego Śląska. Spotkanie odbędzie się we Wrocławiu w czwartek 16 stycznia o godz. 18.30. Tym samym żółto-czerwone z 18 pkt na koncie zakończyły rok na szóstej pozycji w tabeli. Biała Gwiazda plasuje się na ósmym miejscu z 1 pkt straty do wrocławianek.

PIŁKA RĘCZNA

Szczypiorniści czekają do 26 stycznia

W PGNiG Superlidze trwa przerwa w rozgrywkach. Kibice mogą się pokusić o podsumowanie ostatnich miesięcy, a zespoły szykować się do decydującej fazy PGNiG Pucharu Polski i dalszej części rozgrywek ligowych.

Graczem grudnia PGNiG Superligi został rozgrywający Zagłębia Maciej Tokaj, który w głosowaniu kibiców pokonał Adama Babiczę z Chrobrego Głogów oraz Szymona Sićkę z NMC Górnik Zabrze. Wybór nie jest zaskakujący, bowiem Miedziowi wygrali wszystkie cztery grudniowe spotkania, łącznie notując już pięć zwycięstw z rzędu. Lubinianie mogą więc żałować, że na boisko wrócą dopiero 26 stycznia, kiedy zaplanowano 1/16 finału PGNiG Pucharu Polski. Na tym szczelbu Zagłębie podejmie Gwardię Opolę. Chrobry Głogów zagra w Mielcu ze Stalą. Z kolei pierwszoligowa Siódemka Miedź Legnica może się spotkać z MMTS Kwilwa. Ale wcześniej, w drugiej rundzie eliminacyjnej musi się uporać w Grodkowie z miejscową Olimpią. Mecz odbędzie się 15 stycznia. W pozostałych parach Górnik Zabrze zmierzy się z Piotrkowianinem, KSZO Odlewnia Ostrowiec Św. z Azotami Puław, Czuwaj Przemyśl z Sandrą SPA Pogonia Szczecin, Energa MKS Kalisz z Torusem Wybrzeżem Gdańsk, a zwycięzca pojedynku MKS Grudziądz-AZS AWF Białą Podlaską z Grupą Azoty Tarnów. Zwycięzcy zagrają w 1/8 finału rozgrywek, którą zaplanowano na 19 lutego.

(ps)

BEZPIECZEŃSTWO APEL I RADY POLICJANTÓW

Spokojnych świąt!

To właśnie nadmierna prędkość towarzysząca wypadkom drogowym w 2019 r. doprowadziła do śmierci 726 osób

W najbliższych dniach możemy spodziewać się zwiększonej liczby patroli na drogach, ale także tych pieszych, które strzegą spokoju i odstrasza przestępców | fot. Igor Smirnow/Gazeta Polska

Jeśli wyjeżdżamy na świąteczne dni, odpowiednio zabezpieczmy dom i mieszkanie, by nie dać szansy włamywaczom. Gdy będziemy w drodze, nie szarżujmy, jedźmy bezpiecznie, nie przekraczajmy prędkości i zachowujmy zdrowy rozsądek. Policjanci apelują i radzą, jak bezpiecznie wyjechać i dojechać w czasie świąt. W najbliższych dniach możemy spodziewać się zwiększonej liczby patroli na drogach, ale także tych pieszych, które strzegą spokoju i odstrasza przestępców.

Jarosław Molga

Już w ostatni piątek drogówka przeprowadziła akcję „Prędkość”. Policjanci apelują o rozsądek i bezpieczną jazdę. „W 2019 roku kierujący pojazdami (głównie samochodami osobowymi) spowodowali ponad 25 tys. wypadków drogowych, w wyniku których zginęło 2087 osób, a przeszło 30 tys. zostało rannych. Mimo tego, że główną przyczyną powstawania wypadków było nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu, to najbardziej śmiertelnością przyczyną pozostaje, niezmiennie od lat, niedostosowanie prędkości do warunków jazdy. To właśnie nadmierna prędkość towarzysząca wypadkom drogowym w 2019 r. doprowadziła do śmierci 726 osób” – przypomina kome-

da wojewódzka policja w Radomiu. Policjanci apelują też do pieszych: bądźcie widoczni na drodze, noście odblaski! W powiecie ostrołęckim, by zachęcić do noszenia elementów odblaskowych, policjanci ustawili odblaskową choinkę przed Urzędem Gminy w Goworowie. „Zachęcamy i zapraszamy pieszych i rowerzystów, aby przyszli do nas i wzięli wybrany odblask dla siebie bądź innej osoby” – czytamy na stronach mazowieckiej policji.

Funkcjonariusze apelują, by odpowiednio zabezpieczyć dom czy mieszkanie przed wyjazdem. I przypominają kilka zasad: „Złodziej, typując dom do włamania, wybierze ten z zabezpieczeniami łatwiejszymi do pokonania, gdzie ryzyko zauważenia go będzie znikome. Pamiętaj: planując urlop, rozważ zdeponowanie w banku po-

siadanej gotówki, kosztowności i innych przedmiotów wartościowych. Tam będą bezpiecznie czekały na Twój powrót. Poproś sąsiada lub inną zaufaną osobę o to, żeby podczas twojej nieobecności zaopiekowała się domem/mieszkanem, zebrała ze skrzynki pocztowej przychodzącą korespondencję i ulotki. Nigdy nie zostawiaj kluczy w umówionym miejscu, np. pod wycieraczką czy kwiatkiem. Za każdym razem, kiedy wychodzisz z domu, zamykaj drzwi i okna (również te piwniczne i dachowe) oraz włącz alarm. Warto także zakręcić zawory doprowadzające wodę i gaz do domu oraz pomieszczeń gospodarczych. Miej też na uwadze, że media społecznościowe mogą być źródłem informacji dla złodzieja. Zdjęcia z wyjazdu zamieszczaj dopiero po powrocie” – podkreślają policjanci.

POGODA

Świąteczne dni na plusie

Białych świąt nie będzie, a temperatura w ciągu dnia będzie się utrzymywała na poziomie ok. 5 stopni powyżej zera. Najcieplejszym dniem będzie Wigilia. Według prognoz ICM Meteo temperatura na Mazowszu o godz. 14 we wtorek będzie oscylowała wokół 6 stopni. W Boże Narodzenie różnica będzie niewielka, bo będzie o stopień chłodniej. Podobnie będzie w czwartek – także ok. 5 stopni powyżej zera. Ochładzać zacznie się w czwartek wieczorem. Temperatura nie spadnie jednak poniżej zera

i w piątek po świątach o godz. 14 wyniesie w regionie ok. 2 stopni. Najbliższe dni nie będą rozpieszczały nas słońcem. Dziś rano ma padać, a potem opady ustaną, ale chmury nie znikną z nieba. Będą miejscowe przejaśnienia, co daje szansę niektórym, by dostrzec pierwszą gwiazdkę. Kolejne dni będą pochmurne z możliwymi przelotnymi opadami deszczu. Dobra informacja jest taka, że nie będzie mocno wiało. Wieczorem w pierwszy dzień świąt wiatr będzie wiał z prędkością kilku metrów na sekundę. Według synoptyków przyjścia zimy można się spodziewać dopiero w styczniu.

(oprac. jm)

NOWY POSTERUNEK

KALUSZYN \ Policjanci w Kaluszyńce mają nowy posterunek. Będzie w nim pełniło służbę sześciu funkcjonariuszy. Mają do dyspozycji trzy pokoje biurowe, pomieszczenie techniczne, szatnię, łazienkę i korytarz – całość o pow. 79,20 mkw. Komenda Stołeczna Policji wyposażyła posterunek w sprzęt kwatermistrzowski, informatyczny i łączności.

foto: Policja/d

AKCJA OKRĘGOWEJ IZBY LEKARSKIEJ W WARSZAWIE

Lekarze: nie róbnmy im tego na święta!

Coraz więcej osób próbuje umieścić na czas świąt i sylwestra starsze osoby w szpitalach – alarmują lekarze. W ten sposób bliscy seniorów chcą uniknąć opieki nad nimi na kilka dni, tydzień. Warszawska Izba Lekarska zorganizowała akcję, która ma uświadomić, jak bardzo złe jest takie postępowanie. A także że łamie prawa obywatelskie i prawa pacjenta. Izba zwraca przy okazji uwagę na problemy związane z długotrwałą opieką. Takie postępowanie nie zawsze wynika z wygodnictwa. Często opiekunowie są bardziej zmęczeni niż osoby, którymi się opiekują.

Jarosław Molga

Nasza kampania społeczna to nagłaśnianie problemu, czyli etap niezbędny w działaniach na rzecz poprawy smutnej rzeczywistości osób starszych i ich opiekunów. W obliczu starzenia się społeczeństwa konieczne są rozwiązania systemowe, prawne, zdecydowane reakcje rządzących z zakresu polityki senioralnej – czytamy na stronach internetowych izby.

Marek Stopiński, wojewódzki konsultant medyczny w dziedzinie chorób wewnętrznych, przytacza statystyki dotyczące hospitalizacji. – Mamy ponad 30 proc. osób w wieku 80 plus, a 50 proc. osób jest powyżej 70. roku życia. To nie jest sytuacja, jaką mieliśmy 15, 20 lat temu, kiedy oddziały nieco pustoszały – mówię o internach, geriatriach. W tej chwili czegoś takiego, jak zmniejszenie hospitalizacji w okresie świątecznym, właściwie nie obserwujemy.

Umieszczenie osoby starszej w szpitalu jest poszukiwaniem wytchnienia przez jej opiekunów. Reprezentujący stowarzyszenie Pielęgniarki Cyfrowe Piotr Irzyk wielokrotnie był świadkiem bezsilności, uczest-

nicząc w programie opieki wytchnieniowej, prowadzonej przez Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa”. – Zastawałem przeważnie czy-

stego, prawidłowo otoczonego opieką członka rodziny i kosztownie przemęczonego opiekuna – ci ludzie się ślani na nogach, mieli przez 24 godziny

Ktoś miłowany tu przyjdzie – dobre obejmą nas ręce
I będą nasze uśmiechy srebrnym błękitem dziecięce.

Autor: Jan Pietrzycki, Błękitna kolęda

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia wielu głębokich i radosnych przeżyć, wewnętrznego spokoju, wytrwałości i radości oraz błogosławieństwa Bożego. A także samych dobrych informacji wszystkim Czytelnikom życzy redakcja „Dodatku Mazowieckiego”.

WJAZD NA MOST OTWARTY

WARSZAWA \ Przywrócono wjazd z Wisłostrady na most Poniatowskiego, zarówno od strony Wilanowa, jak i Żoliborza – poinformowała rzeczniczka ZDM Karolina Gafecka. Powodem zamknięcia drogi w środę było wykrycie pustki, która groziła zawaleniem jezdni.

fot. Wikipedia/d

W WIGILIĘ PARKUJEMY ZA DARMO

SPPN \ Parkowanie w Warszawie w okresie świątecznym będzie bezpłatne. Za postój w strefach płatnego parkowania nie będziemy musieli zapłacić w Wigilię, w pierwszy i drugi dzień świąt – informuje ZDM. Parkowanie będzie też bezpłatne 31 grudnia.

fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

Pomyślmy, że my też kiedyś będziemy potrzebować pomocy. I czy my byśmy chcieli zostać w szpitalu na święta? – pyta retorycznie lekarka w filmie nagrany na potrzeby akcji | fot. Tomasz Adamowicz/Gazeta Polska

zajęty czas, budzili się kilka razy w nocy. To było ogromne poczucie obowiązku i totalna niedbałość o własne zdrowie. Proszę sobie wyobrazić siebie

przez 24 godziny przykutych do łóżka, przy braku wsparcia, gdzie za chwilę do jednego obłożnie chorego dojdzie drugi – opiekun.

Podczas konferencji prasowej otwierającej akcję zaprezentowano dwa nowe filmy, zawierające wypowiedzi młodych lekarzy i dzieci na temat m.in. babci i dziadka. Jeden z młodych lekarzy opowiada: „Niestety z perspektywy kolegów internistów cały czas słyszę o tym, że pacjenci są przywożeni jako „zrzuty”. To trzeba powiedzieć wprost – do szpitala tylko dlatego, że rodzina chce spędzić czas w swoim gronie, a nie zajmować się osobą chorą. To jest bardzo przykre, bo nie wyobrażam sobie, bym miał zrobić tak w stosunku do swojej rodziny”. Młoda lekarka: „Pomyślmy, że my też kiedyś będziemy potrzebować pomocy. I czy my byśmy chcieli zostać w szpitalu na święta? Starajmy się dać tę świąteczną magię całej swojej rodzinie”.

W ramach współpracy z m.st. Warszawą w środkach komunikacji miejskiej wyświetlane są plakaty promujące kampanię. W akcję włączyły się również inne izby lekarskie. Plakaty pojawiły się w szpitalach i poradniach.

Planetę. W związku z tym spółka Intercor zobowiązała się do samodzielnego ukończenia kontraktu. Ostateczny termin jest uzależniony od rozpatrzenia roszczeń złożonych przez wykonawcę” – przypomina GDDKiA.

W ramach kontraktu wybudowano 9 km dwujezdniowej drogi z dwoma pasami ruchu w każdym kierunku. W ciągu DK50 powstał odcinek o długości ok. 3,9 km oraz ok. 5,1 km nowego przebiegu DK79. Droga biegnie nowym śladem i omija Górę Kalwarię od południa i zachodu. Dopuszczalna prędkość na obwodnicy o parametrach klasy GP (ruch główny przyspieszony) to 100 km/h.

Powstały trzy węzły drogowe: Kąty, Marianki i Stadion. Ponadto wybudowano obiekty inżynierskie, ciągi pieszo-rowerowe, odwodnienie trasy, drogi obsługujące tereny przyległe, a także urządzenia ochrony środowiska i bezpieczeństwa ruchu drogowego.

„Realizacja inwestycji była dofinansowana ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, kwotą ok. 254,2 mln zł” – czytamy w komunikacie GDDKiA.

(oprac. jm)

O TYM I OWYM

EKSPOZYCJA

fot. mat. pras./d

Spojrzenie na dynastię Wazów

„Świat polskich Wazów. Przestrzeń – ludzie – sztuka” to największa wystawa Roku Wazowskiego. Można podziwiać wazowską kolekcję artystyczną, a w niej „Panoramę Warszawy” Christiana Melicha ze starej Pinakoteki, „Porwanie Europy” Guida Reniego czy pięciometrowy portret zbiorowy dworu Jana Kazimierza i Ludwika Marii z Łowicza. 26 grudnia, godz. 10, Zamek Królewski, pl. Zamkowy 4, Warszawa

WYSTAWA

fot. mat. pras./d

Zaginione dzieło Rafaela

„Portret młodzieńca” to obraz Rafaela, który w 1800 r. został zakupiony do kolekcji Czarotyskich, niestety w trakcie II wojny światowej zaginął i do dziś nie są znane jego losy. Obecnie w Muzeum Narodowym w Warszawie można zobaczyć XVI-wieczną kopię tego dzieła oraz „Portret młodego mężczyzny” pędzla Jana Lievensa.

26 grudnia, godz. 11, Muzeum Narodowe, Al. Jerozolimskie 3, Warszawa

DLA DZIECI

fot. mat. pras./d

Był Shrek, jest Urwis

Dziś odbędą się dwa przedpremierowe pokazy filmu „Urwis”. To animowana komedia twórców „Shreka”. Tytułowy Urwis to pies żyjący w luksusie, mający na swoje szczęście służbę. Po śmierci jego właścicielki zostaje wyrzucony poza świat tzw. wyższych sfer. Jak odnajdzie się w świecie, w którym będzie musiał zająć się sam sobą? 26 grudnia, godz. 12.50 i 15.30, Nove Kino Wisła, pl. Wilsona 2, Warszawa

KONCERT

fot. mat. pras./d

Kolędy świata

To tytuł koncertu, który w ubiegłym roku podbił serca publiczności. W tym roku też nie mogło go zabraknąć. Artyści wykonają najpiękniejsze polskie kolędy, ale również tzw. Christmas songs. Będzie można usłyszeć „Feliz Navidad”, „White Christmas”, „Have Yourself a Merry Little Christmas”, „Jingle Bells”. Bilety od 49 zł.

26 grudnia, godz. 19.30, Kościół św. Jacka, ul. Freta 10, Warszawa

MUZEALNICTWO

fot. mat. pras./d

Muzeum Narodowe na Święta

Muzeum Narodowe w Warszawie wychodzi ze świąteczną ofertą. W drugi dzień świąt Bożego Narodzenia zaprasza na oprowadzanie dla młodzieży i dorosłych, a tematem przewodnim będą źródła kształtujące ikonografię Bożego Narodzenia. Co dokładnie łączy w tym zakresie średniowiecze i nowożytność? Spotkanie biletowane. Czwartek, 26 grudnia, godz. 16, Muzeum Narodowe, al. Jerozolimskie 3, Warszawa

CHARYTATYWNE

fot. mat. pras./d

Zaśpiewają dla chorego Krzysia

W kościele pw. św. Wacława odbędzie się wyjątkowy koncert kolęd. Wyjątkowy, bo charytatywny, dla trzyletniego Krzysia Czupryna, który choruje na ciężką postać EB, czyli pęcherzowego oddzielania się naskórka. Każdy dotyk powoduje powstawanie ran. Ratunkiem dla niego są specjalne opatrunki i rehabilitacja. 27 grudnia, godz. 18, kościół pw. św. Wacława, ul. Stare Miasto 13, Radom

DROGI

Góra Kalwaria z obwodnicą

Mieszkańcy Góry Kalwarii mogą odetchnąć od uciążliwego ruchu tranzytowego, a kierowcy, którzy do tej pory podróżowali DK79 i DK50, zaoszczędzą czas, omijając bezkolizyjnie to miasto. Oddaliśmy do użytku obwodnicę Góry Kalwarii o długości ok. 9 km – informuje Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

Dzięki uzyskaniu decyzji o pozwoleniu na użytkowanie udostępniliśmy ciąg główny jak i większość obiektów. Do dokończenia są jeszcze prace związane z budową łącznic na węzłach Stadion i Marianki, zieleń, prace porządkowe oraz remont starego przebiegu DK79 i DK50 – czytamy w komunikacie GDDKiA.

Do czasu zakończenia robót nie będzie możliwości zjazdu

z obwodnicy do miasta łącznicami na węzłach Stadion i Marianki. Kierowcy podążający od strony Mińska Mazowieckiego, chcąc dojechać do miasta, tuż za mostem na Wiśle, powinni jechać dotychczasowym przebiegiem DK50, a następnie skręcić w prawo w DK79.

Dyrekcja przypomina w komunikacie historię inwestycji. „4 kwietnia 2016 r. podpisaliśmy umowę z konsorcjum firm Intercor (lider) oraz Planeta (partner) na projekt i budowę obwodnicy Góry Kalwarii. Kontrakt o wartości ponad 313 mln zł powinien się zakończyć w grudniu 2019 r. Główną przyczyną przesunięcia terminu zakończenia prac jest rezygnacja z wykonywania robót budowlanych przez

CYTAT DNIA

JAROSŁAW NIEZGODA \ Każda opcja jest możliwa, także ta, że nigdzie nie odejdę. Pół roku temu było blisko, żebym odszedł do Danii. Wtedy nawet chciałem, bo moja sytuacja w Legii wyglądała słabo. Dziś dobrze się tu czuję i nie chcę się stąd ruszać na siłę. Jeśli będzie oferta dobra dla mnie oraz dla klubu – a na tym również bardzo mi zależy – to zobaczymy.

fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

SIATKÓWKA

Siatkarki DPD Legionovii jeszcze nigdy w historii nie zajmowały miejsca na podium | fot. Facebook/d

Tak dobrze jeszcze nie było!

Seria trwa! DPD Legionovia odniosła w swojej hali szóste zwycięstwo z kolei i kończy rundę na trzecim miejscu w ligowej tabeli. W derbowym spotkaniu dziewczyny z Legionowa pokonały 3:0 Wisłę Warszawa.

Krzysztof Oliwa

Gospodynie spotkania są największą rewelacją początku tegorocznych rozgrywek. Po dwunastu rozegranych meczach zajmują piąte miejsce w tabeli, tuż za najlepszą czwórką poprzedniego sezonu.

Po drugiej stronie siatki była Wisła Warszawa – drużyna, która nie odniosła jeszcze zwycięstwa w ekstraklasie. Dopiero ostatnimi czasy podopieczne Agnieszki Rabki rozegrały dobre spotkania i choć nie wygrały, to zdołały urwać rywalom punkty.

Legionowianki już od pierwszych akcji narzuciły przeciwniczkom swój rytm gry. Ryzykowały w polu zagrywki, dobrze grały w obronie i na siatce 8:5. Warszawianki wprawdzie doprowadziły do remisu 10:10, ale po chwili gospodynie, dzięki punktowym zagrywkom Alicji Grabki i Juliette Fidon-Lebleu, ponownie objęły prowadzenie 18:12. Na środku siatki punkty zdobywała Justyna Łukasik i do-

minacja legionowianek była już wyraźna – 20:13. W końcówce seta przyjezdne odrobiły kilka punktów straty, ale ostatecznie górą były podopieczne Alessandra Chiappinego, które wygrały partię 25:20.

W drugim secie warszawianki tylko przez chwilę dotrzymywały kroku gospodyniom 6:5. Od stanu 9:7 zawodniczki DPD Legionovii Legionowo zaczęły powoli przejmować inicjatywę na boisku. Duża w tym zasługa Olgi Strandzali, która zagrywką utrudniała grę przeciwniczkom, w ataku zaś skuteczne były Juliette Fidon-Lebleu i Julie Oliveira Souza (15:10). Dzięki skutecznym zbiciom Katarzyny Połec warszawianki zniwelowały straty do trzech oczek (19:16). Gospodynie szybko wróciły do dobrej gry i odzyskały przewagę. Ostatni punkt seta zdobyła Alicja Wójcik ze środka siatki (25:20).

Wydawało się, że w trzeciej odsłonie podopieczne Alessandra Chiappinego pójdą za ciosem. Doskonale w polu zagrywki spisywała się Justyna Łukasik i legionowianki, po dobrej grze w kontrataku, objęły prowadzenie 5:0. W kolejnych akcjach przyjezdne uspokoiły przyjęcie, lepiej zagrały w ataku, dzięki czemu nie tylko doprowadziły do remisu, ale i wyszły na jednopunktowe prowadzenie 8:7. O czas poprosił trener DPD Legionovii. Po powrocie na boisko obie drużyny walczyły punkt za punkt – legionowianki popełniały niewymuszone błędy, a siatkarki Wisły lepiej spisywały się w ataku (13:13). Od połowy seta gospodynie ponownie zaczęły dominować na boisku. Dwie punktowe zagrywki Juliette Fidon-Lebleu dały im prowadzenie 21:16. Bohaterką ostatnich akcji była bezbłędna w ataku Olga Strandzali. Seta zakończyła skutecznym atakiem Justyna Łukasik (25:19).

PIŁKA RĘCZNA

Daszek wróci w styczniu

To już pewne. Michał Daszek nie weźmie udziału w styczniowych mistrzostwach Europy. Szczypiornista Orlenu Wisły Płock dopiero na początku przyszłego miesiąca ma wznowić treningi po kontuzji barku.

27-latek w czerwcu przeszedł operację i wydawało się, że wykaraska się przed końcem roku. Takie same nadzieje miał trener reprezentacji Polski, powołując go do szerokiej kadry na przyszłoroczne Euro. Badania, które Daszek przeszedł niedawno, wykluczyły jednak jego udział w turnieju. Zawodnik ma indywidualnie trenować do pierwszej połowy stycznia i dopiero wtedy wznowić treningi z zespołem.

Powrót Daszka to świetna wiadomość dla wszystkich kibiców Orlenu Wisły. Szczypiornista został w poprzednim sezonie wybrany na najlepszego skrzydłowego i najlepszego zawodnika Superligi. W lidze zdobył 169 bramek i był trzecim najskuteczniejszym piłkarzem rozgrywek.

PKO BP EKSTRAKLASA

Ligę skończą wcześniej

Sezon 2019/2020 w piłkarskiej ekstraklasie zakończy się 17 maja, niemal tydzień wcześniej, niż pierwotnie planowano – poinformowała w poniedziałek spółka prowadząca rozgrywki. Tego dnia odbędą się mecze ostatniej kolejki w grupie mistrzowskiej.

16 maja natomiast po raz ostatni zmierzą się zespoły walczące o utrzymanie w najwyższej klasie. – Prezes Polskiego Związku Piłki Nożnej zwrócił się do PKO BP Ekstraklasy z wnioskiem o przyspieszenie zakończenia rozgrywek sy z wnioskiem o przyspieszenie zakończenia rozgrywek w związku z awansem reprezentacji Polski do finałów mistrzostw Europy i przygotowaniami organizacyjnymi do finału Ligi Europy, który odbędzie się 27 maja w Gdańsku. UEFA prosiła o udostępnienie stadionu w Gdańsku jak najwcześniej, aby murawa była w najlepszym możliwym stanie – powiedział dyrektor operacyjny Ekstraklasy SA Marcin Stefański, cytowany w komunikacie.

Pierwotnie sezon miał się zakończyć w terminie 22-23 maja. – Skrócenie rozgrywek skutkuje zageszczeniem meczów w rundzie finałowej. Będzie to odczuwalne zwłaszcza dla tych zespołów, które mogą awansować do finału Pucharu Polski. Pomimo tego podczas posiedzenia Rady Nadzorczej Ekstraklasy kluby przychyliły się do tej prośby PZPN. To ukłon w stronę federacji i UEFA – dodał Stefański.

Finał Pucharu Polski zostanie rozegrany w sobotę 2 maja i tego dnia nie będzie spotkań ekstraklasy.

(zwt)